

Joakim Edvardsen

Koronapandemiens innflytelse på breddefotballen

En kvalitativ studie av koronapandemiens innflytelse på breddefotballens samhold, kultur og motivasjon

Masteroppgave i Lektorutdanning i kroppsøving og idrettsfag

Veileder: Arve Hjelseth

Juni 2022

Joakim Edvardsen

Koronapandemiens innflytelse på breddefotballen

En kvalitativ studie av koronapandemiens innflytelse på breddefotballens samhold, kultur og motivasjon

Masteroppgave i Lektorutdanning i kroppsøving og idrettsfag
Veileder: Arve Hjelseth
Juni 2022

Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet
Fakultet for samfunns- og utdanningsvitenskap
Institutt for sosiologi og statsvitenskap

Kunnskap for en bedre verden

Sammendrag

Som et resultat av koronapandemien ble breddefotballen stoppet i en lengre periode for å hindre spredning av koronaviruset i befolkningen. Da fotballen åpnet ble det imidlertid satt strenge restriksjoner for spill og sosial omgang, inkludert garderoben, en arena hvor spillerne møtes sosialt før og etter trening og kamp. Masteroppgaven har som formål å belyse koronapandemiens innflytelse på breddefotballen. På bakgrunn av dette ønsker studien å se på betydningen av (1) garderoben og garderobekulturen, (2) sosiale sammenkomster utenfor fotballbanen, og (3) samhold og kultur for motivasjonen til spillerne under koronapandemien.

Gjennom en interaksjonistisk, fenomenologisk og abduktiv tilnærming har jeg i denne masteroppgaven gjennomført 10 kvalitative dybdeintervjuer på fotballspillere fra fem ulike klubber i Norsk Tipping-Ligaen. Studiens analysekapittel er kronologisk sortert etter fire hovedtemaer, fra fotballhverdagen før koronapandemien til sesongslutt 2021. Temaene favner (1) fotballhverdagen slik vi kjenner den fra før, (2) koronapandemiens innflytelse på fotballhverdagen, (3) gjenåpning, seriespill og tiden etter, og (4) hva man tenker kan skje dersom vi får en ny pandemi. Konseptet om *garderobesamhold*, som ble borte som følge av pandemien, ble trukket frem som et viktig begrep med spørsmål om hvor viktig garderoben, garderobesamhold, samhold, kultur, og sosiale sammenkomstene utenfor fotballbanen har vært for breddefotballspillernes motivasjon gjennom koronapandemien.

Gjennom min empiriske analyse viser breddefotballspillerne å flytte seg fra indre motivert, til i større grad å styres av integrert regulering. Motivasjonen synes derfor kontrollert i den forstand at spillerne gjennomførte aktiviteter for å oppnå noe, og ikke kun fordi aktiviteten var en glede i seg selv. Samholdet til lagkompisene viste seg å være den største motivasjonsfaktoren under koronapandemien, og en avgjørende faktor om hvorvidt spillerne fortsatte med fotball under og etter koronapandemien. Gruppementaliteten var sterk, hvor evnen til å stå sammen som lag og stole på hverandre var spesielt viktig. Videre ble nye vaner opparbeidet under koronapandemien, som for eksempel at spillerne sluttet å dusje etter trening. Etter koronapandemien synes de ulike vanene å være institusjonalisert i spillerne, som har resultert i at gamle ritualer brytes og at spillerne ikke lengre har klart å integrere nye spillere slik som før. Koronapandemien synes så og ha påvirket en viktig kilde til identitet, samhørighet og vennskap, hvor man som spiller har mistet stabile rammer og holdepunkter gjennom en periode som har vært ny og krevende for mange.

Abstract

Due to the corona pandemic, “grassroots football” stopped for a long time to prevent the spread of the coronavirus in the population. When football reopened, however, strict restrictions were placed on games and socializing, including the access to the wardrobe, an arena where players meet socially before and after training and matches. The purpose of the master's thesis is to evaluate the corona pandemic's influence on “grassroots football”. Based on this, the study seeks to explore the importance of (1) the wardrobe and the wardrobe culture, (2) social gatherings outside the football field, and (3) unity and culture for the motivation of the players during the corona pandemic.

Through an interactionist, phenomenological and abductive approach, I have in this master's thesis conducted a qualitative in-depth interview of 10 football players from five different clubs in the Norwegian Tipping-League. The study's analysis chapter is chronologically sorted by four main themes, from everyday football before the corona pandemic to the end of the 2021. The themes embrace (1) everyday football as we know it before, (2) the corona pandemic's influence on everyday football, (3) reopening, league games and the time after, and (4) what to consider if we get a new pandemic. The concept of “wardrobe unity”, which disappeared as a result of the pandemic, was highlighted as an important concept with questions about how important the wardrobe, wardrobe rituals, unity, culture, and social gatherings outside the football field have been for the wide football players' motivation in the corona pandemic.

Through my empirical analysis, the wide football players moved from internally motivated, to a greater extent controlled by integrated regulation. The motivation therefore seems controlled in the sense that the players carried out activities to achieve something, and not just because the activity was a joy in itself. The unity of teammates was the biggest motivating factor during the pandemic, and a decisive factor in whether the players continued with football during and after the corona pandemic. The group-mentality was strong, where the ability to stand together as a team and trust each other was especially important. However, new habits were developed during the corona pandemic, such as that the players stopped showering after training. After the corona pandemic, the various habits seem to be institutionalized in the players, which has resulted in old rituals being broken and the players no longer being able to integrate new players as before. The corona pandemic seems to have affected an important source of identity,

cohesion and friendship, where the player has lost the stable framework and points of reference through a period that has been new and demanding for many individuals.

Forord

I skrivende stund setter jeg siste punktum på oppgaven som symboliserer slutten på masterstudiet i kroppsøving og idrettsfag, ved institutt for sosiologi og statsvitenskap på NTNU. Om vi stiller tiden tilbake til mai 2021 var det flere på studie som var usikre på masterprosjektet, inkludert meg selv. Hva er det man skriver om a? Etter flere runder i topplokket skjønte jeg raskt at valget måtte ligge på noe som engasjerer, ikke for andre, men for meg selv! Som breddefotballspiller har de siste to årene med koronapandemi vært anstrengende. Vi har trent med egen ball, uten garderobe og med to meter avstand. Under denne periode spurte jeg meg selv flere ganger om det var verdt det, og om hvorfor jeg fortsetter med fotball.

Jeg håper masterprosjektet kan belyse viktigheten av gode lagkompiser, og hvordan det er lettere å stå sammen gjennom tøffe perioder. Følgende prosjekt har vært utrolig lærerikt, hvor jeg har møtt mange interessant mennesker. Jeg vil spesielt takke informantene mine som stiller opp og bretter ut om en sår og ubehagelig tid. Dette prosjektet ville aldri gått uten dere! Videre vil jeg takke Arve Hjelseth for en ekstrem evne til å svare kjapt på mail, noe som har vært til stor hjelp ved mitt masterprosjekt. Jeg vil også bruke anledningen til å sende varme tanker til kjæreste og familie som har stilt opp, og hjulpet meg gjennom mitt siste kapittel som student. Til slutt går en skål ut til alle gode venner som har gjort mine 6 år i Trondheim fantastiske.

Trondheim 2022,
Joakim Edvardsen

Innholdsfortegnelse

1. Innledning	1
1.1 Problemstilling og forskningsspørsmål.....	1
1.2 Breddefotballen og koronapandemien.....	2
1.3 Tidligere forskning på samhold, kultur og motivasjon under koronapandemien.....	3
1.3.1 Konsekvenser av avstandskravet.....	4
1.3.2 Lagidrett som forebyggende faktor mot psykisk utmattelse.....	4
1.3.3 Hvorfor spille fotball under koronapandemien?.....	5
2 Teoretiske perspektiver på kultur, samhold og motivasjon	6
2.1 Fotballaget: samhold og gruppekohesjon.....	7
2.2 Berger og Luckmann om institusjonaliseringsprosessen og vanedannelse.....	8
2.3 Gemeinschaft og Gesellschaft - Fotball som felleskap eller egeninteresse?.....	11
2.4 Samholdet og kulturen i en spillergruppe: Ritualer, fest og sosial kapital.....	12
2.4.1 Emilie Durkheim: Kollektiv effervesens.....	12
2.4.2 Øystein Skjælaaen: rusritualer.....	14
2.4.3 Sosial kapital – relasjoner mellom individer.....	15
2.5 Motivasjon og selvbestemmelsesteori.....	16
2.5.1 Organisk integrasjonsteori – Hvorfor spiller vi fotball?.....	16
2.5.2 Selvbestemmelseskontinuumet.....	19
2.6 Teoretiske perspektiver - oppsummering.....	20
3 Forskningsprosessen	21
3.1 Design og hensyn ved valg av metode: Dybdeintervju.....	21
3.2 Utvalg, datainnsamling og rekruttering av informanter.....	22
3.3 Gjennomføringen av intervjuguide og intervjusituasjonen.....	24
3.4 Transkribering og analyse.....	25
3.5 SDI-modellen og koding.....	26
3.6 Teoriens plass: den abduktive tilnærmingen.....	27
3.7 Etikk og intervjuundersøkelser.....	28
3.8 Forskningens kvalitet.....	30
3.8.1 Gyldighet.....	30
3.8.2 Pålitelighet – Når man selv er breddefotballspiller under koronapandemien.....	31
3.8.3 Generalisering og konseptutvikling.....	31
4. Koronapandemiens innflytelse på breddefotballen	33
4.1 Fotball som vi kjenner den – «for alle».....	33
4.1.1 Treningshverdagen – 5 ganger i uka.....	34
4.1.2 Spillergruppen – «en sammensveiset gjeng».....	35
4.1.3 Garderoben – «førstemann inn, sistemann ut».....	37
4.1.4 Ritualene – «Vi slenger drakten over hodet».....	38
4.1.5 Lagfestene: «historier, samhold og et sted der alle stiller likt».....	40
4.2 Koronapandemiens innflytelse på breddefotballen.....	43
4.2.1 Fase 1: Egentrening og hjemmekontor.....	43
4.2.2 Fase 2: Treningshverdagen – sprit, festivalgjerder og ingen heading!.....	44
4.2.3 Fase 3: Restriksjonene lettes – lyset i enden av tunellen?.....	50

4.3	Gjenåpning, seriespill og den post-pandemiske hverdagen	51
4.3.1	Garderobens sosiale liv, kultur og ritualer etter koronapandemien.....	51
4.3.2	Spillergruppen – etter koronapandemien.....	54
4.3.3	Motivasjonen etter pandemien - «da hadde jeg sluttet»	56
4.3.4	Halv sesong - hva sitter man igjen med?.....	58
4.4	Hva skjer om vi får en ny pandemi? - «Hadde begynt med golf!».....	59
5	Sammenfattende drøfting og konklusjon	60
5.1	Garderobekulturens betydning for samholdet og kulturen i et lag	60
5.2	Relasjonen utenfor banen: sosiale sammenkomster.....	62
5.3	Motivasjonen - når spillere møter motgang.....	63
5.4	Videre forskning	65
	Litteraturliste	67
	Vedlegg	71
	Vedlegg 1: Godkjenning fra NSD	72
	Vedlegg 2: Informasjonsskriv/samtykkeskjema til informanter	74
	Vedlegg 3: Intervjuguide	77

Figurliste

Figur 1: Tidslinje over nøkkeldatoer for breddeidretten fra siste serierunde 2019 til siste serierunde etter koronapandemien 2021.....	3
Figur 2: Skjematisk fremstilling av selvbestemmelseskontinuumet, som viser ulike typer motivasjon med deres reguleringsstiler, kausalitetssteder og tilsvarende prosesser. Tilpasset etter figur av Ryan & Deci (2000).	18

Tabelliste

Tabell 1: Oversikt over informanter med pseudonym, alder og nivå.....	23
---	----

1. Innledning

Norges fotballforbunds visjon «*fotball for alle – glede, drømmer og felleskap*» er ment å favne alle. Visjonen skal være inspirerende, retningsgivende, utfordrende og i tillegg uttrykke hva slags samfunnsrolle fotballen har (Madsen, 2016). Fotball er kilde til identitet og samhørighet, og som spiller får man stabile rammer og holdepunkter i samfunnet (Madsen, 2021). Hverdagen som fotballspiller kan i likhet med religion bygge trygghet, mening og samhold (Tjønndal & Korsvoll, 2021). I forlengelsen av hovedbudskapet til Norges fotballforbund, har vi nylig vært gjennom en periode der fotballen ikke har vært for alle. Gjennom denne masteroppgaven i kroppsøving og idrettsfag ønsker jeg å se nærmere på koronapandemiens innflytelse på breddefotballen. Pandemien medførte store globale endringer i menneskers daglige liv, i tillegg til å påvirke idrettens aktivitetsnivå. Mens toppidretten fikk holde på som normalt, mistet Norges idrettsforbund rundt 185.000 medlemmer i løpet av 2020, noe som tilsvarer en nedgang på nærmere ti prosent (Haugen, 2021).

1.1 Problemstilling og forskningsspørsmål

For å belyse koronapandemiens innflytelse på breddefotballen, ønsker jeg å evaluere breddefotballens samhold og kultur, og hvordan disse forholdene har påvirket motivasjonen til spillerne før, under og etter koronapandemien. Jeg vil spesielt undersøke hvordan garderobekultur, garderobeceritualer og sosiale sammenkomster utenfor banen bidrar til å styrke lagfølelsen og felleskapet gjennom denne vanskelige perioden. I mitt masterprosjekt har jeg derfor valgt følgende problemstilling:

Hvilken innflytelse har koronapandemien hatt på breddefotballen, og hvordan har samhold og kultur påvirket motivasjonen til spillerne gjennom denne perioden?

For å belyse problemstillingen har jeg gjennomført 10 kvalitative dybdeintervjuer med breddefotballspillere som spilte i Norsk Tipping-Ligaen sesongen 2021. Informantene representerer fem ulike klubber, hvor alle befinner seg i Trondheim. Før jeg presenterer masteroppgavens teoretiske grunnlag, vil jeg kort redegjøre for breddefotballen, koronapandemien og tidligere forskning. Deretter vil masteroppgavens teoretiske perspektiver og innfallsvinkler på samhold, kultur og motivasjon presenteres. For å belyse koronapandemiens innflytelse på spillergruppen har jeg valgt å bruke Høigaards (2016) beskrivelser av sosiale grupper, Berger og Luckmanns (2015) teori om institusjonalisering og

vanedannelse, og Tönnies (1887) teori om to samfunnstyper: *Gemeinschaft und Gesellschaft*. Videre sees garderobekulturen, sosiale sammenkomster og ritualer i lys av Skjælaaen (2019) rusritualer, Durkheims (1912) kollektive effervesens og Colemans (2000) begrep om sosial kapital. Avslutningsvis i teorikapittelet benyttes Ryan og Deci (2000) sin selvbestemmelses-teori og organisk integrasjonsteori for å belyse breddefotballspillernes motivasjon, og om hvordan den har endret seg gjennom følgende periode. Tidligere forskning og masteroppgavens teoretiske perspektiver vil videre danne grunnlaget for min analyse, som tar utgangspunkt i tre valgte forskningsspørsmål:

1. *Hvilken betydning har garderoben og garderobekulturen for breddefotballspillernes samhold, kultur og motivasjon?*
2. *Hvilken betydning har sosiale sammenkomster utenfor fotballen for breddefotballspillernes samhold, kultur og motivasjon?*
3. *Hvordan har samhold og kultur styrket motivasjonen til breddefotballspillerne under koronapandemien?*

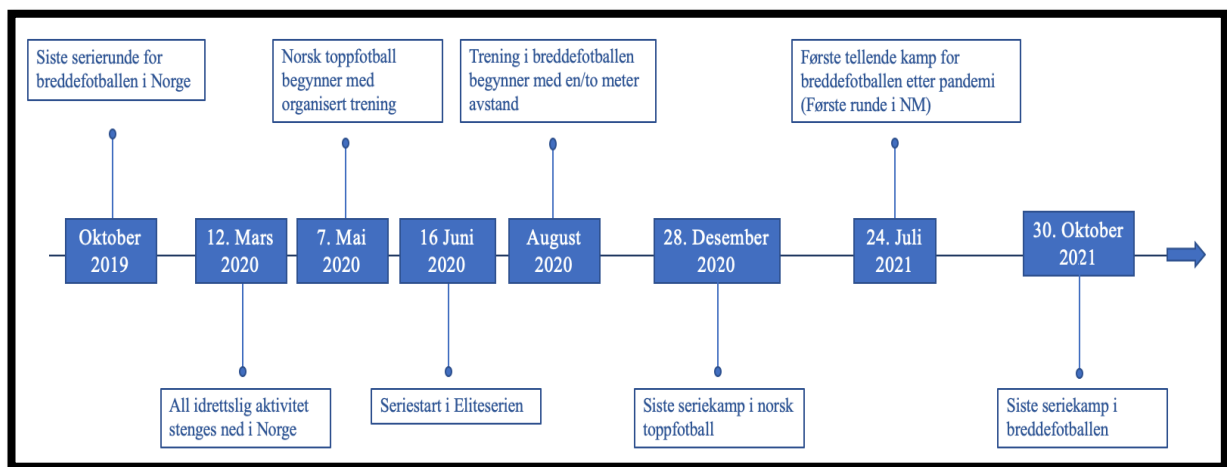
1.2 Breddefotballen og koronapandemien

Fotball er Norges mest populære idrettsgren, og den eneste aktiviteten som utøves av barn, ungdom og voksne i hver eneste norske kommune (Madsen, 2021). Breddefotballen har rundt 48.000 aktive spillere fordelt på 2417 fotballag, og i 2019 ble det gjennomført hele 25.143 kamper (Madsen, 2021). Jeg har valgt å ta utgangspunkt i Norsk Tipping-Ligaen, som er det fjerde nivået i det norske seriesystemet i fotball for menn. Norsk Tipping-Ligaen er også den høyeste divisjonen som inngår i breddefotballen og består av 84 lag fordelt på 6 avdelinger (Madsen, 2021).

12. mars 2020 ble all norsk idrett, inklusiv breddefotballen, stoppet som et resultat av folkehelseinstituttets anbefalinger om å hindre spredning av koronaviruset (Storsveen, 2020). Den etterfølgende perioden har vært en ny og krevende situasjon for mange. Som et resultat av at hver eneste bygd og bydel har organisert fotballaktivitet, har nedstengingen som følge av koronapandemien vært spesielt krevende for breddefotballen. Gjennom nesten 2 år med pandemi har fotballen vist seg å være langt viktigere enn bare det som skjer på banen, noe mange merket da idretten plutselig forsvant. I lys av dette presenterer Terje Svendsen, President i Norges fotballforbund sitt syn på perioden:

«Vår erfaring etter snart to år med pandemi, er at norsk fotball kan brukes effektivt som forlengede smittevernsarmer for å gjennomføre forsterkede smittevernstiltak før, under og etter aktivitet. Å holde noen utenfor i halvannet år skaper fronter. Fortvilelse. Uorganisert aktivitet. I tillegg er vi bekymret for ungdommer og unge voksne. Faller de fra fotballen, er det godt mulig vi ikke ser dem igjen» (Svendsen, 2021, sitert i Haavik, 2022).

Etter 630 dager siden sist seriekamp er Norsk Tipping-Ligaen og breddefotballen tilbake. Spillerne gjennomførte en halv sesong i 2021 og er nå tilbake for fullt med sesongen 2022. Figur 1 viser viktige nøkkeldatoer fra breddefotballen før og under koronaepidemien. Tidslinjen starter fra siste runde i breddefotballen, til siste runde etter koronapandemien 2021.

Figur 1: Tidslinje over nøkkeldatoer for breddeidretten fra siste serierunde 2019 til siste serierunde etter koronapandemien 2021.

Grunnen til at jeg har valgt å inkludere siste runde og treningsperioden før koronapandemien startet, er for å sammenligne den med treningsperioden under og etter pandemien. På denne måten ønsker jeg å skape et bedre bilde og en større forståelse av koronapandemien innflytelse på breddefotballen, samt hvordan samhold og kultur har påvirket motivasjonen under og etter denne perioden.

1.3 Tidligere forskning på samhold, kultur og motivasjon under koronapandemien

Her presenteres tidligere forskning på samhold, kultur og motivasjonen blant idrettsutøvere under pandemien. Som et resultat av lite fagfellevurderte artikler på følgende tema, er rapporter og masteroppgaver inkludert. Etter forhåndsdefinerte kriterier for inklusjon og eksklusjon, kvalitetssjekk og vurdere forskningens relevans, satt jeg igjen med 8 unike artikler fra Norge (n=5), Ukraina (n=1), Tyskland (n=1) og USA (n=1). De inkluderte artiklene er publisert i perioden 2020 og 2021.

1.3.1 Konsekvenser av avstandskravet

I en rapport om konsekvenser avstandskravet på fotballtreninger har for spillere og lag i breddefotballen, kommer det fram at det er flere lag og spillere som har trappet ned mengden trening, på bakgrunn av avstandskravet som var satt for breddefotballtreningene (Hamoud, 2021). Videre kommer det fram at grunnlaget for reduksjonen i treningsmengden hos spillerne, har vært at interessen for å trene og spille fotball uten kroppskontakt ikke er den samme. Ifølge Olsvik et al (2021) sin rapport om konsekvenser for åpning av ordinær trening i breddefotballen for voksne, viser det seg at fotball har en effekt både i forebygging og behandling av depressive lidelser. Folkehelseinstituttet konkluderer også i sin rapport med at restriksjonene har økt opplevelsen av ensomhet i befolkningen (Folkehelseinstituttet, 2021). På bakgrunn av dette hevder Olsvik et al (2021) at en lettelse i tiltakene rundt breddeidretten kan redusere ensomhet. I rapporten tar Olsvik et al (2021) også opp gruppetilhørighet som et grunnleggende menneskelig behov, noe som for mange er det lokale fotballaget og helt avgjørende for å få oppfylt dette behovet.

1.3.2 Lagidrett som forebyggende faktor mot psykisk utmattelse

I en studie gjennomført av Popovych et al (2021) om personlighetsdeterminanter for idrettsutøveres psykiske utmattelse under den pågående koronapandemien, fant de ut at utøvere som driver med lagidrett hadde et lavere nivå av psykisk utmattelse, sammenlignet med utøvere i individuelle idretter. Utøvere som holdt på med lagidrett fikk mer sosial støtte fra laget og utøverne rundt dem, og ble på denne måten mindre psykisk utmattet under koronapandemien. I en ny rapport fra Norges fotballforbund (2021) om betydningen av fotball for barn, unge og voksne i breddefotballen, viser at 44% av 18-24 åringer oppgir at de er mindre aktive nå, enn før koronapandemien. Videre viser det seg at 70 % av unge mellom 18-29 år som har hatt mindre kontakt med hverandre under pandemien, oppgir lavere livskvalitet. Det kommer også fram at 6 av 10 klubber heller ikke var i gang med treninger etter nyttår da de ble spurt i februar. I en forlengelse av dette konkluderer Olsvik et al (2021) med at breddefotballtrening fremstår som en velegnet arena for å gi et stort antall menn og kvinner, mening, mestring og sosial kontakt med andre. Rapporten påpeker også at breddefotballen kan hjelpe til med å øke livskvaliteten til utrolig mange mennesker i Norge i en krevende tid (Olsvik et al, 2021). Norges fotballforbund (2021) viser også til at mye «ulovlig» fotballaktivitet har pågått under pandemien, til tross for kravene om avstand. NFF som organisasjon mener selv de har observert og fått tilbakemeldinger fra klubber som gjennomførte fotballtreninger for voksne, der 1-metersregelen ble fraveket (Olsvik et al, 2021).

1.3.3 Hvorfor spille fotball under koronapandemien?

En studie om motivasjonen til amatørutøvere under den første korona nedstengingen (Lautenbach et al., 2021), fant at amatørutøvere opplevde en økning i stress som et resultat av lukkede idrettsanlegg, begrensende sosial kontakt og vanskeligheter med å opprettholde fysisk form. Videre viste studien at utøverens selvtillit ble opprettholdt under nedstengingen ved hjelp av nettbaserte verktøy, der utøverne kunne ha sosial kontakt med hverandre over nett. Man så også her at det utøverne gledet seg mest til etter nedstengingen var sosial kontakt og å drive idrett sammen med andre igjen, hvor nedstengingen vil resultere i at utøverne verdsetter aktivitetene høyere når de først er sammen, som også styrker relasjonene (Lautenbach et al, 2021). Studien trakk også frem selvbestemmelsesteorien (SDT) til Ryan og Deci (2000), som en av flere teoretiske tilnærminger til hvorfor motivasjonen til å trene endret seg under nedstengingen. I lys av selvbestemmelsesteorien hevder Lautenbach et al (2021) at under en nedstenging oppløses også autonomien til å bestemme over hvor, når, og med hvem man ønsker å trene med. Som et resultat av dette reduseres utøverens indre motivasjon, og opplever en manglende verdi til aktiviteten sin. Avslutningsvis kommer det fram at motivasjonsaspektet, altså utøvernes motivasjon, følelser, kognisjon og vilje, var redusert hos utøvere under koronapandemien (Lautenbach et al, 2021).

I en undersøkelse gjort på deltakelsen til spillere i norsk breddefotball under koronapandemien (Reilstad, 2021), så man at breddefotballen ikke bare var en arena for å holde seg fysisk aktiv og vedlikehold av helsen, men en arena som fungerte som en sentral del av hverdagslivet til spillerne, der spillerne følte seg hjemme og kunne koble av fra en stressende periode. Garderobekulturen og vedlikehold av sosiale relasjoner var en av de viktigste grunnene til at mange i breddefotballen valgt å fortsette med aktiviteten under nedstengingen (Reilstad, 2021, s. 87).

2 Teoretiske perspektiver på kultur, samhold og motivasjon

For å diskutere og kartlegge hvilken innflytelse koronapandemien har hatt på breddefotballen, vil jeg i følgende kapittel presentere masteroppgavens teoretiske perspektiver. Oppgaven tar utgangspunkt i en interaksjonistisk forståelse, hvor tanken er å belyse hvordan samhold og kultur kan ha vedlikeholdt eller styrket motivasjonen til breddefotballspillerne under denne perioden.

På bakgrunn av at fotball er en lagidrett, vil teorikapitlet først gi en presentasjon av gruppesamhold, *kohesjon* og hva det innebærer å være en del av en gruppe. Dette gir et utgangspunkt for videre presentere breddefotballspillernes samlingspunkt, hvor spillerne bruker den meste av tiden før og etter trening, nemlig garderoben. For å kunne forstå garderobekulturen i breddefotballen bedre, vil oppgaven ta utgangspunkt i Berger og Luckmanns (2015) institusjonaliseringsprosess. I en forlengelse av gruppesamholdet og garderobekulturen, vil det være interessant å finne ut hva slike fellesskap betyr i breddefotballen. På bakgrunn av dette vil Ferdinand Tönnies (1887) og hans faglige hovedverk «*Gemeinschaft og Gesellschaft*», presenteres.

Deretter vil kapitlet bevege seg mot kulturen i spillergruppen, der jeg i lys av et ritualteoretisk perspektiv ønsker å presentere Durkheims (1912) begrep om kollektiv effervesens. Videre vil jeg ta for meg Øystein Skjælaaen (2019) og hans syn på alkoholen som bidragsrytter til fellesskap og tilhørighet i et lag, der jeg særlig vil ta utgangspunkt i «lagfesten». Her er det spesielt interessant å se hvordan «kollektiv effervesens» og «rusritualer» påvirker kulturen i en spillergruppe, i tillegg til hva som skjer under koronapandemien, hvor dette i større grad var fraværende. Deretter ønsker jeg å presentere *sosial kapital* og hvilken egenskap sosial kapital har hatt for relasjonene mellom spillerne på et fotballag under koronapandemien. Til slutt vil presenteres selvbestemmelsesteorien og den organiske integrasjonsteorien til Ryan & Deci (2000). Her er målet å illustrere hvordan motivasjon skapes og hvordan koronapandemien har påvirket motivasjonen til breddefotballspilleren gjennom denne perioden. Tjora (2017) argumenterer for at man må ha en bredde i sine teoretiske perspektiver, men ikke nødvendigvis en kjempestor dybde. I lys av dette er mitt forhold til teorien fleksibel, hvor de ulike perspektivene er hentet inn for å forklare ulike fenomener og belyse datamaterialet.

2. 1 Fotballaget: samhold og gruppekohesjon

Vi er alle sosiale dyr, og ter oss sosialt i den forstand at våres handlinger formes av forventningene og responsen fra personene og spillerne rundt oss (Tjora & Martinussen, 2021, s. 11). Som individer er vi infiltrert i det som kalles «*sosiale prosesser*», og det er de sosiale prosessene som utgjør individets sosiale liv. I hvert vårt liv er vi deltakere i unike og ulike sosiale grupper, som eksempelvis en familie, en studiegruppe eller et fotballag. Tjora og Martinussen (2021) argumenterer for at når en gruppe samhandler over tid, danner det seg forskjellige stabile mønstre innad i gruppen (Tjora og Martinussen, 2021). Det finnes imidlertid ulike meninger og oppfatninger om hva en gruppe er (Høigaard, 2016). Sherif og Sherif (1969) definerer en gruppe som følgende:

«En gruppe er en sosial enhet som består av et bestemt antall individer som står i forhold til hverandre i roller og status, er til en viss grad stabil over tid, har et sett av normer og verdier som regulerer deres atferd i minste fall når det gjelder hvordan gruppen skal fungere» (Sherif og Sherif, 1969, sitert i Høigaard, 2016, s. 15).

Masterprosjektet vil ta utgangspunkt i følgende definisjon, og på bakgrunn av dette er det en rekke kjennetegn og kriterier som må oppfylles for å kunne anføre at noen individer utgjør en sosial gruppe Disse kriteriene omhandler antall personer, gjensidig innflytelse, stabilitet, felles mål og normer, struktur og medlemskap (Høigaard, 2016). På samme måte som et fotballag, trenger ikke kriteriene nevnt over å være til stedet hele tiden. Noen lag samhandler ofte, andre lag treffes mer sjeldent. Gruppen er heller ikke avhengig av bestemte personer. I mitt masterprosjekt har jeg valgt å vektlegge den gjensidige avhengigheten og samspillet mellom gruppemedlemmene. En gruppe kan beskrives som en matrett, der gruppemedlemmene er de ulike råvarene og besitter hver sin spesielle egenskap (Graner, 1995). Fotballaget får dermed sine egenskaper ut fra hvordan spillerne påvirker, og påvirkes av hverandre. I et lag bidrar alle gjennom hva de gjør, samtidig som hver spiller blir påvirket av hva de andre gjør og ikke gjør (Graner, 1995, s. 11). I forlengelse av Høigaard (2016), Graner (1995), Tjora og Martinussen (2021) sin fremstilling av hva en gruppe er, vil jeg videre presentere og diskutere gruppesamhold.

Ifølge Festinger, Schachter & Back (1950) defineres gruppesamhold som de totale kreftene som får medlemmene til å forbli i gruppen. Gross og Martin (1952) hevder at definisjonen til Festinger et al (1950) fokuserer for mye på individet som analyseenhet i stedet for på gruppen. De kommer derfor opp med en egen definisjon, og definerer gruppesamhold som gruppens

motstand mot forstyrrende krefter (Gross & Martin, 1952, sitert i Carron & Chelladurai, 1981, s. 124). Samholdet i en gruppe kan sees som gruppekohesjon, og kan fremstilles som en dynamisk prosess som blir reflektert i tendensen til å holde sammen og forbli samlet i bestrebelsene for å oppnå eller realisere gruppens mål, formål eller for å tilfredsstille medlemmenes sosiale og følelsesmessige behov (Carron et al., 1998; Høigaard, 2016). Altså vil en gruppe med god gruppekohesjon oppnå bedre trivsel, mindre konflikt, mindre «dropouts», mer deltakelse og høyere sosial konformitet (Carron et al., 2005; Høigaard 2016). Definisjonen om gruppekohesjon kan slik forstås som fruktbart i diskusjonen om hvilken betydning gruppesamholdet har hatt for motivasjonen til breddefotballspillere under koronapandemien. Den amerikanske sosiologen Ray Oldenburg presenterer begrepet tredjesteder. Begrepet belyser viktige steder i samfunnet, og som en stor bidragsyter til vedlikehold av sosiale relasjoner. Der hjemmet er førstested, arbeid andrested, argumenterer Oldenburg (1999) for verdien av et tredjested, hvor man kan møtes for sosialt samvær og avslapning. I en forlengelse av dette vil neste ta for seg garderoben i breddefotballen.

2.2 Berger og Luckmann om institusjonaliseringsprosessen og vanedannelse

Et naturlig samlingspunkt for lagidretten hvor samhold, kultur og gruppekohesjon ofte kommer til liv er i garderoben. For å kunne forstå garderobekulturen i breddefotballen bedre, har jeg valgt å ta utgangspunkt i Berger og Luckmanns (2015) institusjonaliseringsprosess. Prosessen består av tre gjensidige parallelle prosesser; *eksternalisering*, *objektivering* og *internalisering*.

Ifølge Berger og Luckmann (2015) er *eksternalisering* en menneskeskapt prosess, der virkeligheten blir konstruert gjennom handlinger, normer, språk, institusjoner, aktiviteter og sosiale interaksjoner. Således kan man si at samfunnet er et menneskelig produkt, og at ulike samfunn er forskjellige. I likhet med samfunnet, er heller ingen fotballgarderober like. Med bakgrunn i institusjonaliseringsprosessen, kan man dermed argumentere for at garderoben er et menneskelig produkt, hvor spillerne har skapt uformelle normer og verdier som utvikles i en institusjonaliseringsprosess (Berger og Luckmann, 2015, s. 76). Normene og verdiene som praktiseres vil være forskjellig fra garderobe til garderobe, da garderoben i likhet med ulike samfunn, er forskjellig. Dette kommer av spillernes individuelle sosiale forskjeller, som utdanning, oppfatninger, erfaringer, meninger, handlingsmiljøet og omgivelser. Det kan bl.a. argumenteres for at det er de individuelle forskjellene som utgjør virkeligheten til garderoben

(Rosenfor (2008). Ved at spillerne tilpasser seg de generelle normene og sosiale spillereglene som allerede finnes i garderoben, dannes det retningslinjer for hvordan spillerne skal oppføre seg i garderoben (Rosenfor, 2008, sitert i Berger og Luckmann, 2015).

Den andre prosessen er *objektivering*, som er produktet av menneskers handling. På denne måten ordner objektivering verden i objekter som oppfattes som virkelige, gjennom det kognitive apparatet som er basert på språket. I garderoben utvikles det et forråd av begreper som refererer til de spesifikke aktivitetene det omhandler, det vil si faste ord og uttrykk som betegner de forskjellige aktivitetene og handlingene som skal praktiseres (Berger & Luckmann, 2015). I forlengelsen av dette er det i tillegg praktiske råd som må læres for at aktiviteten skal fungere på den riktige måten. Følgende kunnskap fungerer, som en kontrollerende kraft som er et avgjørende element i institusjonaliseringen av dette atferdsområdet (Berger & Luckmann, 2015, s. 83). Garderoben som institusjon er stabil uavhengig av spillerne, noe som innebærer at garderoben vil alltid være den samme uavhengig av individene som deltar og objektivt lik andre garderobes. Det er også viktig å påpeke at selv om garderoben som institusjon er stabil uavhengig av spillerne, kan kulturen i garderoben endres over tid. Selv om garderobene er ulike og det er forskjellige lag til forskjellige tider, vil en garderobe for de som bruker den være et sted man kommer for å møtes, skifte og dusje, enten det er morgentreningen kl: 06:00 eller kveldstreningen kl: 23.00. Det er viktig å huske på at den institusjonelle verdens objektivitet, hvor uomtvistelig den enn synes å være for individet, er en menneskeskapt objektivitet. Den institusjonelle verden er objektivitet menneskelig aktivitet. Med andre ord: til tross for den objektivitet som preger den sosiale verden slik mennesket opplever det, får den ikke dermed noen ontologisk status som er atskilt fra den menneskelige aktiviteten som har skapt den. Det er viktig å fastslå at forholdet mellom mennesket som produsent og den sosiale verden som produkt, er og vil fortsatt være et dialektisk forhold. Det vil si at mennesket og den sosiale verden påvirker hverandre gjensidig (Berger & Luckmann, 2015, s. 76).

Eksternalisering og objektivering kan sees på som ledd og er i en kontinuerlig dialektisk prosess. Den tredje prosessen, *internalisering*, blir den objektiverte sosiale verden ført tilbake til bevisstheten gjennom sosialiseringen. Internalisering handler om sosialisering, og at gjennom sosialisering overføres ønsket atferd via sanksjoner og sosial kontroll (Berger & Luckmann, 2015). Gjennom sosialisering internaliserer den neste generasjonen ferdigheter, normer og verdier slik at det blir en naturlig del av deres handlinger og væremåte (Berger & Luckmann, 2015, s. 76). På denne måten kan man si at tolkingen og forståelsen av det

objektiverte produktet er internalisering. Men det kan også sies når det oppstår en aksept om at et produkt er en sannhet i seg selv. Ved sosialiseringen innlæres det som en objektiv sannhet og internaliseres deretter som subjektiv virkelighet. I garderoben vet de eksempelvis at hver og en spiller har ulike plasser med ulike ansvarsområder. En av spillerne har ansvaret for musikken, og en annen har ansvaret for å dele ut drakter, sokker og teip før kampstart. Virkeligheten som utformes i garderoben er med på å forme individet, som igjen er med på å forme samfunnet vi lever i.

Vanedannelse: institusjonaliseringens opprinnelse

Berger og Luckmanns (2015) fremstilling av vanedannelse i lys av institusjonalisering er særlig relevant. De hevder at all menneskelig aktivitet er underlagt egne vaner. På denne måten vil enhver handling som gjentas ofte, bli tilpasset et mønster som deretter kan reproduseres uten særlig anstrengelser. Vanedannelse medfører en psykologisk gevinst fordi valgene innsnevres. Selv om det teoretisk sett kan være hundre forskjellige måter å hilse på, vil vanedannelsen fra eksempelvis garderoben innskrenke dem til én. På denne måten frigjøres spillerne fra byrden av «alle avgjørelsene» som må tas, og gir det en psykologisk lettelse som har sitt grunnlag i menneskets ikke-målrettede, instinktive struktur. Vanedannelse gir fotballen en retning og spesialisering som mangler i menneskets biologiske utrusting, og på denne måten blir trykket fra spenningsoppbygging et resultat av drifter som ikke er målrettet tatt bort (Berger & Luckmann, 2015, s. 69). Ved å sørge for en stabil bakgrunn, der den menneskelige aktiviteten kan utføres med et minimum av beslutninger, frigjør den energi til avgjørelser som av og til kan være nødvendige å ta.

Med vanemessige handlinger åpnes det opp for at nytenkning og overveielse kan komme i forgrunnen. Med hensyn til den betydningen mennesket legger i sine handlinger, vil vanedannelse gjøre det unødvendig å definere hver enkelt situasjon på nytt, skritt for skritt (Berger & Luckmann, 2015, s. 70). Utallige ulike situasjoner kan innordnes i på forhåndsgitte definisjoner. På denne måten argumenterer Berger & Luckmann (2015) for at man kan forutse de handlingene som skal foretas i slike situasjoner. Når ulike aktører gjensidig deler vanemessige handlinger inn i typer, vil institusjonalisering oppstå (Berger & Luckmann, 2015). Under koronapandemien har breddefotballspillerne over en lengre periode eksistert uten et eget samlingspunkt, som eksempelvis garderoben, hvor spillerne møtes, skifter og dusjer etter hver økt. På bakgrunn av ovenfornevnte, vil det således være interessant å se hvilke vaner koronapandemien har institusjonalisert i breddefotballspillerne gjennom denne perioden. Er det

noen som sitter igjen, eller vil breddefotballspillerne ta i bruk garderoben som samlingspunkt i like stor grad som den ble benyttet før koronapandemien.

2.3 Gemeinschaft og Gesellschaft - Fotball som felleskap eller egeninteresse?

Som nevnt innledningsvis i teorikapittelet, vil det være interessant å finne ut om spillerne i breddefotballen spiller for felleskapet eller for egeninteressen. På bakgrunn av dette har jeg valgt å ta for meg Ferdinand Tönnies og hans faglige hovedverk; *Gemeinschaft und Gesellschaft* (1887), hvor han beskriver det vi kan oppfatte som to samfunnstyper, Gemeinschaft og Gesellschaft.

Gemeinschaft er oversettbart med felleskap og kan beskrives som et samfunn preget av de varme forbindelsene vi ofte relaterer til familien og nære personlige vennskap og intimitet, hvor kjærlighets- og troskapsbånd er sentrale bindinger mellom folk (Tjora, 2017, s. 18). Dette er samfunn med sterke relasjoner mellom enkeltpersoner, med konsensus om oppfatninger av passende oppførsel og ansvar for hverandre, hensyn til de andre og til felleskapet som gruppe. På denne måten kan Gemeinschaft beskrives som et samfunn der personlige forhold er definert og regulert på grunnlag av tradisjonelle sosiale regler. Tönnies (1887) beskriver medlemmene i Gemeinschaft som forbundet til hverandre gjennom en form for *enhet av vilje*, hvor det tas for gitt at man vil det samme. Her inkluderer også globalt spredte trosfunn, som mulige eksempler på Gemeinschaft og også en form for klasseidentitet, der borgere med høyere borgerskap vil identifisere seg med hverandre, alle lokale bakere vil oppfatte en form for felleskap og spillere i som spiller på samme lag vil oppfatte seg som forbundet til hverandre av et felleskap basert på å være i samme situasjon (Tjora, 2017).

Som motsetning til Gemeinschaft, beskriver Tönnies (1887) Gesellschaft som en situasjon der den enkeltes egeninteresse går foran samfunnets, og hvor det sosiale i mindre grad er basert på felles tro. I Gesellschaft er menneskelige relasjoner mer upersonlige og indirekte, og er rasjonelt konstruert av hensyn til effektivitet eller andre økonomiske og politiske hensyn. Konseptet opprettholdes ved at enkeltpersoner handler på bakgrunn av sin egeninteresse, eksempelvis fotballspillere som tenker på personlig seier og målsetting fremfor lagets suksess. På denne måten bygger samfunnstypen på et mulig motsetningsforhold, der kolliderende, men likevel gjensidige avhengige interesser holder samfunnet sammen. Ved framveksten av det moderne samfunnet mente Tönnies at vi kom til å se en overgang fra et Gemeinschaft pregende samfunn

til et Gesellschaft pregende samfunn, der industri og urbane samfunn danner andre rammer for sosiale relasjoner, og varme følelser byttes ut med forretningsmessige transaksjoner (Tjora, 2017, s. 19). Selv om vi lever i et samfunn hvor Gesellschaft-relasjonene stadig blir fler, kan fotballaget, i likhet med eksempelvis familien eller vennegjengen, være en arena for vedlikehold av Gemeinschaft-relasjoner. Begrepene Gemeinschaft og Gesellschaft kan slik forstås som interessant i diskusjonen om breddefotballspillerne spiller fotball for relasjoner, hensyn og felleskapet for en gruppe, eller for egeninteresse og personlig seier.

2.4 Samholdet og kulturen i en spillergruppe: Ritualer, fest og sosial kapital

Jens: «Den beste følelsen er når du sitter i garderoben med lagkompisene, etter å ha vunnet en kamp og vet at du skal på lagfest».

I lys av et ritualteoretisk perspektiv ønsker jeg i følgende kapittel å fokusere på Durkheims (1912) kollektive effervesens og dens betydning av samholdet og kulturen for en gruppe. Videre vil jeg presentere Øystein Skjælaaen (2019) og hans syn på alkoholen som bidragsrytter til felleskap og tilhørighet i et lag. Til slutt presenteres *sosial kapital* og hvilken egenskap sosial kapital har hatt for relasjonene mellom spillerne på et fotballag under koronapandemien.

2.4.1 Emilie Durkheim: Kollektiv effervesens

I en forlengelse av teorien om gruppekohesjon, ønsket Durkheim (1912) å studere og se på hva effekten av spesielle religiøse handlinger hadde for de kollektive sosiale realitetene, blant annet gjennom ritualer og *kollektiv effervesens*. Kollektiv effervesens ble først introdusert av Emilie Durkheim i hans bok fra 1912; «*The Elementary Forms of the Religious Life*». I boken observerer og beskriver han hvordan religioner med fokus på riter og ritualer fungerer som kollektive representasjoner av virkeligheten vi lever i. Det religiøse ritualet blir beskrevet som en levende energi som strømmer gjennom samfunnet, der en som gruppe smelter sammen og resulterer i en felles opplevelse basert på sterke følelser. I en slik effervesensforsamling oppnår individet i transeaktig tilstand, en form for «fellesskapsfølelse», der individets relevans reduseres til fordel for en stigende følelse av å være en del av et kollektiv (Tjora et al, 2017, s. 44). Det ligger imidlertid en implisitt forutsetning i Durkheims forståelse at det etableres en sosial orden hvor felles normer og symboler blir opprettet som alle i gruppen kan kjenne seg

igjen og identifiseres med. Ordet «effervesens» betyr brusing, opprømthet, bobling, livlighet eller livslystig (Levang et al., 2017). Durkheim hevder at:

«collective feeling cannot be expressed collectively unless certain order is observed that permits the group's harmonious movements, these gestures and cries are inclined to be rhythmic and regulated, and become chants and dances» (Durkheim 1965, s. 165).

Durkheim (2001) argumenterer for at disse høye emosjonelle opphisselsene av sosial deling styrker oss som individer og i tillegg treffer oss på en dypere måte. Et annet aspekt er at individene i gruppen gjennomgår en type transformasjon, som medfører en endring i individets adferd, sammenlignet med det hverdagslige (Tjora et al, 2017, s. 45). På denne måten vil individene bli brakt sammen og setter massene i bevegelse, i et stadium av effervesens hvor individene kommer ut av seg selv og sine «ordinary occupations and preoccupations» (Durkheim 1965, s. 285). Ifølge Collins (2004) blir dette omtalt som kollektive handlinger, og for et fotballag kan dette være klapping, å heie, bue eller å synge med på sangen i garderoben. Slike kollektive handlinger kan bidra til å styrke fellesskapsfølelsen (Collins, 2004, s. 82). I Durkheims (1912) studie fant han også ut at totemstammene i Nord- og sentral Australia refererte til gruppemedlemmene sin med et stammenavn, som i likhet med et fotballag der man har navn på drakten, eller egne kallenavn til spillerne på laget. som i likhet med et fotballag der man har navn på drakten, eller egne kallenavn til spillerne på laget.

En sterk kollektiv effervesens kan ifølge Durkheim (1964, s. 158) også føre til at uforutsigbar adferd hvor individene legger hverdagslige normer og regler til side. Malchiodi (2021) har i senere tid studert kollektiv effervesens og argumenterer for at det ikke bare er en del av riter og ritualer, men forekommer også gjennom andre former for handling. Det blir blant annet beskrevet som noe alle søker og oppnå. Spesielt under koronapandemien, hvor det har vært mye fysisk distansering og separasjon, har vi lengtet så mye etter sosial kontakt at noen har vært villig til å bryte regler for å oppleve dette (Malchiodi, 2021). På bakgrunn av dette fremstiller Durkheim (2001) kollektiv effervesens og følelsen vi får av å jobbe sammen som gruppe ikke bare er drevet av individuelle behov. Som et resultat av Durkheim (2001) sin tolkning av kollektiv effervesens og religion kan man også trekke paralleller til gruppen som et fotballag består av (McCutcheon, 2007, s. 191-192). Et fotballag har i likhet med religion tilsvarende sosiale normer. De har like drakter, de er en stor gruppe som tror på det samme og de har gjerne fans eller tilhengere. For eksempel ved Manchester United, som har tilhørighet fra et bestemt

geografisk område, så finner man i likhet med religion, fans og tilhengere spredt rundt i andre land og områder (Jensen, 2014; McCutcheon, 2007).

2.4.2 Øystein Skjælaaen: rusritualer

Å drikke alkohol er tilknyttet en rekke verdier og formelle - og uformelle normer. Det kan sees på som en symboltung handling, noe som kommer frem i antropologen Douglas (1987, s. 9) sin påstand:

«Sampling a drink is sampling what is happening to a whole category of social life»

Altså hva du drikker, når og med hvem spiller således en rolle i våres sosiale orden. Et grunnvilkår for menneskelivet er å ha samkvem med andre mennesker (Dag Østberg, 1977, s. 10). Men hva er det som skjer i slike møter? Ifølge Skjælaaen (2019) har bruken av rusmidler historisk sett vært tilknyttet ulike former for ritualer. Ritualer kjennetegnes av bestemte prosedyrer, autentisitet og nærvær. Med det menes at deltakerne må være til stede og følge ritualenes forløp med den innlevelsen som kreves, hvis ikke risikerer en å ødelegge ritualet også for andre deltakere. Skjælaaen (2019) argumenterer for at ritualenes symbolske dimensjon er de viktigste. At noe fungerer symbolsk innebærer at en ting, et tegn eller en hendelse står for noe *annet* (Skjælaaen, 2019, s. 51). Eksempelvis hvordan breddefotballspillere feirer «seier'n» med en pils i garderoben, eller i bussen på vei hjem etter kamp. Det har altså en mening utover tingen eller hendelsen i seg selv, og nettopp det er poenget med mange av rusritualene. Noe av det viktigste med rusritualene er, ifølge Skjælaaen (2019), hvordan de symboliserer felleskap til gruppen. Lønningspilsen hos de som jobber sammen som nettopp har fått lønn er igjen et eksempel på dette, hvor man går ut for å feire det med en øl. Slik gjør også relasjonene til hverandre noe mer enn et rent profesjonelt samarbeid. Vi utvider rommet for felleskap og knytter andre type bånd, og rusen forsterker opplevelsen og gjør det til noe annet enn kaffen i kantina. Ut fra et breddefotballspillers perspektiv kan dette eksempelvis være å feire tre seiere på rad i serieåpningen med en lagfest, der spillerne ikke trenger å tenke på hvem som spiller eller sitter på benken, men hvor alle stiller likt og kun skal feire laget og felleskapet. Skjælaaens (2019) rusritualer kan også sees i lys av Vigen (2021) sin studie om felleskap i fadderuka på universitetene. Vigen (2021) argumenterer for at alkohol kan fungere som et sosialt lim, der nye studenter ved universitetet er tydelige på at det å drikke sammen som aktivitet, gjør det lettere å bli kjent og skape relasjoner i et nervøst og ukjent studiemiljø. På bakgrunn av dette

kan det argumenteres for at Skjælaaen (2019) fremstiller rusritualet som noe meningsfylt, som medvirker til å få rede på alkoholens funksjon for fotballspillere.

2.4.3 Sosial kapital – relasjoner mellom individer

Sosial kapital er et mangfoldig begrep og kan betegnes som en ressurs for samfunnet (Coleman, 2000). Følgende oppgave har således valgt å ta utgangspunkt i Coleman-tradisjonen, hvor det refereres til en *kollektiv* størrelse, og ikke en individuell størrelse. Begrepet sosial kapital defineres som «*ulike trekk ved sosiale nettverk og organisasjoner*». Med det, menes tillit, normer og diverse nettverk som bedrer organisasjoner, samfunnet eller fotballagets effektivitet. I tidligere studier har det vist seg å være et høyt nivå av sosial kapital både i Norge og ellers i de andre skandinaviske land (Pettersen, 2019). Sosial kapital er en egenskap i form av relasjoner mellom individ i et samfunn, eksempelvis gjensidighet og forpliktelse, og skiller seg således fra økonomisk kapital. Sosial kapital defineres som et kollektivt fenomen hvor medlemmer i en gruppe eller av et samfunn drar nytte av:

Social capital is defined by its function. It is not a single entity, but a variety of different entities having two characteristics in common: «They all consist of some aspect of a social structure, and they facilitate certain actions of individuals who are within the structure» (Coleman 1990, s. 302).

Når sosial kapital først er etablert i en gruppe, vil alle individene innenfor denne gruppen dra nytte av det. I en annen studie om ungdommer som ikke fullførte skolen, var fravær fra sosial kapital en av grunnene til at skolegangen ikke var fullført (Coleman, 2000). I forlengelsen av dette argumenterer Coleman (2000) for at sosial kapital med faktorene det innebærer som tid, energi, oppmerksomhet, tillit, tilstedeværelse og forventning vil hjelpe ungdommer med å fullføre skolegangen. Nøkkelen til denne ressursen kan derfor sees på som en kollektiv forekomst som produserer tillit, hvilket er et sentralt element for hvorvidt institusjoner og grupper skal fungere (Newton og Zmerli, 2008). Tilsvarende, slik sosial kapital innebærer om ungdommer som ikke gjennomfører skolen, kan man stille spørsmål om hvordan fotballspillere på et lag har dratt nytte av sosial kapital under koronapandemien. Videre vil det også være interessant å evaluere sosial kontroll, relatert til sosial atferd. Sosial kontroll kan også handle om rammer og begrensninger for individuell atferd som bestemmes av relasjoner (Tora og Burner, 2020). Sosial kontroll kan enten være av positiv- eller negativ art. På en positiv måte gjør sosial kontroll samhandlingen mellom mennesker passende innenfor visse kulturelle

rammer. På den andre siden kan sosial kontroll være negativt ved at spesifikke handlinger medfører negative tilbakemeldinger (Tjora og Burner, 2020). Sosial kapital og sosial kontroll kan begge sees på som faktorer som påvirker motivasjonen til breddefotballspillerne, noe jeg vil gå nærmere inn på i neste kapittel.

2.5 Motivasjon og selvbestemmelsesteori

Motivasjon kan deles inn i to hovedtyper, indre og ytre motivasjon. Med indre motivasjon er deltakelsen ofte farget av glede og trivsel, mens ved ytre motivasjon deltar man blant annet for å motta materielle og sosiale fordeler, eller for å unngå straff (Vallerand & Losier, 1999). Ryan og Deci (2000) har utviklet *selvbestemmelsesteorien* (SDT) som en generell teori på motivasjon, og de ulike formene for motivasjon. Selvbestemmelsesteorien er humanistisk tilnærmede personligheter og brukes ofte i sammenheng med idrett, helse og fysisk aktivitet (Ryan og Deci, 2000). Teorien tar utgangspunkt i at vi mennesker er aktive vesener, som ved hjelp av indre prosesser kan justere, utvikle og påvirke vår egen oppførsel. Selvbestemmelsesteorien skiller mellom indre motivasjon, der adferden er kontrollert, og ytre motivasjon hvor adferden er selvbestemt. En adferd som drives av indre motivasjon er indre glede, hvor individet finner begeistring ved selve aktiviteten (Ryan & Deci, 2002). På den andre side er individer som er ytre motivert drevet av faktorer som belønning og/eller straff. På hvilken side av selvbestemmelseskontinuumet man som mennesket befinner seg, bestemmes av hvorvidt våre grunnleggende psykologiske behov er oppfylt (Ryan & Deci, 2000). Disse grunnleggende psykologiske behovene er ifølge Ryan og Deci (2000) kompetanse, autonomi og sosial tilhørighet. Behovet for kompetanse menes med at handlingene oppfattes som effektive, mens behovet for representerer behovet for selvbestemmelse (Hollembek & Amorose, 2005). Behovet for sosial tilhørighet fremstiller behovet for å være knyttet til personer i det samme miljøet. Disse tre psykologiske behovene er viktig for psykologisk helse og effektiv funksjon (Ryan & Deci, 2000). Teorien om selvbestemmelse består av seks ulike miniteorier, der jeg har valgt å presentere organisk integrasjonsteori (OIT).

2.5.1 Organisk integrasjonsteori – Hvorfor spiller vi fotball?

Ryan og Deci introduserte miniteorien organisk integrasjonsteori (OIT) i 1985, med et mål om å forklare detaljerte former av indre eller ytre motivasjon og de ulike kontekstuelle faktorene som fremhever eller forhindret dette. Organisk integrasjonsteori handler eksempelvis om

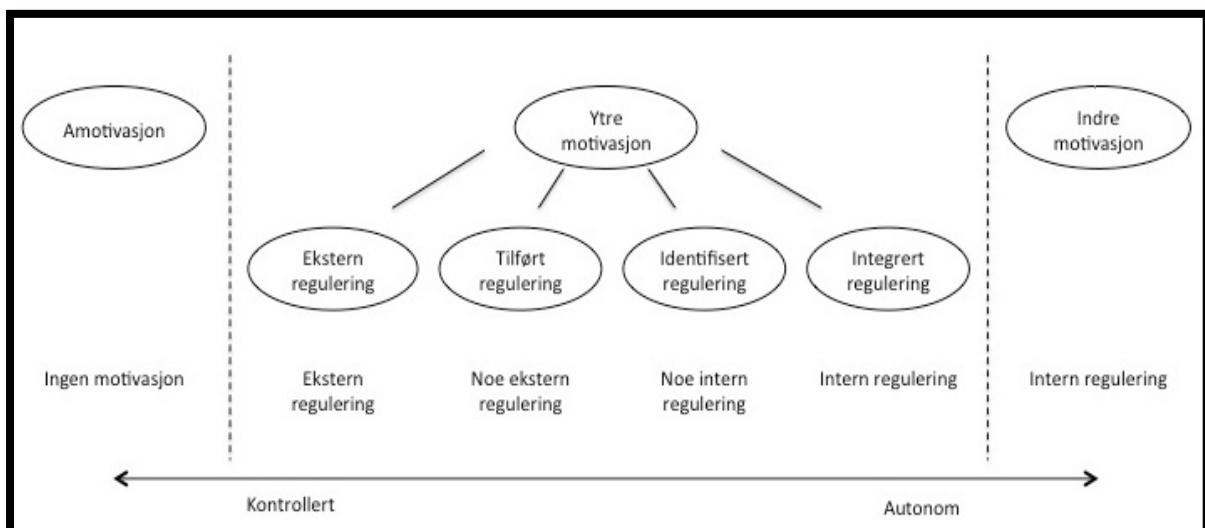
hvordan en driver med organisert idrett fordi man føler seg presset til det, - til at man på den andre siden deltar fordi man finner en egenverdi med selve idretten. Å drive med fotball som organisert idrett blir, ifølge Ryan og Deci (2000) internalisert i individet, som vil si at spilleren ser verdiene av å spille fotball og verdiene blir en del av spillerens eget selvbilde. Spillerens sosiale miljø spiller også en rolle for den ytre motivasjonen. Eksempelvis kan man som spiller føle seg presset av en trener eller spiller på laget til å spille fotball, eller at man driver med fotball fordi man ønsker å utvide sitt sosiale miljø og oppnå de ulike godene som følger med. Organiske interaksjonsteori består av fire ulike former for regulering, der graden av autonomi også er ulik. De ulike fasene er *ekstern regulering*, *tilført regulering*, *identifisert regulering* og *integrert regulering*.

Ekstern regulering er den reguleringsformen som er minst selvbestemt, og referer til atferd der initieringsstedet er utenfor personen. I denne formen ligger motivasjonen i tilbud om belønning eller trussel om straff (Deci et al., 1991). Ekstern regulering representerer den ytterste form av kontrollert motivasjon. Atferden utføres på grunn av en ekstern beredskap, som eksempelvis en fotballspiller som gjør en oppgave for trenerens ros, eller for å unngå straff (Ryan & Deci, 2000; Deci et al., 1991).

«Taking in but not accepting a regulation as one's own is the basis of introjected regulation» (Deci et al., 1991).

«Introjected regulation» finner vi til høyre (figur 2) for ekstern regulering, og blir overført av Wæge (2007) til «tilført regulering». Tilført regulering er i likhet med ekstern regulering en kontrollerende adferd, som er knyttet til individets selvfølelse. I denne formen kommer derfor motivasjonen fra en ytre instans. De motiverende faktorene er blitt internalisert, der individet tar inn over seg reguleringen, men uten å akseptere den som selvbestemt (Deci et al., 1991). En spiller som kommer på trening for å unngå å se seg som et dårlig menneske, styres av tilført regulering. På denne måten argumenterer Ryan & Deci (2000) for at tilført regulering ikke er spesielt drevet av egen lyst, glede eller interesse med å gjennomføre en gitt aktivitet.

Den tredje formen er identifisert regulering, og oppstår når individet har kommet til å verdsette atferden, har identifisert seg med – og akseptert reguleringsfasen (Ryan & Deci, 2000). På denne måten argumenterer Deci et al (1991) for at reguleringsprosessen har blitt mer en fullstendig del av selvet, slik at personen utfører aktiviteten mer villig. Individet vil i denne kategorien ha et eierforhold til handlingene sine, eksempelvis en spiller som trener ekstra hardt fordi spilleren mener det er viktig for å fortsette å lykkes med fotball. Her forklares motivasjonen som ytre, fordi aktiviteten utføres først og fremst på grunn av dens nytte for målet om å forbedre fotballens ytelse og lykkes i fremtiden, snarere enn fordi fotballen i seg selv er interessant. Atferden er likevel relativt selvbestemt, fordi spilleren gjør det villig av personlige grunner, i stedet for av eksternt press (Deci et al., 1991). Den siste og helt til høyre på selvbestemmelse kontinuumet finner vi den mest autonome formen for ytre motivasjon, integrert regulering. I denne formen for motivasjon er den regulerende prosessen fullt integrert i spillerens oppfattelse av seg selv, der behov, verdier og identitet samsvarer med handlingene som utføres. På denne måten blir handlingene et uttrykk for spillerens identitet, når de regulerende prosessene er integrert. Denne typen form for motivasjon har flere fellestrekk med indre motivasjon, men motivasjonen er fortsatt kontrollert i den forstand at spillerne gjennomfører aktiviteter for å oppnå noe, og ikke kun fordi aktiviteten er en glede i seg selv. For å oppnå denne reguleringsformen må de ulike identitetene man finner i en spiller harmonere. Adferden til en spiller trenger ikke å avgjøres én regulering, fordi reguleringene kan arbeide sammen (Ryan & Deci, 2000).

Figur 2: Skjematisk fremstilling av selvbestemmelseskontinuumet, som viser ulike typer motivasjon med deres reguleringsstiler, kausalitetssteder og tilsvarende prosesser. Tilpasset etter figur av Ryan & Deci (2000).

2.5.2 Selvbestemmelseskontinuumet

Modellen (Figur 2) over visen er skjematisk fremstilling av ulike former for motivasjon innenfor Ryan og Deci (2000) sin organiske interaksjonsteori. Modellen er tredelt, fra venstre til høyre, relatert til hvilken grad motivasjonen er selvbestemt. På venstresiden ligger «amotivasjon», som er atferden som styres av ytre faktorer (kontroll) hvor individet ikke har noen intensjon om å utføre aktiviteten (Ryan & Deci, 2000). Amotivasjon kan være når et individ ikke ser noe verdi i aktiviteten, ikke tror aktiviteten vil føre til et ønsket utfall eller når individet ikke føler seg flink nok. På den andre siden av modellen ligger «indre motivasjon», som er selvbestemt. Denne type motivasjon utfører handlingen som et resultat av tilfredstillelsen i handlingen selv. På denne måten er det ikke ytre faktorer som stimulerer individet til å utføre handlingen (Ryan & Deci, 2000; Deci et al., 1991). Imellom amotivasjon og indre motivasjon, ligger ytre motivasjon. Som nevnt over, deles ytre motivasjon inn i fire ulike faser: *ekstern regulering, tilført regulering, identifisert regulering og integrert regulering.*

Graden av hvor ytre motivert individet er, - beveger seg fra venstre til høyre ut fra hvilken grad motivasjonen er selvbestemt. Selv om de ulike formene for motivasjon kan fremstå som «låste», stemmer ikke det. Formene er flytende, der individet har mulighet til å flytte seg mellom fasene. Det er også viktig å påpeke at forflytning mellom de ulike fasene, ikke trenger å være mellom fasene som ligger nærmest hverandre. En breddefotballspillers adferd kan begynne i en fase, og forflytte seg videre etter opplevelsen spilleren har med adferden (Ryan & Deci, 2000). Eksempelvis kan en breddefotballspiller spille fotball fordi h*n finner en egenverdi ved aktiviteten som motiverer spilleren og spilleren kjenner på en indre motivasjon. Senere i sesongen får breddefotballspilleren en ny trener, som er mer kontrollerende, noe som resulterer i at spilleren mister egenverdien ved selve fotballen, og på denne måten flytter reguleringen seg mer mot en ekstern regulering. Ryan og Deci (2000) argumenter for at støtte for kompetanse og tilhørighet stimulere internaliseringen, men for å få fullstendig internalisere regulering av en aktivitet, kreves autonomi. På bakgrunn av oppgavens forskningsspørsmål vil det være interessant å se hvilken form for motivasjon som har vært gjeldene for breddefotballspillerne under koronapandemien.

2.6 Teoretiske perspektiver - oppsummering

Masteroppgavens teoretiske ramme er presentert i kapitlene ovenfor. Målet med begrepene gruppekohesjon, kollektiv effervesens, rusritualer og institusjonaliseringsprosess er å belyse årsaken til hvorfor flere av breddefotballspillerne velger å spille fotball. Her blir blant annet samhold, kultur og styrken av en sterk fellesskapsfølelse betydelig. Selv om vi i følge Tönnies (1887) lever i et samfunn hvor Gesellschaft-relasjonene får økt betydning, kan fotballaget være en arena for vedlikehold av Gemeinschaft-relasjoner som hensyn og felleskapet for en gruppe. I lys av dette er følgende teoretisk perspektiv valgt på bakgrunn av interessen rundt om breddefotballspillerne faktisk spilte fotball under koronapandemien for felleskapets skyld, eller for egeninteressen.

For videre å kunne beskrive hvordan breddefotballspillerne har taklet perioden under koronapandemien, vil sosial kapital og sosial kontroll fungere som en faktor som enten viste seg å styrke, eller å svekke samholdet og kulturen i spillergruppen. Til slutt vil hvorvidt breddefotballspillerne styres av indre eller ytre motivasjon også belyse koronapandemiens innflytelse. Spillerne i Norsk Tipping-Ligaen trener flere ganger i uken og har gjort dette gjennom en tid hvor det ikke var lov å trene sammen eller spille kamper. På bakgrunn av følgende er selvbestemmelsesteorien og organisk integrasjonsteori til Ryan og Deci (2000) valgt for å kunne si noe om motivasjonen til spillerne, og om den har blitt påvirket av koronapandemien.

3 Forskningsprosessen

For å kunne vurdere hvilken innflytelse koronapandemien har hatt på breddefotballen, samt hvordan samhold og kultur har påvirket motivasjonen til spillerne før, under og etter denne perioden, har jeg gjennomført 10 dybdeintervjuer med spillere i Norsk Tipping-Liga. Masterprosjektet baserer seg på et sosialkonstruktivistisk vitenskapssyn, hvor menneskers virkelighetsforståelse betraktes som et produkt av menneskelig handling (Tjora, 2020). Prosjektet tar utgangspunkt i en abduktiv tilnærming, der jeg starter i empirien, men hvor teorier og perspektiver spiller inn i forkant eller i løpet av forskningsprosessen (Alvesson & Skoldberg, 2009; sitert i Tjora, 2017, s. 33). Foreliggende kapittel vil presentere og ta for seg den metodiske prosessen som er gjennomført under forskningsprosessen ved min masteroppgave. Forskningsprosessen er delt inn i syv ulike underkapitler, der første kapittel vil ta for seg design og hensyn ved valg av metode. Videre vil utvalg, rekrutteringsfasen og datainnsamlingsprosessen gjøres rede for, samt gjennomføringen av intervjuguide og intervjusituasjonen. Ved hjelp av Tjoras (2017) stegvis-deduktive metode (SDI) vil jeg deretter ta for meg den kvalitative analysen og koding. Videre vil mine etiske betraktninger rundt intervjuundersøkelsene presenteres, før jeg til slutt vurderer mine metodiske avgjørelser i henhold til de tre kriteriene som benyttes på kvalitet, gyldighet, pålitelighet og generaliserbarhet.

3.1 Design og hensyn ved valg av metode: Dybdeintervju

Masteroppgaven har, som nevnt, som formål å finne meningsinnholdet og utvide forståelsen av koronapandemiens innflytelse på breddefotballen, samt hvordan samhold og kultur har påvirket motivasjonen til spillerne før, under og etter pandemien. Ved all forskning vil pragmatiske hensyn spille inn i tillegg hvordan man vurderer relevansen av ulike metoder. Hvilke metoder og analyseformer man som forsker velger å bruke, styres ikke kun av faglige hensyn, men også av praktiske forhold (Tjora, 2017, s. 36). På bakgrunn av at koronapandemien var en helt ny og utfordrende situasjon for alle, har jeg valgt å ta i bruk kvalitativ metode, da den kan gi en dypere forståelse av fenomenet. Kvantitativ forskning som metode ble valgt bort fordi denne metoden søker forklaring og fremhever oversikt (Tjora, 2017, s. 28)., mens jeg var ute etter å få innsikt i breddefotballen, og evaluere forståelsen av koronapandemiens innflytelse.

Kvalitativ forskning fremstår, innenfor samfunnsforskningen, som vesentlige tenkemåter eller *paradigmer* når det kommer til hvordan man analyserer og innhenter informasjon om

samfunnet (Kuhn, 1962; sitert i Tjora, 2017). Ifølge Dalen (2004) handler den kvalitative forskningen om å utvikle en forståelse av fenomener som er knyttet til situasjoner og personer i deres sosiale virkelighet, samt hvordan mennesker forholder seg til sin egen livssituasjon (Dalen, 2014). For å danne et bedre bilde av koronapandemiens innflytelse på breddefotballen, og hvordan samhold og kultur har påvirket motivasjonen til spillerne, var det derfor hensiktsmessig å finne informanter som spilte fotball gjennom hele denne perioden. Følgende underkapittel vil redegjøre for utvalg, datainnsamling og rekruttering av informanter. Videre vil også mitt arbeid med intervjuguide og transkribering av intervjuene diskuteres, som en del av kapittelet.

3.2 Utvalg, datainnsamling og rekruttering av informanter

For innsamling av data har jeg valgt kvalitative dybdeintervjuer. Intervju som metode anses som en av de mest utøvde innenfor kvalitativ forskning (Kusenbach, 2003). Dybdeintervju er basert på fenomenologisk perspektiv, der man som forsker streber etter å forstå informantenes refleksjoner og opplevelser rundt fenomenet (Spradley, 1979). For å kunne skape en bredere forståelse av koronapandemiens innflytelse på breddefotballspillere, samt hvordan samhold og motivasjon har påvirket motivasjonen til spillerne før, under og etter denne perioden, vil jeg benytte meg av en fenomenologisk tilnærming. På denne måten vil jeg som forsker forsøke å få informantene til å beskrive hvordan de opplever seg selv, og sin verden som breddefotballspiller før, under og etter koronapandemien. Innenfor dybdeintervju er det vanlig å skille mellom tre ulike typer fenomenologisk tilnærming: ustrukturert, semistrukturert og strukturert intervju (Whiting, 2008). Jeg har valgt å ta i bruk semistrukturert intervju. Denne metoden innebærer et personlig møte med informanten, der direkte og åpne spørsmål blir stilt for å få fylldige historier og svar (DiCicco-Bloom & Crabtree, 2006).

Kvale (1994) argumenterer for at man skal intervju så mange som mulig for å kunne svare på problemstillingen som er stilt. En hovedregel for utvalget i kvalitative intervjustudier er at man velger informanter som vil kunne uttale seg på en reflektert måte om det aktuelle tema (Kvale, 1994, s. 130). Informantene i mitt masterprosjekt er som nevnt hentet fra bredde-fotballen både før, under og etter koronapandemien. På bakgrunn av dette kan man derfor si at utvalget er strategisk, ettersom spillerne besitter erfaring og kunnskap fra en breddefotballsesong i alle faser av koronapandemien (Thagaard, 2011). Hvis koronapandemien hadde stengt ned alle fotballarenaer i Norge, kunne utvalget på den andre siden vært tilfeldig. I mitt masterprosjekt er det kun breddefotballspillere innenfor seniornivå herrer som studeres. Grunnen til at denne

gruppen ble studert, er at spillere i Norsk Tipping-ligaen trolig var de som trente mest uten kontakt og seriespill. På denne måten kan man argumentere for at utvalgte gruppe ble hardest rammet, noe som er interessant å belyse i forhold til spillernes samhold, kultur og motivasjon.

Tabell 1. Oversikt over informanter med pseudonym, alder og nivå.

Pseudonym	Alder	Nivå
Morten	23 år	Norsk Tipping-ligaen
Kim	25 år	Norsk tipping-ligaen
Jesper	28 år	Norsk tipping-ligaen
Even	25 år	Norsk tipping-ligaen
Alexander	22 år	Norsk tipping-ligaen
Eskild	24 år	Norsk tipping-ligaen
Magnus	27 år	Norsk tipping-ligaen
Fredrik	24 år	Norsk tipping-ligaen
Jens	24 år	Norsk tipping-ligaen
Sivert	23 år	Norsk tipping-ligaen

I tabellen over er en oversikt over mine 10 informanter i randomisert rekkefølge. Informantene representerer 5 ulike lag i Norsk Tipping-Ligaen. Som et resultat av at jeg selv var breddefotballspiller i Norsk Tipping-Ligaen under denne perioden hadde jeg kjennskap til noen få spillere i ulike klubber i Trondheim. På denne måten hadde jeg et fint utgangspunkt, hvor jeg kunne begynne å søke etter informanter. Gjennom personlig nettverk fra breddefotballen, fikk jeg raskt tak i mine førstekontakter i masterprosjektet. Etter gjennomføring av de første intervjuene, spurte jeg informantene om tips til andre spillere som kunne tenke seg å være med på prosjektet. Informantene virket svært interessert og var veldig hjelpsomme i søket etter nye informanter. Gjennom Facebook og Messenger fikk jeg kontakt med mine neste informanter. Det at jeg begynte med et lite utvalg, som gradvis vokste ved at jeg fikk tips om nye informanter fra førstekontaktene, kalles av Tjora (2017) for *snøballmetoden*. På denne måten økte antall informanter etter anbefalinger fra de jeg allerede hadde intervjuet.

Det var imidlertid en rekke utfordringer med denne metoden. Som forsker var det viktig at jeg opprettholdt forskningsetiske krav, da spillerne i de ulike klubbene «anga» hverandre. Dette er noe jeg vil komme tilbake til og diskutere senere i kapittelet. I tillegg var det viktig at jeg unngikk at snøballen sluttet å rulle, der jeg til tider måtte sende oppfølgingsmeldinger til

informanter som ikke svarte (Wright et al., 1992; Biernacki og Waldorf, 1981; Vassenden og Andrews, 2007). Vedrørende det endelige antall tilstrekkelig informanter masterprosjektet burde ha for å kunne svare på problemstillingen, er det en hovedregel at man slutter når det ikke syns å komme frem til ny informasjon i hvert intervju (Holter, 1997, s. 23). Ettersom jeg intervjuet en homogen gruppe av breddefotballspillere, vurderte jeg at punktet for *metning* var nådd (Tjora, 2017), da jeg begynte å kjenne igjen elementer av historiene til spillerne. På denne måten endte jeg opp med 10 informanter fra 5 ulike klubber i Norsk Tipping-Ligaen i Trondheim.

3.3 Gjennomføringen av intervjuguide og intervjusituasjonen

Ifølge Tjora (2017, s. 145). kan et dybdeintervju formes på mange ulike måter, men i grove trekk går det gjennom tre faser – oppvarming, refleksjon og avrunding. Før start av datainnsamlingen, ble en intervjuguide (Vedlegg 3) utarbeidet med formål å styrke intervjuets struktur og innhold. Med en forhåndsbestemt intervjuguide, stiller man de samme spørsmålene i samme rekkefølge til de ulike informantene. På denne måten behandler man alle informantene likt, samtidig som man som forsker står fritt til å velge oppfølgingsspørsmål. Et semistrukturert intervju gir dermed rom for en mer avslappende samtale, som også oppleves seriøs og profesjonell, siden den baseres på en forhåndslagd intervjuguide (Tjora, 2017). Etter nøye planlegging og gjennomtenkte spørsmål, ble fire overordnede temaer valgt. Disse sier noe om (1) trening og idrettsbakgrunn, (2) spillergruppens kultur og samhold, (3) motivasjonen før, under og etter koronapandemien, og (4) konsekvensene av en ny koronapandemi. Under refleksjonsdelen var det spesielt temaene 2, 3 og 4 som skulle bidra til å forstå samholdet, kulturen og motivasjonen til breddefotballspillerne, samt koronapandemien innflytelse før, under og etter denne perioden. Etter at intervjuguiden var ferdigstilt, ble et prøveintervju gjennomført på et familiemedlem. Dette gav en bredere forståelse over hvilke spørsmål som trengte oppfølging, hvilke spørsmål som var mindre relevante og hvor lang samtalen kommer til å vare.

Ved gjennomføringen av dybdeintervjuene ble 7 av 10 gjennomført over nett, via den nettbaserte videoplattformen Zoom, mens 3 av 10 ble gjennomført via fysiske møter. Alle intervjuene fant sted i mars og april 2022. Tjora (2017) argumenterer for at den viktigste forutsetning for å lykkes med dybdeintervju, er at forskeren klarer å tilrettelegge for en avslappet stemning, hvor informantene føler de kan snakke åpent om personlige erfaringer. Derfor ble alle intervjuene startet med litt «hverdagssnakk», der jeg og informantene kunne bli

litt bedre kjent, før intervjuet skulle begynne. Siden både jeg og informantene er over middels interessert i fotball, fikk vi raskt noe å prate om.

Når det kommer til gjennomføringen av de digitale intervjuene, opplevd jeg disse som svært praktiske, ettersom jeg enkelt kunne intervjuer informantene når det passet dem best. Spesielt merket jeg hvordan informantene kunne intervjues hjemmefra, medvirket til en enklere deltakelse og en ufarliggjøring av intervjusituasjonen. Lyd og opptak av intervjuet fungerte også bra, men med ett unntak. Internettforbindelsen til én av informantene var noe dårligere enn resten. Dette resulterte i at jeg til tider måtte be respondenten gjenta det han sa. Den nettbaserte videoplattformen fungerte i likhet med lyden også dårlig, der jeg til tider ikke var i stand til å lese kroppsspråket til informanten. Ved at jeg slet med å lese kroppsspråket, resulterte i at noe av samtaleaspektet forsvant, som ifølge Tjora (2017, s. 169) et godt intervjuet er avhengig av.

De fysiske dybdeintervjuene fungerte, i likhet med de 6 andre «Zoom-intervjuene», veldig bra med en tydelig oppvarming, refleksjon og avrunding. En interessant situasjon jeg har lyst til å trekke fram, angående de fysiske dybdeintervjuene, er hvordan en av informantene inviterte meg på kaffe og lunsj i forbindelse med dybdeintervjuet. Her ble jeg og informanten sittende å prate i lang tid, noe som resulterte i at stemningen ble mer avslappende når intervjuet skulle starte. Styrken ved å gjennomføre dybdeintervjuene fysisk kommer her frem, ved at jeg enklere klarer å knytte bånd til informantene og stemningen blir mer ekte og avslappende.

3.4 Transkribering og analyse

Før materialet som legger grunnlaget for masteranalysen kan brukes, må intervjuene transkriberes. En transkripsjon er en konkret omdanning av en muntlig samtale til en skriftlig tekst, og skal tjene som middel og et verktøy for fortolkningen av det som ble sagt i intervjuene. Når intervjuene transkriberes fra muntlig til skriftlig form, blir intervjusamtalene strukturert slik at de er bedre egnet for analysen (Kvale og Brinkmann, 2015, s. 206). Som nevnt ble alle intervjuene tatt opp med en *lydopptaker*. På bakgrunn av at lydopptak fører til tap av kroppsspråk, prøvde jeg å transkribere intervjuet rett etter de var gjennomført. På denne måten fikk jeg skrevet ned noen av de ulike kroppsspråkene jeg husker fra spørsmålene i intervjuguiden, som vi ser i intervjuet under med Jesper:

Jesper: «*Man orker jo ikke å møte opp 15 minutter før treningen for å sitte og fryse ute [slår oppgitt hende ut til siden] på en tribune før man skal begynne*».

Dybdeintervjuenes lengde varte alt fra 35 minutter til over 1 time. Dette gjorde det til tider svært tidskrevende å transkribere. Som et resultat av en abduktiv tilnærming til prosjektet, kunne ikke en selektiv transkribering gjennomføres, ettersom dette kunne resultere i at jeg mistet kostbar empiri. I det følgende underkapittelet vil koding av masterprosjektets datamateriale presenteres. Her vil jeg beskrive de forskjellige fasene fra rådata til analysedata (Tjora, 2017, s. 196).

3.5 SDI-modellen og koding

Å analysere betyr å dele noe opp i biter eller elementer (Kvale og Brinkmann, 2015, s. 219). Den vanligste formen for dataanalyse er i dag å kode, eller kategorisere intervjuuttalelser. Når forskeren koder, leser han først gjennom utskriftene og koder relevante avsnitt. Deretter kan han, med hjelp av «kode-og-hente-program», hente fram de kodene avsnittene for fornyet gransking og foreta omkodinger eller kombinere ulike koder (Kvale og Brinkmann, 2015, s. 226). Følgende masteroppgave har som nevnt tatt utgangspunkt i Tjoras (2017) stegvis-deduktive induktive metode (SDI), der koding er analysens første steg. SDI-metoden opererer kun med ett nivå av koder, og holder fast ved en ren induktiv strategi. Målet med kodingen er å (1) ekstrahere essensen i det empiriske materialet, (2) redusere materialets volum og (3) legge til rette for idégenerering på basis av detaljer i empirien. For SDI-metoden er bruk av dataprogram for kvalitativ analyse helt essensielt for å holde styr på antall koder, som blir betydelig på grunn av høy detaljeringsgrad (Tjora, 2017, s. 22). På bakgrunn av dette ble dataprogrammet HyperRESEARCH, brukt for behandling av masteroppgavens rådata.

Et kjennetegn ved SDI-modellens induktive empirinære koding er, ifølge Tjora (2017) at den skal ligge svært tett på empirien, og gjerne bruke begreper som allerede finnes i datamaterialet. Det er stor forskjell på hva informanten snakker om, og hva han sier. På denne måten har jeg prøvd å ta vare på detaljene, og hva som faktisk er i denne spesifikke empirien. Eksempelvis ble koden om hvordan motivasjonen til å drive med fotball har endret seg under koronapandemien, formulert som «*motivasjon de fleste av oss mistet litt piffen*». Ved å belyse koden med knaggen «motivasjon», ble det lettere for meg å huske spørsmålet, noe som resulterte i at koblingen mellom koden og det empiriske materialet ivaretas nærmest på refleks (Tjora, 2017, s. 198). Etter det første intervjuet utviklet jeg et kodesett, som fortsatte å vokse

etter hvert enkelt intervju jeg gjennomgikk. Når alle 10 intervjuene var kodet, sto jeg igjen med 201 induktive genererte koder, fordelt på 8 kodegrupper. Som et resultat av at jeg tidligere hadde en forhåndslagd intervjuguide, som sorterte intervjuet inn i ulike temaer og underkategorier, var flere av kodegruppene allerede klare. Mine 8 kodegrupper var som følgende: (1) Hvorfor spiller du fotball, (2) trening under koronapandemien, (3) samholdet og kulturen i laget, (4) Garderobekulturen før, under og etter, (5) sosiale sammenkomster utenfor fotballen, (6) motivasjonen før, under og etter, (7) spillergruppen og kameratskap, og (8) konsekvenser av ny pandemi.

Etter at kodegruppene var ferdigstilt, ble neste steg å jobbe med konseptutvikling. I lys av dette kan man si at man har en mer abduktiv tilnærming, ettersom teoretisk innsikt spiller en større rolle. Som hovedregel vil de ulike kodegruppene danne utgangspunktet for hva som vil utvikles som temaer i analysen, som også strukturerer resultatdelen til undersøkelsen (Tjora, 2017, s. 208). Ved hjelp av HyperRESEARCH kunne 8 kodegrupper systemiseres inn i fire ulike hovedtemaer: 1) fotballhverdagen som vi kjenner den, 2) koronapandemiens innflytelse på breddefotballen, 3) gjenåpning, seriespill og tiden etter, og 4) hva skjer om vi får en nye pandemi. Ved utviklingen av disse fire hovedtemaene er vi i ferd med å forlate analysen som empirisk styrt, ettersom teoretiske innspill og litteratur innenfor de ulike temaene gjøres gjeldene (Tjora, 2017, s. 2010). I dette tilfelle kan særlig tema (1) og (2) sees i sammenheng med Berger og Luckmanns institusjonaliseringsprosess, Tönnies to samfunnstyper *gemeinschaft* og *gesellschaft*, og Ryan og Deci sin selvbestemmelsesteori.

3.6 Teoriens plass: den abduktive tilnærmingen

Teoriens rolle varierer enormt i ulike forskningsarbeid. En røff hovedregel kan være at kvantitative studier ofte har en deduktiv slagside, mens kvalitative studie har en slagside mot det induktive. Som nevnt har følgende oppgave valgt å ta utgangspunkt i en abduktiv tilnærming, som starter fra empirien, men hvor teorier og perspektiver spiller inn i forkant eller i løpet av forskningsprosessen (Alvesson & Skoldberg, 2009; sitert i Tjora, 2017, s. 33). Grunnen til at en abduktiv tilnærming ble valgt, var at jeg tidligere hadde levert en litteraturstudie med mål om å sikre teoretiske perspektiver som kunne være interessant i sammenheng med en analyse om breddefotballen under koronapandemien. På denne måten har mitt arbeid med masterprosjektet tatt utgangspunkt i empirien, men hvor tidligere forskning og teori har spilt en rolle i forkant, og i løpet av forskningsprosessen. En annen grunn til at en abduktiv tilnærming ble benyttet, er fordi Tjoras (2017) SDI-metode ligger tett opp til en

abduktiv strategi. I masteroppgavens analysekapittel kommer den abduktive tilnærmingen klart frem, ettersom mine hovedkapitler er basert på kodegrupperinger fra empirien, teoretiske perspektiver og tidligere forskning. De ulike analysekapitelene blir derfor (1) fotballhverdagen som vi kjenner den, (2) koronapandemiens innflytelse på breddefotballen, (3) gjenåpning, seriespill og tiden etter, og (4) hva skjer om vi får en nye pandemi.

3.7 Etikk og intervjuundersøkelser

Mye av etikken i forbindelse med intervjuene er knyttet til presentasjonen av data, men forskningsetikk er også relatert til selve gjennomføringen av intervjuene. Masterprosjektet mitt baserer seg som nevnt på et sosialkonstruktivistisk vitenskapssyn, hvor menneskers virkelighetsforståelse betraktes som et produkt av menneskelig handling (Tjora, 2020). På bakgrunn av dette blir det derfor viktig at jeg som intervjuer har godt kjennskap til temaet som undersøkes. Under intervjuene var også aspekter som tillit, respekt og gjensidighet noe som preget kontakten jeg hadde til de ulike informantene i masterprosjektet (Tjora, 2017, s. 46). Siden jeg skal utforske informantene personlig og legge beskrivelsene ut i det offentlige, var det viktig at dette skjedde på en etisk forsvarlig måte (Birch et al., 2002, s. 1).

Tidligere forskning viser at flere av breddefotballspillere har slitt med psykisk helse, ensomhet og motivasjon under koronapandemien (Popovych et al., 2021; Olsvik et al., 2021). I lys av dette kan koronapandemien tenkes å være et sensitivt tema for flere av informantene. Ved oppstarten og gjennomføringen av intervjuene ble derfor vanlig høflighet og respekt et godt utgangspunkt for etisk god forskning (Tjora, 2017). Selv om man kommer langt med vanlig høflighet og respekt, er ikke relasjonen mellom forsker og informant symmetrisk, noe som gjorde det ekstra viktig for meg å tenke gjennom de etiske prinsippene. I den kvalitative forskningen kan det også være en spenning mellom ønske om å oppnå kunnskap, og det å ta etiske hensyn. Dette beskrives av Kvale og Brinkmann (2015) som intervjuerens grunnleggende etiske dilemma:

«Forskeren vil at intervjuet skal være så dypt og inntrengende som mulig, noe som innebærer en fare for at intervjupersonen krenkes, men forskeren ønsker samtidig å være så respektfull mot intervjupersonen som mulig, med fare for å få et empirisk materiale som bare skraper i overflaten» (Kvale & Brinkmann, 2015; Fog, 2004, s. 96).

I lys av intervjuerens grunnleggende etiske dilemma ble det derfor viktig å finne en «gylden middelvei», der jeg startet i overflaten og for så å dykke dypere etter respons fra informantene. På denne måten ble min relasjon til informantene helt avgjørende for hvor dypt og inntrengende intervjuet ble gjennomført. Her kan det godt tenkes at informantenes terskel for å åpne seg var noe lavere, som et resultat av at jeg selv hadde blitt påvirket av koronapandemien. På denne måten kan man argumentere for at jeg og informanten satt med en følelse av «*dette er noe vi har vært gjennom sammen*», som kan ha resultert i flere dypere intervjuer enn om jeg skulle være en utenforstående. Som nevnt tidligere i kapittelet var det viktig at jeg som forsker oppretthold forskningsetiske krav ved bruken av *snøballmetoden*, ettersom informantene «anga» hverandre (Tjora, 2017, s. 136). Gjennom rekrutteringsfasen kan man argumentere for at flere av informantene fungerte som forskningsassistenter, noe som kan ha påvirket forskningen. Her er det viktig å påpeke at når jeg spurte mine førstekontakter om tips til nye informanter, ba jeg spesifikt om spillere som enten var eldre, yngre eller befant seg i en annen livssituasjon enn hva de selv slev med. På denne måten prøvde jeg så godt det lot seg gjøre å få et bredt nok spekter av informanter, som på best mulig vis kunne belyse koronapandemiens innflytelse på breddefotballen, og hvordan samhold og kultur har påvirket motivasjonen til spillerne under denne perioden.

Informert samtykke fra informantene er grunnleggende før en kan gjennomføre et intervju (Kvale og Brinkmann 2015). På bakgrunn av dette fikk alle informantene tilsendt et informasjonsskriv med informasjon om masterprosjektets målsetting i tillegg til et signert samtykkeskjema (vedlegg 1) for godkjenning av bruken av lydopptaker, før intervjuet kunne gjennomføres. Informantene hadde også til enhver tid rett til å trekke seg fra prosjektet, uten konsekvenser. Som et resultat av at mitt masterprosjekt om breddefotballen tar utgangspunkt i identifiserbare beskrivelser av informanter, er prosjekter sendt inn og godkjent av NSD – norsk senter for forskningsdata (vedlegg 2). Etter at de 10 opptakene av informantene var transkribert, ble disse slettet sammen med all personlig informasjon om informantene. Dette beskytter den utforskedes identitet og privatliv, og kalles av Tjora (2017) som anonymisering. Ryen (2002) argumenterer for at konfidensialitet også er et viktig forskningsetisk prinsipp. I mine data er det ikke registrert persontydelige kjennetegn, ettersom oppgaven tar i bruk pseudonymer (tabell 1) når de ulike informantene nevnes i det transkriberte materialet.

3.8 Forskningens kvalitet

Den siste delen av metodekapittelet tar for seg og diskuterer kvaliteten på forskningen i masterprosjektet. Kapittelet vil ta for seg de tre kriteriene som benyttes på kvalitet. Her vil jeg først presentere gyldighet og pålitelighet, før jeg til slutt ser på generaliserbarhet og konseptutvikling.

3.8.1 Gyldighet

Gyldighet handler om en logisk sammenheng mellom prosjektets utforming og funn, og de spørsmål man søker å finne svar på (Tjora, 2017, s. 231). I foreliggende oppgave kan man derfor si at gyldigheten sier noe om hvorvidt jeg klarer å undersøke koronapandemiens innflytelse på breddefotballen, samt hvilken grad samhold og kultur påvirker motivasjonen til spillerne før, under og etter denne perioden. Ifølge Silverman (2014) kan vi styrke gyldigheten til masterprosjektet ved å legge vekt på teoretisk gjennomsiktighet. På bakgrunn av dette ble som nevnt foreliggende intervjuguide (vedlegg 3) utarbeidet i lys av tidligere forskning, teoretiske perspektiver og egne erfaringer fra breddefotballen. Som et resultat av lite fagfelleverderte artikler på følgende tema, er masteroppgaver inkludert. I lys av dette er jeg underforstått med at det er flere feilkilder ved en masteroppgave, enn i fagfelleverdert forskning. Det er ikke bare tidligere forskning og teoretiske perspektiver som legger grunnlaget for gyldigheten til oppgaven, den er også tilknyttet min tolking av datamaterialet, og om mine tolkninger er gyldige (Thagaard, 1998, s. 201).

For en sterkere gyldighet kunne også observasjon blitt anvendt, der jeg tydeligere kunne fått et innblikk i hverdagen til de ulike informantene før, under og etter koronapandemien. På denne måten kunne jeg fått innsikt i treninger, garderobekultur, lagfester og kamper. Selv om jeg ikke fikk innsikt i informantenes hverdag har jeg, som nevnt, selv hatt en hverdag der jeg enkelt kunne kjenne meg igjen og sette meg inn i de ulike beskrivelsene til informantene. Kvale (1997) argumenterer for at vi kan snakke om *kommunikativ* og *pragmatisk gyldighet*, hvor den første testes i dialog med forskersamfunnet og den andre testes ved spørsmålet om forskningen fører til endring eller bedring. I lys av at det finnes lite fagfelleverdert forskning på koronapandemien kan følgende masteroppgave.

3.8.2 Pålitelighet – Når man selv er breddefotballspiller under koronapandemien

Innenfor all type samfunnsforskning vil forskeren ha ett eller annet engasjement i temaet det forskes på (Tjoras, 2017, s. 235). Som underoverskriften fremstiller var jeg som nevnt selv breddefotballspiller før og under koronapandemien. Dette kan ha påvirket påliteligheten til oppgaven, og er noe jeg i følgende underkapittel skal diskutere. Pålitelighet handler om intern logikk eller sammenheng gjennom hele forskningsprosjektet. SDI-modellen underbygger slik pålitelighet, der jeg tydelig har hatt krav til datagenerering, kriterier for hvordan analysen er utvikle fra empiri, og hvordan teorier gjøres relevant på et mer abduktiv stadium senere i oppgaven (Tjora, 2017, s. 231).

Det at jeg som breddefotballspiller selv besitter aktuelle erfaringer fra før, under og etter koronapandemien, resulterer i at jeg hadde gode kunnskaper om koronapandemiens innflytelse. Ifølge Tjora (2017) kan personlig erfaring brukes for å nyansere intervjuguiden med presise og relevante spørsmål, som dessuten kan skape en opplevelse av seriøsitet fra informantens side (Tjora, 2017, s. 237). Dette tok jeg med meg da jeg utarbeidet intervjuguiden og gjennomførte intervjuene. For å styrke prosjektets pålitelighet blir det derfor viktig å reflektere over om man har noe til felles med informantene (Tjora, 2017, s. 237). Under de ulike intervjuene kunne jeg, basert på personlig erfaring, enkelt ta opp ulike episoder jeg hadde til felles med informantene fra koronapandemien. Dette resulterte i at jeg som forsker enklere kunne forstå de ulike situasjonene, og at jeg kunne påminne informantene om hendelser de kanskje hadde glemt, men kom på da jeg forklarte dem. Tjora (2017) argumenterer også for at forskerens engasjement i tematikken betraktes som støy, og at dette kan påvirke resultatene. Det er ikke å legge skjul på at jeg som breddefotballspiller i samme aldersgruppe, samme seriesystem og samme by som mine informanter, syntes det var vanskelig å stille meg utenfor gruppen jeg studerte. At jeg var i samme situasjon som mine informanter, er noe jeg under hele prosessen har vært klar over. Og selv om fullstendig nøytralitet ikke kan eksistere, er dette noe jeg har forsøkt å ta hensyn til når jeg har analysert intervjuene (Tjora, 2017; Fjærli, 2008, s. 36). For mye kunnskap om det aktuelle tema kan også være en ulempe, ved at man har med seg mange forutinntattheter. På denne måten var det viktig at jeg var bevisst på min egen forståelse rundt oppgaven, der jeg i minst mulig grad forsøkte å farge intervjuet.

3.8.3 Generalisering og konseptutvikling

Hvis resultatene av en intervjuundersøkelse vurderes som rimelig gyldige og pålitelige, gjenstår spørsmålet om resultatene primært er av lokal interesse eller om de kan overføres til andre

intervjupersoner, kontekster og situasjoner (Kvale & Brinkmann, 2015, s. 289). Gjennom mitt arbeid med masterprosjektet kan generaliserbarhet knyttes til hvilken relevans koronapandemien har hatt på breddefotballen, og hvordan samhold og kultur har påvirket motivasjonen til spillerne under denne perioden (Kvale & Brinkmann, 2015, s. 290). Da utvalget i undersøkelsen kun består av 10 informanter fra en avdeling, kan ikke resultatene overføres direkte til alle breddefotballspillerne i Norsk Tipping-Liga. Til tross for et begrenset utvalg antar jeg likevel at undersøkelsen sier noe om koronapandemien innflytelse på breddefotballspillerne i denne avdelingen, samt hvordan samhold og kultur har påvirket deres motivasjon (Tjora, 2017).

Ifølge Tjora (2017) er konseptuell generalisering målet med SDI-metoden, hvor man er ute etter å framstille funn i form av konsepter som ikke direkte er knyttet spesifikt til empirien som ligger til grunn (Tjora, 2017, s. 245). For å sikre relevans ut over de dataene som er analysert i masterprosjektet, benyttes tidligere forskning og teorier som støtter opp under en større gyldighet og generaliserbarhet (Tjora, 2017, s. 246). Det er ofte i dette stadiet av kvalitativ analyse at skillet mellom god og «ikke fullt så god» forskning oppstår, for det er i utviklingen av konsepter at potensialet tas ut (Tjora, 2017). På bakgrunn av mine kodegrupper og hovedtemaer stiller jeg spørsmålet: Finnes det en mer generell merkelapp på fenomenet vi har strukturert empiri på?

Garderobekultur og vedlikehold av sosiale relasjoner var en av de viktigste grunnene til at mange i breddefotballen valgte å fortsette med aktiviteten under nedstengingen. Utøvere innen lagidrett ble mindre psykisk utmattet under koronapandemien på grunn av sosial støtte fra laget (Reilstad, 2021; Popovych et al., 2021). På bakgrunn av studien til Reilstad (2021) og Popovych et al (2021) og Berger og Luckmanns (2015) institusjonaliseringsprosess, Durkheims (1912) kollektive effervesens og Skjælaaen (2019) rusritualer oppdaget jeg *garderobesamhold* som begrep for hvordan breddefotball-spillernes samhold styrkes av garderobekulturen, kameraderi og ritualene som medfølger. Konseptet sees på som en samlebetegnelse av ulike kameratskap som begynner med- og styrkes når spillerne har tilgang på en garderobe, noe som kan argumenteres å være det største tapet under koronapandemien for spillernes samhold og kultur. I diskusjonsdelen vil jeg se nærmere på hvordan garderoben styrker samholdet til spillerne, legger grunnlaget for ritualer og er et mye viktigere sted, enn bare kamprat og knytting av sko.

4. Koronapandemiens innflytelse på breddefotballen

Foreliggende kapittel vil presentere en faglig analyse av koronapandemiens innflytelse på breddefotballen, samt hvordan samhold og kultur har påvirket motivasjonen til spillerne før, under og etter denne perioden. Analysen er kronologisk sortert etter fire hovedtemaer, fra fotballhverdagen før koronapandemien- til sesongslutt i 2021. Temaene favner (1) fotballhverdagen som vi kjenner den, (2) koronapandemiens innflytelse på breddefotballen, (3) gjenåpning, seriespill og tiden etter, og (4) hva skjer om vi får en nye pandemi. Som nevnt tar oppgaven utgangspunkt i en abduktiv tilnærming der analysen ledes av mitt empiriske datamateriale, men hvor teoretiske perspektiver og tidligere forskning spiller inn i løpet av analysen (Alvesson & Skoldberg, 2009; sitert i Tjora, 2017, s. 33). Analysen vil også anvende mitt konsept, *garderobesamhold* som avgjørende faktor for breddefotballspillernes motivasjon gjennom koronapandemien. Dette begrepet vil bli nærmere definert i kapittel 5, hvor analysens funn drøftes i masterprosjektets diskusjonsdel.

4.1 Fotball som vi kjenner den – «for alle»

Som nevnt innledningsvis favner hovedbudskapet til Norges fotballforbund alle: «*fotball for alle – glede, drømmer og felleskap*». Visjonen skal være inspirerende, retningsgivende, utfordrende og i tillegg uttrykke hva man ønsker å oppnå gjennom aktivitet og samfunnsrolle (Norges fotballforbund, 2016). Fotball er en idrett som gir spillerne fysisk utfoldelse og tekniske ferdigheter, men fotballen dreier seg vel så mye om følelser for resultatene, for laget og for alle som bidrar på sidelinjen (Madsen, 2021). Fotballen er en kilde til identitet og samhørighet. Som fotballsupporter og spiller får du stabile rammer og holdepunkt i et samfunn, og en hverdag som i stadig og økende grad er fragmentert og individualiser – som en religion kan fotballen bygge trygghet, mening og samhold. Fotball handler om mer enn tjueto spillere, en ball og en gressmatte (Tjønndal & Korsvoll, 2021). Blant alle 10 spillerne som tok del i masterprosjektet, har fotball vist seg å være et fristed hvor spillerne føler seg lykkelige, er en del av en kultur og av en gruppe.

Morten: «*Jeg spiller fotball fordi det gjør meg lykkelig, rett og slett. Jeg glemmer alt av bekymringer, alt med skole, forelskelse eller trøbbel!*».

Even: *«Der jeg vokste opp var fotball en del av kulturen på landet. Det ble en lidenskap for meg. Det var et sted jeg følte jeg mestret, og fikk veldig mye mestringsfølelse».*

Fredrik: *«Fotball har mye å si for det sosiale. Det er jo en gruppe du møter 4-5 ganger i uka. Det er en liten jobb, men noe man trives godt med».*

Eskild: *«Fotball er en veldig fin sosial arena, der jeg møter folk som er veldig lik meg selv. Det er ikke mange andre arenaer der jeg treffer så mange som er så like».*

Alle 10 informantene har spilt fotball siden de var små, og flere beskriver miljøet og kulturen som svært avgjørende for valget om å om hvorfor de bedriver idretten. Morten beskriver blant annet at han mister alt av bekymringer. Dette kan sees i lys av rapporten til Olsvik et al (2021), som viser til at fotball er særegent egnet til å redusere det uhensiktsmessige selv fokuset man ser ved mange psykiske lidelser. Even trekker frem fotballen, som ikke bare var en fritidsaktivitet man begynte med som liten, men en del av kulturen der han vokste opp. Videre beskriver Fredrik idretten som en viktig del for det sosiale, og en gruppe han trives godt med. En gruppe som trives godt sammen, kan i lys av Høigaard (2016) sees i sammenheng med høy gruppekohesjon, der spillerne forblir samlet i bestrebelsene for å oppnå eller realisere gruppens mål, formål eller for å tilfredsstille medlemmenes sosiale og følelsesmessige behov. Som i likhet med sitt hovedbudskap skal fotballen være for alle, og en kilde til identitet og samhørighet, og et sted hvor man kan bygge trygghet, mening og samhold – for det er sånn fotballen vi kjenner den!

4.1.1 Treningshverdagen – 5 ganger i uka

For å kunne belyse og sammenligne hvilken innflytelse koronapandemien og tiden under- og etter sesongslutt 2021 har hatt på breddefotballspillerne, vil det være av interesse å si noe om hvordan treningshverdagen til spillerne var før koronapandemien. Som nevnt innledningsvis er informantene i mitt masterprosjekt hentet fra Norsk Tipping-Ligaen som er den høyeste divisjonen i Norsk breddefotball.

Jesper: *«Før pandemien møtes vi et kvarter før trening, minst, sånn at man rekker å slå av en prat med de man sitter med i garderoben. Deretter kommer treneren inn og forteller om økten. Ut på trening, oppvarming, spill og ulike øvelser. Også samler vi baller og snakker, - bygge litt kultur! Så går vi garderoben, og etter at treneren drar*

pleier vi å sitte igjen og prate om alt mulig rart, også er det dusj før man kommer seg hjem. Da hadde vi trening 5 ganger i uka».

Kim: «Før var det å møte opp tidlig i garderoben, kødde litt, snakke litt, - snakke om ting som skjedde i helgen, prate om økten, der vi går gjennom hva som skal skje».

Eskild: «En vanlig fotballtrening før pandemien hadde vi oppmøte på trening 10 minutter før, hvor vi møttes i garderoben. Der satt vi og snakket og skiftet. Så tok trenerne en kort garderobeprat. Etter trening går vi i garderoben og skifter og dusjer. Der vi også pleier å sitte igjen og prate med folk på laget».

Gjennom det første sitatet ser vi hvordan Jesper opplever treningshverdagen før koronapandemien. Før var hverdagen preget av 5 treninger i uken og mye lystbetont prating i garderoben, noen Jesper trekker frem som «kultur-bygging». Når jeg spør Kim og Eskild om hvordan treningshverdagen deres var før koronapandemien vektlegger de mye av det samme som Jesper, nemlig å møte opp tidlig i garderoben. Garderoben beskrives her som en plass for mye «kødding», «dusjing» og hvor spillerne kan sitte igjen og prate med de andre spillerne på laget etter treningen. Det at spillerne ønsker å bruke tid før og etter trening, kan i lys av Ryan og Deci (2000) sees på som en indre glede, hvor spillerne finner en begeistring ved å bruke tid med hverandre. På denne måten kan man argumentere for at spillerne var drevet av en indre motivasjon, ved at de ønsket å bruke tid på aktiviteten før og etter at den var ferdig.

4.1.2 Spillergruppen – «en sammensveiset gjeng»

I likheten med treningshverdagen ble også spillergruppen påvirket sterkt under koronapandemien. For å kunne si noe om hvordan samholdet, kulturen og motivasjonen til spillerne ble påvirket under og etter perioden, vil det være betydelig å belyse spillergruppen før koronapandemiens innmarsj.

Magnus: «Fotballaget jeg spiller på nå består av barndomskompiser jeg spilte med på gutter og junior nivå. Det er jo egentlig hovedgrunnen til at jeg spiller fotball, det kameratskapet man får ved å vinne sammen og tape sammen. Dra på tur sammen, være på trening sammen, - der vi kan slenge «dritt» til hverandre på «kødd». Det er hovedgrunnen til at jeg har spilt fotball de siste årene».

Even: *«Spillergruppen er veldig sammensveiset, det er veldig spesielt i min klubb, for man har en gjeng som er fra stort sett andre deler av landet som kommer til Trondheim helt uten nettverk, og man bygger det nettverket fra mye det man gjør på fritiden. Når man velger å bli med på laget så får man også, frivillig og ufrivillig, de som kompiser. Vi har masse sosialt i form av festing med laget. Jeg vil si det at laget består av flere vennskapsforhold, enn det en vanlig 3.divisjonsklubb består av. Skal man sammenligne oss med de klubbene vi konkurrer med, er det uten tvil mer «kameraderi» innad i laget, enn det var i de andre lagene».*

Fra både Magnus og Even kommer det tydelig frem at spillergruppen er en avgjørende faktor for hvorfor de spiller fotball. Begge informantene trekker frem kameratskap og vennskapsforhold, når de beskriver spillergruppen. Da jeg spurte Even hvor ofte han tilbringer tid med spillerne på laget utenfor fotballbanen, svarte han «nesten daglig». På bakgrunn av dette kan man argumentere for at spillerne spiller fotball for felleskapets skyld, og på denne måten trekke paralleller til det Tönnies beskriver som et *Gemeinschaft*-preget samfunn (Tjora, 2017, s. 18). I lys av *Gemeinschaft-samfunnet* (Tjora, 2017, s. 18) belyser både Magnus og Even at de spiller på et fotballag hvor det er sterke relasjoner mellom spillerne. I tillegg blir spillergruppen beskrevet som en gruppe hvor hver enkelt spiller har ansvar for hverandre, tar hensyn til hverandre og til felleskapet. Flere av informantene beskriver også at de kom til Trondheim for å studere, uten venner eller bekjente. På bakgrunn av dette, er det flere av informantene som forklarer at fotballaget har vært en stor kilde til deres sosiale nettverk.

Alexander: *«Det er sjelden at det er dårlig stemning i garderoben. Det var et bra samhold generelt over. Jeg var jo ny på laget i 2019, og da ble man godt tatt imot. Det var rett inn. Det var ikke snakk om at det var en gjeng, og at du ble satt på «sidelinjen». Jeg vil si at det var et sterkt garderobemiljø fra starten av».*

Alexander (22) trekker frem hvordan han som ny ble tatt «rett inn» som en del av laget. Her belyser han blant annet garderobemiljøet som sterkt, og at det sjeldent er dårlig stemning. I forlengelsen av dette vil det presenteres her hvordan garderoben var før koronapandemien.

4.1.3 Garderoben – «førstemann inn, sistemann ut»

Kim: *«Før pandemien bodde vi jo i garderoben. Det var bare «kødd» og jeg husker personlig at var det førstemann inn garderoben og sistemann ut. Det var liksom alltid dritgod stemning og kult å være i garderoben, - med masse show».*

Even: *«Garderoben er jo en kilde til veldig mye knytting av bånd. Det å kunne være sammen før og etter trening, for å kødde, snakke sammen og bare «shoot the shit» liksom».*

Som funnene viser kan garderoben beskrives som en kilde til knytting av bånd, der man kan «kødde» og snakke sammen både før og etter trening. Garderoben skal være et fristed hvor spillerne skal kunne skifte, dusje og snakke sammen. I lys av Berger og Luckmann (2015, s. 76) kan man argumentere for at garderobekulturen er et menneskelig produkt, hvor spillerne har skapt uformelle normer og verdier som utvikles i en institusjonaliseringsprosess.

Jesper: *«Å være i garderoben de ti minuttene før- og de ti minuttene etter, er ganske mye verdt for å bygge kultur».*

Jesper trekker frem garderoben som en viktig del av å bygge kultur i et lag. I lys av dette kan garderoben sees på som et sosialt møtepunkt for spillerne, hvor de får tid til å bygge relasjoner og prate om ting som nødvendigvis ikke bare har med fotball å gjøre. Her er det også viktig å poengtere at kulturen i garderoben kan endres over tid, og påvirkes av spillerne handlinger, normer, språk, aktiviteter og sosiale interaksjoner (Berger & Luckmann, 2015, s. 76).

Morten: *«Garderobekulturen er undervurdert. Den er ekstremt viktig og det er mye lettere å snakke om det daglige og ha det sosialt».*

Morten beskriver gardrobekulturen som undervurdert og ekstremt viktig, hvor man kan snakke om det «daglige». Som et resultat av de fire informantenes utspill, kan man argumentere for at det finnes mye Gemeinschaft i garderoben (Tönnies, 1887). I likhet med et samfunn preget av varme forbindelser og felleskap, kan garderoben forstås som et møtested, eller lagets «hjerte», der personlige forhold er definert og regulert på grunnlag av tradisjonelle sosiale regler (Tjora, 2017, s. 18). Spillerne er på denne måten forbundet til hverandre gjennom en form for *enhet av*

vilje, hvor det gjennom fotballen tas for gitt at man vil det samme. På denne måten kan man argumentere for at spillerne på et lag identifiserer seg med hverandre, og oppfatter en form for felleskap gjennom å spille på samme lag (Tjora, 2017). Garderoben kan også sees i lys av tredjesteder, som betraktes å være viktige steder i samfunnet og som en stor bidragsyter til vedlikehold av sosiale relasjoner (Oldenburg, 1999). I en forlengelse av garderoben som møtested finnes det også ulike ritualer og kulturer som er med på å forme garderoben slik den oppfattes for de ulike informantene.

4.1.4 Ritualene – «Vi slenger drakten over hodet»

Even: *«Hver person som kom inn i garderoben måtte hilse på alle de som satt der fra før. Det var et ritual som alle sammen var opptatt av at skulle overholdes. Når man da kom inn døren, hadde tatt runden og hilst på alle, kunne man sette seg ned å skifte. Det var en veldig hyggelig start på økten, noe som var med å opprettholde en kultur».*

Even beskriver en garderobekultur hvor alle spillerne som kommer inn i garderoben må hilse på spillerne som allerede sitter der. For Even er dette en veldig hyggelig start på økten, og noe som var med på å opprettholde kulturen i laget.

Eskild: *«Vi har jo også et heiarop. Så stort sett etter hver gang vi vinner en kamp samles vi i garderoben og det blir «tjohei». Det er jo den tanken at man vinner som et lag og taper som et lag. Så når man taper står man samlet, og når man vinner, vinner man samlet».*

Jens: *«Vi har en jubelsang som vi drar frem når vi vinner. Det er alltid artig å komme inn i garderoben og vite at man skal juble med gutta med jubelsangen».*

Fredrik: *«Vi har en sang der vi tar av drakten og slenger den over hodet».*

Utdragene over kan man ut i fra et ritualteoretisk perspektiv trekke linjer til Durkheim (1912) og hans beskrivelse av religiøse ritualer. Han beskriver at for å kunne oppnå en «fellesskapsfølelse», må det etableres en sosial orden, hvor felles normer og symboler blir opprettet som alle i gruppen kan kjenne seg igjen og identifiseres med (Levang et al., 2017). Gjennomgående hos flere av informantene var at de hadde en felles jubelsang eller et heiarop

de sang eller ropte i garderoben etter kamp. Eskild viser til heiaropet som et symbol på at man vinner og taper sammen som et lag. Jens syntes det er artig å komme inn i garderoben og juble med gutta over en jubelsang, mens Fredrik forteller at de har en sang der laget tar av seg drakten og slenger den over hodet. Da jeg spurte Fredrik hvordan han tror slike feiringer påvirket samholdet og kulturen i laget, svarte han:

Fredrik: «Det tror jeg er viktig. Det er jo noe alle ser fram til å gjøre. Det er noe vi har sammen og bygd opp som et lag. Det er en fellesfølelse som er viktig».

Fredrik viser til «fellesfølelsen» han får når spillerne på laget synger sammen og slenger drakten over hodet. Durkheim (1912) beskriver slike ritualer som en levende energi, der en som gruppe smelter sammen og resulterer i en felles opplevelse basert på sterke følelser. Durkheim (1912) argumenterer for at det er gjennom slike effervesensforsamlinger som Fredrik beskriver, at individet oppnår en form for fellesskapsfølelse, hvor individets relevans reduseres til fordel for en stigende følelse av å være en del av et kollektiv (Levang et al., 2017). Men det er ikke bare i garderoben ritualene til informantene utøves.

Morten: «Under introduksjonen av nye prøvespillere har vi en liten kameratslig «grilling», der alle andre bortsett fra prøvespilleren skjønner hva som foregår. Det er gøy, og det er gøy for prøvespillerne om de blir tatt opp og er med på det neste gang. Man kommer kjapt inn i de normene og rutinene der. Når det er sagt kunne det være litt overveldende i starten. Når jeg kom med på laget var det mye uskrevne regler, normer og roller man måtte ta hensyn til. Det tok litt tid å navigere seg i miljøet og finne sin plass. Da var det ekstra godt med gode støttespillere som tok meg under vingene. Det er viktig å bli tatt ekstra godt vare på. Jeg er overbevist om at de uskrevne reglene og ritualene er til hensikt å forsterke samholdet».

Utdraget over presenterer et ritual der prøvespillere blir «grillet» av spillerne som allerede er på laget. For Morten var dette litt overveldende i starten, og noe som resulterte i at det tok litt lengre tid for han å finne sin plass. Uavhengig av hvor lang tid det tok, er Morten overbevist om at uskrevne regler og ritualer er til hensikt å forsterke samholdet i laget. Morten argumenterer også for at det er gøy for prøvespillerne om de blir tatt med opp på laget og får være med på «grillingen» neste gang. I utdraget til Morten kommer også noe av tvetydigheten frem ved slike ritualer, hvor spillerne kan oppfatte disse som både skremmende og

felleskapsorientert. Gjennom et slikt ritualet kan man i lys av Berger og Luckmann (2015, s. 76) sin tredje prosess om *internalisering*, si at gjennom sosialisering internaliserer de nye spillernes ferdigheter, normer og verdier slik at det blir en naturlig del av deres handlinger og væremåte.

Kim: *«Alle spillerne får et eget navn når de begynner på laget, de blir liksom døpt foran alle spillerne på neste lagfest».*

I utdraget over viser Kim til et ritual hvor alle spillerne får et eget navn når de begynner på laget. Dette kan sees i sammenheng med hvordan Durkheim (1912) beskriver de australske totemstammene refererer til medlemmene av gruppen ved et stammenavn. Ved at nye spillere får tildelt et navn, kan sees på som et «stempel» om at de er akseptert og en del av spillergruppen. Gjennom ulike ritualer, kulturelle normer og regler som finnes i de ulike lagene til informantene, kan man argumentere for at dette styrker individene og resulterer i en dypere fellesskapsfølelse blant breddefotballspillerne (Durkheim, 1912). Det er ikke bare ulike ritualer i garderoben og på treningsfeltet som styrker fellesskapsfølelsen, informantene viser også til flere andre sosiale arenaer utenfor fotballen som også gjør dette.

4.1.5 Lagfestene: «historier, samhold og et sted der alle stiller likt»

I en forlengelse av Durkheims (1912) religiøse ritualer og *kollektive effervesens*, - kan Skjælaaens (2019) rusritualer være passende for å illustrere breddefotballspillernes lagfester, og hva de står for. Ritualer kjennetegnes som nevnt av bestemte prosedyrer, autentisitet og nærvær. Med dette menes at spillerne må være til stede og følge ritualenes forløp med den innlevelsen som kreves.

Sivert: *«Man må drikke seg full med hverandre etter match, uansett om man taper eller vinner. I vårt kollektiv har det veldig mye å si, og det har vi vært åpen om. Vi har alltid vært en gjeng som har vektlagt sånne ting, tillagt det veldig mye verdi. Når man er ferdig på trening og kamp så er man med hverandre i andre settinger – da gjerne lagfest som har påvirket stort».*

Even: *«Lagfest styrker jo samholdet i veldig stor grad. Man får historier om hverandre og sammen som bidrar til at man blir mer komfortabel med å være rundt hverandre. Jo bedre man kjenner en person, desto lettere er det å feile foran en annen person. Noe*

som er veldig viktig når man skal bli en bedre fotballspiller. Da må man tåle å gjøre noen feil, og ikke være redd for å gjøre feil. Det er veldig viktig å ha lagfester som kan sikre det».

Sivert beskriver en kultur og et ritual der man må drikke seg full med hverandre etter kamp, uansett om man vinner eller taper. Even ser på lagfest hvor man får historier om hverandre og blir bedre kjent. Even trekker også frem at om man blir mer komfortabel, vil det bli lettere å «feile» foran hverandre, noe han mener er viktig for å bli en bedre fotballspiller. Slike fortellinger om måten alkohol kan fungere som sosialt lim finner vi også igjen i Vigen (2021) sin studie om fellesskap i fadderuka, der nye studenter ved universitetet er tydelige på at det å drikke sammen som aktivitet gjør det lettere å bli kjent og skape relasjoner i et nervøst og ukjent studiemiljø. Begge informantene er også enig om at lagfester påvirket samholdet i laget positivt, og noe som har tilegnet dem mye verdi.

Jesper: «Jeg har alltid vært av den oppfatningen av at lagfest bygger lag. Man kommer tettere på hverandre og man bygger relasjoner. Jeg mener det påvirker i ganske stor grad. Man hever takhøyden for å si ting på trening, hvis man blir bedre kjent. Det er enklere å snakke med folk om man er bedre kjent, uten at det blir dårlig stemning. Så jeg mener i stor grad at man blir bedre på banen av litt sosiale tiltak».

Jesper beskriver mye av det samme som Sivert og Even, men han legger også til at man hever takhøyden hvis man bli bedre kjent. Utsagnet er i likhet med Evens, og beskriver lagfesten som en fordel, hvor man som spiller enklere kan si ifra, om eksempelvis lagkameratene ikke gir alt på trening. På bakgrunn av Even og Jesper sine uttalelser kan man argumentere for at man vil utvikle seg som fotballspiller om man har en god relasjon til de man spiller på lag med. Men det er vel ikke alle som liker en fest? Som et resultat av at et fotballag består av flere ulike mennesker, kom det fram blant informantene at flere spillere på de ulike lagene kunne være litt mer sjenert enn andre, og kanskje ikke trives like godt utenfor fotballbanen.

Kim: «Vi har en spiller på laget som har vært stille nesten hele perioden sin, men nå føler jeg vi har fått han skikkelig på glid, noe som er «dritgøy» å se! Jeg vet ikke om det er et resultat av at vi har hatt sosiale sammenkomster uten om treninger. Ikke at vi skal tvinge de sjenerte til å prate mer, for det er ikke nødvendigvis sånn det skal være. Men jeg føler at man som lag da klarer å få til at ikke de fire samme sitter og prater, men at

flere snakker med hverandre. «Oi, der sitter han og han og prater». Også henger de sammen på fritiden fordi de ble venner på den lagfesten. Det er i hvert fall veldig viktig for oss som lag, å kunne driver med sånne ting utenom. Og det tror jeg er viktig nesten over alt, å se hverandre i en litt annen setting. Skjer det ting på trening som man har kranglet over, kan man kødde med det på lagfest».

Overfor ser vi et godt eksempel på hvordan lagfesten ikke bare bidrar til at man blir bedre kjent, men at man faktisk blir kjent. Her beskriver Kim hvordan en litt mer sjenert spiller på laget plutselig har begynt å åpne seg mer opp etter en lagfest. På denne måten fungerer ikke festen kun for at spillerne skal spille bedre sammen på banen, den fungerer også som en aktivitet der spillerne kan dyrke vennskapet utenfor banen.

Morten: «På lagfest er det ikke er så prestasjonspress og spillerne kjemper ikke om plassene på laget. På fest er det alle for en og en for alle. Der er det mer sånn at alle stiller likt. I fotballen er det en tropp som starter, og da er det vanskeligere at alle er like fornøyd til hver tid».

Til slutt har jeg valgt å ta med det jeg mener er et interessant poeng rundt lagfesten. Ovenfor illustrerer Morten lagfesten som en aktivitet for «alle». I en fotballklubb og kanskje spesielt i Norsk Tipping-Ligaen, som er som nevnt den høyeste divisjonen innenfor breddefotball, er det slik at ikke alle på laget får spille. For spillere som alltid sitter på benken eller sjeldent blir tatt ut til kamp, vil lagfesten være en arena, som Morten beskriver, - der «alle» stiller likt. På lagfesten utvider man rommet for felleskap og knytter andre type bånd, og rusen forsterker opplevelsen og gjør det til noe annet enn kaffen i garderoben (Skjælaaens, 2019). I lys av dette kan man argumentere for at «lagfesten» er et fristed, der man som spiller faktisk kan føle seg som en del av laget og felleskapet. Lagfesten har derfor en mening utover seg selv, hvor det viktigste er hvordan festen symboliserer felleskap. Her er det viktig å poengtere at alle 10 informantene var av den oppfatning om at lagfesten styrket samholdet i laget. På et lag vil det også være spillere som ikke ønsker å drikke alkohol. Her er det viktig å påpeke at lagfesten ikke er en aktivitet som knyttes kun til alkoholen i seg selv, men et fristed hvor spillernes innlemmes i felleskapet ved at de er sammen utenfor fotballen og ikke trenger å tenke på ferdigheter eller startellever.

4.2 Koronapandemiens innflytelse på breddefotballen

Selv om Norges fotballforbund (2016) har som hovedbudskap: «fotball for alle – glede, drømmer og felleskap», var det en periode fotballen ikke var for alle. Den 12. mars 2020 ble all norsk idrett inklusiv breddefotballen stoppet, som et resultat av folkehelseinstituttets (2020) anbefalinger om å hindre spredning av koronaviruset (Storsveen, 2020). Mens toppfotballen fikk spille kamper etter kun noen måneder, måtte breddefotballen, som innehar en av de største medlemsmassene i norsk idrett, holde stengt i over 630 dager etter sist tellende kamp (Madsen, 2020). For å få et bedre innblikk i koronapandemiens innflytelse på breddefotballen, samt hvordan samhold og kultur har påvirket motivasjonen til spillerne under denne perioden, vil følgende kapittel ta for seg det jeg mener har vært tre faser under pandemien. Fase (1) vil ta for seg starten av pandemien, fase (2) ser på treningshverdagen til spillerne hvor de trener i mindre grupper og med avstandskrav, mens fase (3) er når breddefotballspillerne går tilbake til vanlig trening.

4.2.1 Fase 1: Egentrening og hjemmekontor

Kim: «Den våren var ganske kaos, og vi valgte å stenge litt ned. Det var jo smittekaos overalt. Den var en veldig usikker tid, der folk ikke viste hva de skulle gjøre. Enkelte spillere syntes det var litt skummelt. Man ville jo ikke ta noen sjanser».

Starten av koronapandemien blir av informantene beskrevet som: «det var noe nytt» og «vi viste ikke helt hva vi skulle gjøre». Sitatet over er et av flere og beskriver koronapandemiens innmarsj som kaos, usikkerhet og en tid flere spiller syntes var litt skummel. Det kommer også frem at flere spillere valgte å bli hjemme for å ikke risikere å bli smittet med tanke på jobb- og skolesituasjon. Som et resultat av ingen treningsaktivitet i organisert form i følgende fase, skildrer informantene denne fasen som preget av mye alenetid, hvor spillerne løp eller trente styrke på egenhånd. Flere av informantene nevner også at starten av perioden ble det lagt opp til egentrening, hvor man som spiller selv hadde ansvar for å gjennomføre.

Alexander: «Vi har jo en egen «chat» der man kunne sende inn når man trente. Eksempelvis bilder av når du trener, «strava», på løpetur, gikk på ski, eller var på banen. Det hjalp litt på motivasjonen».

I utdraget over viser Alexander til en egen «chat» laget hadde, der man kunne sende inn bilder eller legge ut på «strava» når man var på løpetur eller trente styrke. Dette viste seg å øke motivasjonen. Det å dele bilder med hverandre i en felles «chat», kan sees i sammenheng med et Gemeinschaft preget samfunn, hvor spillerne oppfatter seg som forbundet til hverandre av et felleskap basert på å være i samme situasjon (Tjora, 2017). På denne måten kan man argumentere for at motivasjonen ble styrket av fellesskapsfølelsen, ettersom spillerne gikk gjennom en tid hvor de var mye alene, men sammen gjennom en felles «chat». Utdraget til Alexander støttes også av studien til Lautenbach et al (2021), som viste at utøverens selvtilit ble opprettholdt under nedstengningen ved hjelp av nettbaserte verktøy, der utøverne kunne ha sosial kontakt med hverandre over nett. Utdraget til Alexander om synliggjøring av trening kan også sees i likhet med sosial kontroll. Tjora og Burner (2020) beskriver sosial kontroll som et begrep om rammer og begrensninger for individuell atferd som bestemmes av relasjoner. På denne måten kan de andre på laget se om Alexander følger opp trenings-forventningene, eller ikke. Dette kan enten være av positiv art hvor spillerne på laget drar nytte av dette, eller negativ art hvor spillere som ikke gjennomfører får negative tilbakemeldinger (Tjora og Burner, 2020).

4.2.2 Fase 2: Treningshverdagen – sprit, festivalgjerder og ingen heading!

Selv om flere toppfotballklubber og barn og unge fikk spille kamper, måtte breddefotballen holde stengt under 2020-sesongen. Denne fasen (2) ble beskrevet av flere spillere som «merkelig», «ensformig» og «ekkel».

Jesper: «Jeg husker det godt og kommer til å huske det resten av livet. Når det åpnet så smått igjen hadde vi inndelt banen med sånne «festivalgjerder». Vi hadde hver vår ball som vi måtte vaske med sprit. Det var ikke lov til å heade og vi måtte holde to meter avstand. Det var veldig merkelig».

Alexander: «Vi hadde jo også vår egen ball under pandemien. Så det var jo sånn «skyte», hente din ball, løpe gjennom kjegle løype. Det var veldig ensformig kontra en vanlig treningsuke før».

Eskild: «Jeg husker jeg syntes det var veldig ekkelt å hele tiden måtte forholde seg til om man bryter reglene eller ikke, og det etiske rundt det. Vi hadde jo mange diskusjoner innad i laget om vi skal gi litt «beng» i meteren eller trene litt mer skikkelig, eller om vi skal beholde den».

Et godt bilde på treningshverdagen illustreres i utdraget til Jesper, hvor spillerne fikk utdelt hver sin ball og måtte vaske denne med sprit etter de hadde brukt den. Det var heller ikke lov å «heade», og banen var inndelt med «festivalgjerder» for å holde spillerne fra hverandre. Denne perioden blir av informantene beskrevet som veldig ensformet, sammenlignet med en vanlig treningsuke før pandemien. Eskild trekker også frem at han syntes denne perioden var spesielt ekkel, der han hele tiden måtte forholde seg til om han skulle bryte reglene eller ikke. Han nevner også at flere av spillerne på laget ønsket å gi mer «beng» for at de kunne trene mer skikkelig. Dette kan sees i sammenheng med studien til Malchiodi (2021), som viser at det har vært så mye fysisk distansering og separasjon under koronapandemien, at noen har vært villig til å bryte regler for å oppleve dette. Dette støttes også av Norges fotballforbund (2021), som viser til at mye «ulovlig» fotballaktivitet pågikk under pandemien, til tross for kravene om avstand.

Eskild: «På trening måtte vi holde avstand, der vi ikke kunne gå i kroppsdueller eller hodedueller. Så det blir i praksis ikke fotball sånn som vi snakker om fotball. Det ble pasninger og øvelser med ballen. Også måtte vi gå hjem svette og kalde».

Even: «Når korona traff og en-meteren var innført ble det jo totalt forandret. Folk skjønnte at det kom til å ta lang tid, før man i det hele tatt får igjen for den jobben man legger ned. Kanskje spiller man ikke på det laget om ett eller to år, hvem vet. Man havner jo i en litt eksistensiell krise, - hvorfor gjør vi det her hvis vi ikke får sjansen til å vise oss frem eller spille kamper? For det er jo det man trener mot. Det merket man jo fra ledelsen også, man vet jo ikke hva man skal trene på heller, når det ikke er noe å måle seg etter».

Eskild beskriver treningshverdagen under koronapandemien som «ikke fotball sånn som vi snakker om fotball». Etter å ha snakket med alle informantene, er mitt inntrykk at de fleste kan stille seg bak utsagnet til Eskild. Følgende støttes også av tidligere forskning, som viser at halvparten av seniorlagene har sluttet å arrangere treninger, som et resultat av at interessen for å trene og spille fotball uten kroppskontakt ikke er den samme (Hamoud, 2021). Even uttrykker at man havner i en eksistensiell krise og fremstiller treningshverdagen, i likhet med Eskild, som totalt forandret og uten mål. I forlengelsen av at flere informanter uttrykker å ikke lengre finne meningen med aktiviteten, kan tenkes å ha stor innflytelse på motivasjonen.

4.2.2.1 Motivasjonen – «de fleste av oss mistet piffen»

Kim: *«De flest av oss mistet litt piffen, fikk en knekk rett og slett. Fotball har jo alltid vært gøy. Vi mistet jo en del spillere på laget på grunn av motivasjon. Som ikke ville begynne igjen, fordi de fikk knekken. Det er jo fair, men kjipt. Min motivasjon for å drive med fotball på samme måte som man har gjort tidligere, den endret seg. Men motivasjonen for å drive med fotballen for det sosiale vil jeg si egentlig, i periodevis, nesten ble høyere fordi det var så viktig å ha noe sosialt utenom. Det å kunne være på feltet bare for å møte folk var veldig viktig».*

Kim beskriver at motivasjonen til å bedrive fotball endret seg under denne fasen (2) av koronapandemien. Han legger også til at spillerne mistet «piffen» og at flere valgte å ikke begynne igjen fordi de fikk en «knekk». Dette tyder jeg som at spillerne mistet motivasjonen til å drive med fotball fordi spillerne ikke fikk, som Eskild beskrev, «spille fotball slik man pleide å spille fotball». På bakgrunn av dette kan man argumentere for at koronapandemien fratok spillerne det de fant som begeistring og glede ved aktiviteten (Ryan & Deci, 2000). Kim nevner også at motivasjonen kunne bli noe høyere, som et resultat av det sosiale rundt fotballen. På denne måten kan man argumentere for at Kim styres av *integrert regulering*, hvor den regulerende prosessen er fullt integrert i spillerens oppfattelse av seg selv, der behov, verdier og identitet samsvarer med handlingene som utføres. Denne type form for motivasjon har flere fellestrekk med indre motivasjon, men den er fortsatt kontrollert i den forstand at Kim kommer på trening for å oppnå noe, som eksempelvis være med venner, og ikke kun fordi aktiviteten er en glede i seg selv (Ryan & Deci, 2000).

Even: *«Det var jo en periode det følte veldig urettferdig at ikke vi fikk lov til å spille kamper. Det var en ting, men det var en periode der vi ikke hadde lov til å trene sammen som en kohort, med en meters regel, og det oppleves som «salt i såret». Det var en forståelse av at vi ikke fikk spille kamper på det tidspunktet, men det at vi ikke kunne være en isolert treningsgruppe og trene sammen. Det følte veldig urettferdig og unødvendig. Man kunne jo sitte 10 på bord på byen, men ikke trene sammen. Det var på den tiden der man følte man gikk glipp av utvikling, fordi hvis man må stenge ned og man ikke kan trene sammen, det er en ting. Men når det kommer til fotballtrening er det alt eller ingenting, det er begrenset hvor mye man får igjen for å trene med en meter».*

Jesper: *«Man kunne dra på byen, og jeg var jo på den arenaen. Jeg var jo på byen da og satt på bord med ti andre og ravet rundt. Men det å trene normalt, som er mye snillere, fotball er jo en kontaktsport, men så mye kontakt er det ikke. Så akkurat det syntes jeg var ganske dårlig».*

En annen faktor som påvirket motivasjonen til informantene, var at samfunnet i større grad hadde begynt å åpne, uten at breddefotballen fulgte etter. I utdraget over ser vi en tydelig frustrert Even som beskriver en periode hvor man kunne sitte 10 stykker sammen på byen, men ikke trene sammen. For Even følte dette som «salt i såret» og «urettferdig», der han som spiller mente man gikk glipp av utvikling. Jesper forklarer at han var en av dem som brukte byen som arena for sosialisering, men i likhet med Even, syntes det var ganske dårlig at man ikke fikk trene som normalt. Etter at tiden gikk begynte de ulike lagene i breddefotballen å slippe mer opp og arrangere flere treninger. Et interessant poeng det er verdt å belyse er hvordan spillerne forholdt seg til dette, og hva de trente mot. Da jeg spurte Eskild om motivasjonen for å drive med fotball hadde endret seg under koronapandemien, svarte han følgende:

Eskild: *«Det er ikke like motiverende å måtte dra fra fotballtrening tre – fire ganger i uken uten å vite hva du trener mot. Vanligvis trener vi mot et mål, vi har et mål for øyet, vi vet at om en måned skal vi spille viktige kamper, at om en måned må vi være i god form. Det er noe som trigger laget. Under pandemien så var ting så usikkert, vi visste jo ikke når vi kunne trene normalt igjen, eller nå vi kunne spille kamper igjen. Det blir veldig lett å ta «lett på det», trene for å møtes folk, kunne se folk, i stedet for å jobbe mot et mål».*

Som nevnt spiller informantene i studien i Norsk Tipping-Ligaen. På bakgrunn av dette er det flere av spillerne som legger ned utallige treningstimer og tid hver uke for å bli en bedre fotballspiller og for å vinne kamper med laget. Når fotballen så smått begynte å åpne opp var det flere som, i likhet med Eskild, syntes det var vanskelig å motivere seg, ettersom spillerne ikke viste hva de trente for eller mot. Uten konkrete mål og vanlige treninger kan man argumentere for at flere spillere syntes det var vanskelig å motivere seg til fire treninger i uken. I studien til Reilstad (2021) om deltakelsen til spillere i norsk breddefotball under koronapandemien, kommer det frem at det som holdt spillerne gående gjennom denne perioden

var at de var del av «garderoben». På bakgrunn av dette blir det derfor svært interessant å se hva som skjer med breddefotballspillerne når de mister garderoben.

4.2.2.2 «Den store forskjellen på før og under er jo selvfølgelig garderobekulturen»

I tillegg til de restriksjonene som er beskrevet tidligere mistet breddefotballen også garderoben, som et resultat av å hindre spredning av koronaviruset. Garderoben blir av informantene beskrevet som et naturlig samlingspunkt for lagidretten, hvor samhold, kultur og gruppekohesjonen ofte dyrkes. På bakgrunn av dette viste en fraværende garderobe å by på flere utfordringer for breddefotballspillerne, både fysisk og psykisk.

Eskild: «Under koronapandemien følte jeg at det ble annerledes. Jeg tror det hadde veldig mye å si med garderoben, at man kom på trening uten det felles møtepunktet før trening, som er garderoben. Vi kunne stå i en sirkel utendørs, men hvis det er kald og surt er ikke det noe man gjør og kan glede seg over. Så det merket jeg veldig. Mangel på garderobe var veldig negativt for samholdet».

Jesper: «Man orker jo ikke å møte opp 15 minutter før treningen for å sitte og fryse ute på en tribune før man skal begynne. Og spillerne spring jo nærmest hjem etter av treningen er slutt fordi det er kaldt ute».

I utdraget over ser vi et tydelig eksempel på hvordan breddefotballspillernes treningshverdag ble påvirket av en fraværende garderobe. Uten en garderobe mister man det felles møtepunkter hvor spillerne bygger kultur, utfører ritualer og dusjer sammen etter trening. Treningshverdagen blir på denne måten beskrevet av informantene som kort, mindre sosial og kald. Informantene forklarte at de i denne perioden møtte direkte på fotballbanen minutter før trening, for så og dra hjem rett etter at treningen var ferdig. Selv om det tidligere var opparbeidet en kultur i de forskjellige klubbene om at man skulle møte både 10 - og 15 minutter før, orket ikke informantene dette, ettersom man måtte «sitte og fryse før man begynner». Som et resultat av en fraværende garderobe kan man argumentere for at mye verdifull tid spillerne før brukte til å bygge lag, hadde forsvunnet.

Sivert: «Å ikke ha garderobe har gjort noe med stemningen, utvilsomt. Det er jo før og etter det er morsomt. I hvert fall for flesteparten. Når spillerne ikke får ha garderoben, det de syntes er det morsomste de vet, så merkes det utpå banen også. Folk er ikke like «happy». Folk er mer misfornøyd, rett og slett».

Sivert beskriver også at en fraværende garderobe gjorde noen med stemningen i laget, og viser til at flere spillere ble mer misfornøyd. På bakgrunn av egne erfaringer og utdrag fra informantene kan misfornøyde spillere resultere i at det blir dårligere stemning på treing. I en forlengelse at dette kan garderoben være et gunstig sted hvor spillerne kan snakke sammen om det som har skjedd, samt «skvære opp» om man har blitt lit uvenner. Et annet tankevekkende spørsmål det er verdt å kaste lys over er hvordan spillerne «skværer opp» uten tilgang på garderobe? I lys av dette spurte jeg informantene om det var vanskeligere å snakke sammen uten garderobe, der flere kunne bekrefte dette.

Jesper: «Man har jo ulike spillertyper og det er jo normalt at spillere går litt i «tottene» på hverandre. Det som er fint med garderoben er at i det du går inn i den etter trening, så glemmer man det litt. Og da har man jo faktisk muligheten til at «det som skjedde, det skjedde, det er greit, men nå er vi ferdig med det».

Kim: «Det skjedde jo flere ganger at spilleren ikke fikk skværet opp etter trening på grunn av at vi ikke hadde noen garderobe. Jeg husker jo det skjedde med to av guttene på laget akkurat det, jeg vet nesten ikke om de er venner nå engang jeg».

For begge informantene oppleves den fraværende garderoben som en avgjørende faktor for at spillerne ikke fikk skværet opp etter trening. Jesper trekker frem garderoben som et sted hvor hendelsene på banen glemmes, der spillerne også har mulighet til å snakke om det som skjedde på trening. I utdraget til Kim ser vi et resultat av en fraværende garderobe hvor to av spillerne ikke fikk skværet opp, noe som viste seg og også gå utover vennskapet deres. Utdragene over kan sees i lys av Festinger, Schachter & Back (1950) sin teori om gruppesamhold, hvor man kan argumentere for at spillergruppens motstand mot koronapandemien og en fraværende garderobe har påvirket gruppesamholdet. Et lavere gruppesamhold vil på denne måten føre til mindre trivsel, mer konflikt, mer dropouts, mindre deltakelse og lavere sosial konformitet (Carron et al., 2005; Høigaard 2016). Det var ikke bare garderoben og garderobekulturen koronapandemien hadde en innflytelse på, lagfesten og alt det sosiale rundt fotballen ble også avlyst som et resultat av restriksjonene.

Alexander: «Vi har vanligvis et julebord, som pleier å være i slutten av sesongen som ble avlyst. Vi skulle jo ha en bot-tur som også ble avlyst, på grunn av usikkerheten. Så det meste av det sosiale ble derfor avlyst. Vi hadde ikke mulighetene til å opprettholde reglene, så derfor ble det ikke mulig å gjennomføre».

I utraget over beskrives en periode, hvor alle sosiale sammenkomster utenfor fotballen ble avlyst, som et resultat av koronapandemien. Dette går igjen hos flere av informantene og beskrives som «kjipt». Tidligere ble det belyst hvor viktig sosiale sammenkomster var for breddefotballspillernes kultur, å bli kjent og for å utvikle seg som fotballspiller. Når sosiale sammenkomster utenfor fotballbanen avlyses kan sees å ha en stor innvirkning på breddefotballspillernes motivasjon. På bakgrunn av dette kan man argumentere for at spillernes motivasjon har flyttet seg flere faser på selvbestemmelseskontinuumet (Ryan & Deci, 2000). Dette støttes også av studien til Lautenbach et al (2021), hvor det kommer frem at motivasjonsaspektet, som tilhører spillernes motivasjon, følelser, kognisjon og vilje, var redusert hos utøverne under koronapandemien.

4.2.3 Fase 3: Restriksjonene lettes – lyset i enden av tunellen?

Etter at breddefotballspillerne hadde vært gjennom et år med restriksjoner, kommer det fram i rapporten til Olsvik (2021) at: «en gjenåpning av ordinær utendørs trening i breddefotballen i regi av medlemsklubbene kan gjennomføres uten vesentlig påvirkning på smittetrykket i samfunnet». I forlengelsen av dette ble håpet om seriespill og garderobeprat endelig tent for breddefotballspillerne, - det var lys i enden av tunellen. I fase nummer 3 beskriver informantene en tid med mye optimisme, der flere av spillerne tror på gjennomåpning og seriespill, men var det riktig?

Kim: Etterhvert kom jo den sommeren hvor det nesten ikke var noe smitte i hele Norge. Etter den sommeren husker jeg vi kjørte på for fullt. Og vi tenkte «nå er det seriestart». Det kan bli seriestart rett rundt hjørnet. Ofte så ble tanken det at vi håpet at seriestart skulle skje, fordi myndighetene var skikkelig fram og tilbake. Ville de åpne, ville de ikke åpne? Hadde de nok klare planer for breddefotballen?

Som vi ser i utraget over er følgende periode farget av mye håp og optimisme, hvor flere av informantene gledet seg til å spille fotball igjen. Dette er i tråd med tidligere forskning som viser til at det utøverne gledet seg mest til under nedstengingen, var sosial kontakt og å drive idrett sammen med andre igjen (Lautenbach et al, 2021). Etter mye lovnader om full gjenåpning i breddefotballen, ble dette håpet knust. Informantene skildrer denne perioden som svært frustrerende og usikker, noe som også gikk ut over motivasjonen til enkelte.

Jens: *«Det var jo motiverende å vite at det skulle åpne en gang, men samtidig ble jo det håpet knust gang etter gang»*

Alexander: *«Jeg hadde en periode under pandemien hvor jeg var veldig nære å ikke «gidde mer». Det var veldig mye frem og tilbake, og det kom beskjed hele tiden at fotballen skulle åpne igjen, uten at det gjorde det»*

Sitatene over gir oss et godt bilde på hva informantene føler etter at breddefotballen ikke fikk åpne. Jens og Alexander skildrer denne perioden som «knuste håp» og en tid der veldig mye var «frem og tilbake». Alexander legger også til at han nesten valgte å slutte med fotball som et resultat av mye usikkerhet rundt gjenåpningen. På bakgrunn av flere knuste håp rundt seriespill, var det også flere av informantene som fortsatt var håpefulle. Informantene hadde som nevnt levd med koronapandemien i en lang periode, og på nyhetene varslet de nyere og lysere tider. For flere av spillerne var dette lyset i enden av tunnelen.

4.3 Gjenåpning, seriespill og den post-pandemiske hverdagen

Etter mye skuffelse og 630 dager siden sist seriekamp, var Norsk Tipping-Ligaen og breddefotballen tilbake. Spillerne kunne endelig trene som normalt, spille kamper og ta i bruk garderoben. For å få et tydeligere bildet på hvilken innflytelse koronapandemien har hatt på breddefotballspillerne, samt hvordan samhold og kultur har påvirket motivasjon under denne perioden, vil følgende delkapittel ta for seg seriespill og tiden etter gjennomført sesong. Her vil det blant annet bli interessant å se hvordan spillergruppens kultur, samhold og ritualer har blitt påvirket av koronapandemien, samt hvordan spillerne reagerer på å få tilbake garderoben. Til slutt vil jeg også presentere hva spillerne satt igjen med etter sesongen og hvordan dette påvirket motivasjonen deres.

4.3.1 Garderobens sosiale liv, kultur og ritualer etter koronapandemien

Som et resultat av utallige restriksjoner og en fraværende garderobe, har fotballens sosiale side vært mer fraværende under koronapandemien. Informantene skildrer at det var krevende å opprettholde kulturen som var i klubben, samt å integrere nye spillere til å bli en del av den gamle kulturen. Da jeg spurte informantene om hvordan det var å «få tilbake garderoben» etter så lang tid, var det flere som syntes det var litt rart.

Kim: *«Til tider føles det nesten litt rart å sitte i garderoben. Nå er det jo kun halvparten av gutta som dusjer, de fleste tenker på å komme seg fortets mulig hjem».*

Sivert: *«Det har jo vært en kultur i klubben min, at man kommer tidlig før trening og blir igjen etter trening i garderoben, at det blir en hel kveld med gutta, noe som har vært helt avgjørende. Men det datt jo bort da vi var gang igjen i 2021».*

I utdraget over ser vi et tydelig eksempel på hvordan koronapandemien har påvirket kulturen og gruppedynamikken hos breddefotballspillerne. Kim beskriver en kultur hvor kun halvparten av spillerne dusjer, der fokuset i større grad er på å komme seg hurtigst mulig hjem. Sivert trekker frem at den kulturen som var før koronapandemien var borte da garderoben og fotballen åpnet igjen i 2021. Etter å ha snakket med alle informantene merket jeg et tydelig mønster, der spesielt dusjing og tiden man bruker i garderoben var noen som var veldig ulikt sånn det var før pandemien.

Jesper: *«Jeg merker at folk har det litt mer travelt nå med å dra. Folk dusjer ikke lengre. De er jo vant til å ikke dusje på treing, for de dusjer jo hjemme».*

Eskild: *«Ja, det blir jo litt det samme som hjemmekontor. Når folk får smaken av hjemmekontor og ser at det er «digg», så når ting åpner opp igjen sitter de fortsatt på hjemmekontor to dager i uken. Det er jo litt det samme med dusjingen, at folk merker «ja, det var greit å ikke dusje», så fortsetter jo spillerne med det selv om det er åpnet».*

Jens: *«Ja, det med dusjing henger kanskje litt igjen. Det har ikke vært helt naturlig å komme tilbake til etter pandemien, folk er jo vant til å dra hjem med en gang. Så vi driver og prøver å få så mange som mulig tilbake til den «å være igjen en stund etter trening».*

I utdraget over ser vi en garderobekultur som er sterkt preget av en periode der breddefotballspillerne dusjet hjemme. Eskild beskriver også at flere av spillerne syntes det var «digg» å dusje hjemme, noe de derfor har valgt å fortsette med. Dette kan sees i lys av Berger og Luckmann (2015) *vanedannelse*. Ved at en breddefotballspiller gjentar en handling ofte, vil han tilpasse seg et mønster, som han deretter reproducerer uten særlig anstrengelser. Dette

medfører også en psykologisk gevinst, fordi valgene innsnevres. Ved at ulike situasjoner kan innordnes i på forhåndsgitte definisjoner, mener Berger og Luckmann (2015) at man kan forutse de handlingene som skal foretas i slike situasjoner. På bakgrunn av dette kan man argumentere for at dusjing, og andre aktiviteter som ble påvirket av koronapandemien kan være institusjonalisert i spillerne.

Sivert: «Man opparbeider seg vaner når man kommer til ny klubb, så opparbeidet du vaner i tråd med de vanene som er i garderoben. Hvis de vanene ikke er der, så blir du vant til sånn det er, og da blir det vanskelig å snu om på det også»

Sivert beskriver hvordan man gjennom vanedannelse opparbeider seg nye vaner i tråd med de vanene som allerede befinner seg i klubben eller garderoben. Som nevnt vil en handling som gjentas ofte kunne reproduseres uten særlig anstrengelser (Berger og Luckmann, 2015, s. 69). I lys av min empiri og Berger og Luckmanns (2015) teori om vanedannelse, kan man argumentere for at spillere som byttet lag under koronapandemien tilegner seg vanene, kulturen og ritualene som befinner seg i den nye klubben på det følgende tidspunktet. Nye spillere vil dermed ikke oppfatte om garderobekulturen eller gamle ritualer brytes, men heller følge kulturen som er i spillergruppen. Om spillere velger å ikke dusje etter trening, som et resultat av koronapandemien, kan det tenkes at nye spillere ser på dette som kultur og følger etter. På denne måten kan vi si at garderobekulturen endrer seg over tid (Berger og Luckmann, 2015). Som en del av en fraværende garderobekultur og vanedannelse er det også flere viktige tradisjoner og ritualer som har blitt påvirket av dette.

Even: «Å hilse på hverandre, «ta runden», var en veldig viktig tradisjon før korona. Det har jo blitt mer og mer visket ut. På de treningskampene jeg har vært med på, så er det «gamle-gutta» som gjør det, de som var med før pandemien. Så det er mange tradisjoner som brytes. Så det må jo gjøres en jobb med å dra det i gang igjen».

Jens: «Man setter kanskje mer pris å møtes. Vi har merket hvor viktig det er og hvor mye det trengs. Det sosiale påvirker jo også hvordan man presterer på banen. Man tar kanskje ikke garderoben så «for gitt» som man gjorde tidligere».

Informantene beskriver et savn etter garderoben og felleskapet det medbrakte. Jeg tolker også at flere av informantene har en «du vet ikke hva du har, før du mister det» tilnærming til

garderoben, noe som illustreres i utraget til Jens. Det er først etter man mister noe, du merker hvor viktig det er, og hvor mye det trengs. På bakgrunn av dette kan det tenkes at flere av informantene verdsetter garderoben og det sosiale rundt fotballen i større grad enn de gjorde før koronapandemien.

Kim: *«Vi har slitt med å få inn nye spillere, vi har slitt med å få integrert nye spillere like godt som vi ble tatt i mot».*

Som et resultat av en lang pandemi har også klubbene slitt med å rekruttere nye spillere. Informantene beskriver dette som svært avgjørende, og noe som har vært viktig i årene før koronapandemien. I tillegg til dette beskriver Kim at klubben hans har slitt med å integrere nye spillere under koronapandemien. Dette kan sees i likhet med påstanden til Sivert, om at nye spillere opparbeider seg vaner i tråd med de vanene som allerede befinner seg i klubben. Som et resultat av en fraværende garderobe, lite kultur og ingen sosiale sammenkomster utenfor fotballen, kan man argumentere for at koronapandemien har hatt en sterk innflytelse på rekrutteringen og integreringen av nye spillere.

4.3.2 Spillergruppen – etter koronapandemien

Vi er som nevnt alle sosiale dyr og ter oss sosialt i den forstand at våre handlinger formes av forventningene og responsen fra personene rundt oss (Tjora & Martinussen, 2021, s. 11). Som et resultat av 630 dager uten seriespill kan det tenkes at spillergruppen, i likhet med garderobekulturen, er blitt påvirket av koronapandemien. Sivert beskriver blant annet at fotballaget før koronapandemien besto av en gjeng med kompisser, som i hovedsak var interessert i å gjøre det bra sammen. Gjennom hele koronapandemien, og etter sesongen 2021, merket han at samholdet til spillergruppen ikke var den samme, og beskriver dette som «ikke bra».

Sivert: *«Det har vært mye av drivkraften for fryktelig mange på laget, at stemningen har vært så god. Så når folk har falt av, og man ser at fotballentusiasmen har «dabbet» av som et kollektiv, så blir det dårligere»*

Sivert beskriver videre at stemningen i gruppen har vært mye av drivkraften til veldig mange på laget, noe som «dabbet» av etter koronapandemien. Dette kan sees i tråd med utsagnet til Tjora og Martinussen (2021) om at vi ter oss sosialt i den forstand at våre handlinger formes av

forventningene og responsen fra personene rundt oss. Når fotballentusiasmen til flere spillere synker, vil det som Sivert beskriver påvirke hele laget som kollektiv. Et annet perspektiv som kan belyses, er hvilket forhold spillerne har til hverandre og hvordan disse relasjonene har påvirket informantenes holdning til å bedrive breddefotball under koronapandemien.

Magnus: *«Kjernen av det sosiale i laget er fortsatt likt. Men det er færre som kommer tidlig på trening, og det er færre som sitter igjen etter. Kjernen gjør det fortsatt.»*

Eskild: *«Så jeg vil si det kanskje er den viktigste sosiale arenaen jeg har her i Trondheim. Det er de jeg møter oftest. Det er en veldig viktig sosial arena.»*

I utdraget over ser vi at Magnus beskriver, i likhet med Sivert en spillergruppe som er påvirket av koronapandemien. Magnus poengterer også at kjernen av det sosiale laget fortsatt er likt. Eskild beskriver spillergruppen og fotballen som den viktigste arenaen han har i Trondheim. Dette står i likhet med flere av informantene, som oppgir at de bruker mye av fritiden utenom fotballen på å «henge» med spillerne på laget. Flere av spillerne trekker også frem disse vennskapene og relasjonene som en stor motivasjonsfaktor, som har påvirket positivt gjennom hele koronapandemien.

Jens: *«Det med vennskap er veldig viktig, det å kunne stole på at kompisen også møter opp. Det å stå i ting sammen. Det er jo litt gruppementalitet»*

Jesper: *«Det som var viktig for meg var jo den forpliktelsen til å møte opp og at alle andre gjorde det. Det var ikke mange treninger jeg «misset» jeg altså. Det var viktig for meg, men det handlet mer om lagkameratene mine, at de møtte opp. At det var bra oppmøte. Selv om vi trente fem og fem inngjerdet. Et treningsmiljø kan berge laget.»*

Jens trekker frem gruppementaliteten og det at man som lag står sammen og kan stole på hverandre som veldig viktig. Ifølge Graner (1995) får en gruppe sine egenskaper ut fra hvordan gruppemedlemmene påvirker, og blir påvirket av hverandre. I lys av dette kan man argumentere for at spillegrupper som står sammen og stoler på hverandre vil ha et høyere gruppesamhold, noe som flere av informantene beskriver som positivt under koronapandemien. Det at noen lag eller spillere klarer å opprettholde treningsgruppen, og det sosiale rundt fotballen like godt som det var før pandemien kan også sees i lys av Colemans (1990) sosial kapital.

Coleman (1990) beskriver sosial kapital som en egenskap i form av relasjonene mellom individene. På denne måten kan man argumentere for at kjernen i laget til Magnus innehar mer sosial kapital enn resten av laget, noe som har gjort at de har klart å opprettholde dette gjennom koronapandemien. Coleman (2000) viser også til en studie om ungdommer som ikke fullfører skolen, der han trekker frem sosial kapital som en av grunnene til at skolegangen ikke var fullført. I forlengelsen av dette argumenterer Coleman (2000) for at sosial kapital med faktorene det innebefatter som tid, energi, oppmerksomhet, tillit, tilstedeværelse og forventning vil hjelpe ungdommer med å fullføre skolegangen. Nøkkelen til denne ressursen kan derfor sees på som en kollektiv forekomst som produserer tillit, som er et sentralt element for hvorvidt et fotballag skal fungere (Newton og Zmerli, 2008). Dette støttes av utdraget til Jesper, hvor han trekker frem forpliktelsen til å møte opp og at alle andre gjorde det. Dette tyder jeg som at spillergruppen har en sterk tillit til hverandre, uavhengig hvor kjedelig økten var eller om de måtte trene fem og fem inngjerdet.

4.3.3 Motivasjonen etter pandemien - «da hadde jeg sluttet»

Som nevnt har koronapandemien hatt en stor innflytelse på motivasjonen til breddefotballspillerne. I en forlengelse av dette vil jeg belyse hvordan motivasjonen til informantene er etter at restriksjonene nå er borte. Av alle 10 informantene er det jevnt over enighet om at samholdet til lagkompisene var den største motivasjonsfaktoren gjennom koronapandemien. Ut fra svarene kan man argumentere for at motivasjonen til å drive med fotball under koronapandemien har gått fra å være «en handling som er et resultat av tilfredstillelsen i handlingen selv», til å bli «en handling som utføres som et resultat av et tilbud om belønning» (Ryan & Deci, 2000; Deci et al., 1991). Informantene beskriver nå at de i større grad spiller fotball for å møte gode lagkamerater og sosialisere seg, og ikke kun for fotballens skyld. I lys av dette kan man si at breddefotballspillerne har flyttet seg fra å være «indre motivert», til å bli mer «ekstern regulert» på selvbestemmelseskontinuumet, som et resultat av koronapandemien. Dette støttes av tidligere forskning, som viser til at nedstengingen under koronapandemien også oppløste autonomien til å bestemme over hvor, når og med hvem man ønsker å trene med (Lautenbach et al, 2021). På denne måten argumenterer Lautenbach et al (2021) for at spillernes indre motivasjon reduseres, og at spillerne opplever en manglende verdi til aktiviteten sin.

Magnus: «Det tror jeg ikke at jeg hadde giddet, da hadde jeg sluttet. Så enkelt som det. Eneste grunnen til at jeg fortsatte etter pandemien er for å komme tilbake til samholdet».

Eskild: *«Det tror jeg ville vært veldig tungt. Det ser man på andre fotballag som har mistet kanskje 70-80% av spillergruppen sin, det er jo fordi man ikke har den sosiale gleden lengre, fordi man ikke har en plass å være sosial. Da blir det plutselig kun å spille fotball, som ikke er en stor nok grunn til å bruke 3-4 dager av uken sin på».*

På spørsmålet om hvordan det hadde vært å spille fotball under koronapandemien uten et godt samhold til lagkameratene, svarer Magnus at dette er noe han ikke tror han hadde «giddet». I likhet med Magnus er det flere som trekker frem den sosiale gleden rundt fotballen, som den viktigste motivasjonsfaktoren under og etter pandemien. Som vi ser i utdraget over beskriver Eskild hvordan andre fotballag har mistet flere i spillergruppen, som et resultat av lite sosialisering. For flere av informantene viste det seg også at terskelen for å droppe fotballtrening ble lavere under koronapandemien, noe som for et få antall av breddefotballspillerne fortsatt henger igjen:

Alexander: *«Da man ikke viste hva som skulle skje så tror jeg terskelen var lav. Etter pandemien tror det sitter litt igjen, fordi noen har fortsatt litt lavere terskel for å droppe trening. Jeg vet ikke om det har blitt en vanesak eller hva det har blitt».*

Som Alexander forteller er det flere som enklere dropper trening etter pandemien, enn før. Dette kan i likhet med «dusjing» som nevnt ovenfor, sees i sammenheng med Berger og Luckmann (2015) vanedannelse. Spillere som gjentar en handling ofte, vil tilpasse seg dette mønsteret og deretter reproducerer handlingen uten særlig anstrengelser. På denne måten kan utallige situasjoner innordnes i på forhåndsgitte definisjoner. Berger & Luckmann (2015) argumenterer for at man kan forutse de handlingene som skal foretas i slike situasjoner. Og når ulike aktører gjensidig deler vanemessige handlinger inn i typer, vil institusjonalisering oppstå. På denne måten kan man argumentere for at de ulike vanene spillerne opparbeidet seg under koronapandemien fortsatt sitter igjen, og vi kan dermed si at de er institusjonalisert.

På bakgrunn av analysens foregående betraktninger kan mitt konsept om *garderobesamhold*, gjøres gjeldene for å forklare koronapandemiens innflytelse på breddefotballspillernes motivasjon. Begrepet kan sees på som en samlebetegnelse og beskriver viktigheten av spillernes garderobe, samhold, kultur, ritualene rundt spillergruppen og de sosiale sammenkomstene utenfor fotballbanen. Gjennom analysen fremstiller informantene hvordan koronapandemien hadde stor innflytelse på de ulike sosiale faktorene presentert ovenfor. I lys av dette kan man argumentere for at *garderobesamholdet* til breddefotballspillerne påvirker hvor stor innflytelse koronapandemien har hatt gjennom de ulike periodene.

4.3.4 Halv sesong - hva sitter man igjen med?

Tidligere forskning viser at det er flere lag og spillere som har trappet ned mengden trening, som et resultat av avstandskravet som var satt for breddefotballtreningene (Hamoud, 2021). Forskning viser også at halvparten av seniorlagene har sluttet å arrangere treninger, samt at interessen for å trene og spille fotball uten kroppskontakt ikke er den samme. Hamoud (2021) viser også til at treningene og felleskapet rundt treningene er svært viktig for spillernes psykiske helse (Hamoud, 2021). Dette er i tråd med hvordan mine informanter opplevde fotballtreningene under koronapandemien. I en forlengelse av dette vil det være interessant å finne ut hva spillerne satt igjen med etter at de fikk trene som normalt, og spille halv sesong 2021. På spørsmålet om hva informantene satt igjen med etter halv sesong var varierende:

Jesper: *«Jeg sitter ikke igjen med noe som helst egentlig»*

Even: *«Mye skuffelse, mye frustrasjon og en følelse av at vi ikke fikk til å vise det beste som vi kunne med det laget vi hadde. I forhold til koronapandemien var det en frustrasjon over at vi måtte spille en halv sesong. At vi bare fikk en halv sesong i 3. divisjon. Jeg tror det hadde sett annerledes ut om vi hadde spilt en sesong over et helt år».*

Magnus: *«Kaos, stress og veldig sånn press. Nå var jo vår sesong veldig spesiell i og med at vi havnet nedi «nedrykks-smørja» med en gang, og det var et «jag» hele høsten for å prøve å berge plassen. Det kostet nesten mer enn det smakte for våres del, tror jeg. Det var morsomt å komme i gang med fotballen, for all del, det var morsomt å spille kamper igjen. Det var jo «støgg-lenge» siden siste. Men det hadde vært bedre å spille en hel sesong, for å si det sånn».*

For informantene over ser vi en tydelig frustrasjon og skuffelse over å spille halv sesong. Det var for mange kun et stopp på veien og en sesong som bare måtte gjennomføres, før man kunne komme ordentlig i gang. Når det gjelder spillernes motivasjon, tolker jeg informantene slik at sesongspill økte motivasjonen for noen av dem, mens for andre ble det mer et «jag» om å holde seg i livet, eller den store skuffelsen med å rykke ned. For å skape en større forståelse av koronapandemiens innflytelse på breddefotballen, og hvordan denne har påvirket motivasjonen til spillerne, vil siste kapittel ta for seg et scenario, der en ny pandemi oppstår.

4.4 Hva skjer om vi får en ny pandemi? - «Hadde begynt med golf!»

Som et resultat av at regjeringen igjen 7. desember 2021 besluttet å innføre en rekke nasjonale smitteverntiltak for å begrense spredningen av omikron-viruset, valgte jeg avslutningsvis å stille informantene spørsmål om hva de hadde gjort om en ny pandemi hadde oppstått.

Jesper: *«Da skal du ikke se bort i fra at jeg hadde lagt skoene på hylla. I hvert fall på et sånt nivå. At jeg ikke hadde orket og trent før det hadde åpnet igjen, og da hadde jeg tapt meg såpass at jeg hadde havnet i den skikkelige breddefotballen. Det er ikke utenkelig og det tror jeg kanskje gjelder fler på laget også»*

Even: *«For min egen del hadde det vært «kroken på døra», «skoene på hylla». Da hadde jeg begynt å golf 'a tror jeg!»*

Som vi ser i utdragene over har koronapandemiens innflytelse på breddefotballspillerne vært stor, der flere av spillerne sier de hadde valgt å slutte med fotball på det nivået de spiller nå. For Even ville det vært slutten på hans fotballkarriere, der han legger til at han hadde begynt med golf i stedet. Dette tolker jeg som at han hadde valgt bort lagidretten, til fordel for noe man kan gjøre individuelt. Magnus beskriver en spillergruppe med et mål om å komme seg «helskinnet ut, for å berge klubben», noe han mener de ikke hadde klart om en ny bølge hadde oppstått. Uavhengig av hvor sterk kultur, gruppesamhold og relasjonene spillerne har til hverandre, er de fleste av informantene generelt enige om at en ny pandemi hadde betydd slutten for fotball på dette nivået.

Følgende analyse har belyst koronapandemiens innflytelse på breddefotballen, samt hvordan samhold og kultur har påvirket motivasjonen gjennom denne perioden. Ved temaenes kronologiske rekkefølge får vi et dypere innblikk i breddefotballspillernes treningshverdag før, under og etter 2021-sesongen, noe som gir oss en større forståelse av koronapandemiens innflytelse. Sentralt i analysen er garderoben som sosialt møtepunkt for relasjon- og kultur bygging i et lag. Videre blir også lagfesten fremtredende som «aktiviteten for alle», og hvordan den bidrar til at spillere blir kjent og at nivået på spillergruppen heves. Analysen viser også til spillergruppen, kameratskapet og vennskapsforholdet som en avgjørende faktor for hvorfor informantene spiller fotball. Neste kapittel består av en sammenfattende drøfting, hvor jeg presenterer mine viktigste funn i henhold til mine teoretiske perspektiver. I lys av dette vil jeg prøve å gi et svar på hvilken innflytelse koronapandemien har hatt på breddefotballspillerne, og hvordan kultur og samhold har påvirket motivasjonen til informantene under denne perioden.

5 Sammenfattende drøfting og konklusjon

I dette avsluttende kapitlet vil jeg drøfte prosjektets overordnede problemstilling opp mot de viktigste funnene i min analyse, tidligere forskning og formulerte teoretiske perspektiver. Drøftingens oppbygning tar utgangspunkt i forskningsspørsmålene: (1) hvilken betydning garderoben og garderobekulturen har for breddefotballspillernes samhold, kultur og motivasjon, (2) hvilken betydning sosiale sammenkomster utenfor fotballen har for breddefotballspillernes samhold, kultur og motivasjon, og (3) hvordan samhold og kultur har styrket motivasjonen til breddefotballspillerne under koronapandemien. Avslutningsvis vil jeg gi en samlet konklusjon og foreslå hvordan man kan utforske temaet i videre forskning.

5.1 Garderobekulturens betydning for samholdet og kulturen i et lag

I mitt empiriske datamateriale blir garderoben og garderobekulturen beskrevet som en plass for mye «kødding», hvor spillerne kan sitte igjen og bygge relasjoner til de andre på laget før og etter treningen. Garderoben blir også presentert som en viktig arena, hvor nye spillere enklere blir integrert og tatt imot av et sterkt garderobemiljø. Dette kan sees i likhet med Ferdinand Tönnies (1887) og hans beskrivelser av to samfunnstyper. Her er det spesielt interessant å trekke frem *Gemeinschaft*, som kan oversettes med felleskap og et samfunn preget av varme forbindelsene vi ofte relaterer til nære personlige vennskap og intimitet, hvor kjærlighets- og troskapsbånd er sentrale bindinger mellom folk (Tjora, 2017, s. 18). Garderoben kan på denne måten forstås som et møtested, eller lagets «hjerte», der personlige forhold er definert og regulert på grunnlag av tradisjonelle sosiale regler. Spillerne er på denne måten forbundet til hverandre gjennom en form for *enhet av vilje*, hvor det gjennom fotballen tas for gitt at man vil det samme (Tjora, 2017). Dette støttes også av tidligere forskning som viser at garderobekulturen og vedlikehold av sosiale relasjoner var en av de viktigste grunnene til at mange i breddefotballen valgt å fortsette med aktiviteten under nedstengingen (Reilstad, 2021).

Garderoben blir også trukket fram som en arena der spillerne ved hjelp av ritualer kan bygge kultur. I lys av et ritualteoretisk perspektiv ønsker jeg å trekke linjer til Durkheim (1912) og hans beskrivelse av religiøse ritualer. Durkheim (1912) beskriver religiøse ritualer som en levende energi som strømmer gjennom samfunnet, der en som gruppe smelter sammen og resulterer i en felles opplevelse basert på sterke følelser. Dette støttes av mitt empiriske datamateriale som viser til en «fellesskapsfølelse» spillerne får når de synger sammen og slenger drakten over hodet. Gjennom slike effervesensforsamlinger reduseres individets

relevans til fordel for en stigende følelse av å være en del av et kollektiv (Levang et al., 2017). For at en slik «fellesskapsfølelse» skal kunne oppnås, uttrykker Durkheim (1912) også at det må etableres en sosial orden, hvor normer og symboler som alle i gruppen kan kjenne seg igjen i og identifisere seg med, blir opprettet. I en forlengelse av Durkheim (1912) sin beskrivelse av «fellesskapsfølelsen» viser mitt empiriske datamateriale at en fraværende garderobe under koronapandemien har hatt stor innflytelse på spillergruppen.

Som et resultat av å hindre spredning av koronaviruset mistet breddefotballspillerne tilgang til garderoben. Denne fasen (2) blir skildret av informantene som «kort», «mindre sosial» og «kald». Mangel på garderobe viste seg også å ha negativ innflytelse på relasjonene til breddefotballspillere både på og utenfor banen. Følgende kan sees i lys av Festinger, Schachter & Back (1950) sin teori om gruppesamhold. Koronapandemien og en fraværende garderobe vises derfor å påvirke gruppesamholdet i stor nok grad til at samholdet i noen klubber gir etter (Carron et al., 2005; Høigaard 2016). Under den samme perioden (fase 2) skildrer informantene at de syntes det var krevende å opprettholde kulturen, samt å integrere nye spillere til å bli en del av den gamle kulturen. Etter en lengre tid uten tilgang på garderobe, kommer det frem i mitt empiriske datamateriale at flere av informantene har begynt å tilpasse seg ulike mønstre, som sees å reproduseres uten særlige anstrengelser (Berger & Luckmann, 2015). Ved at ulike situasjoner kan innordnes i på forhåndsgitte definisjoner, kan sees i lys av Berger og Luckmann (2015) *vanedannelse*. På bakgrunn av dette kan man argumentere for at vaner som ble opparbeidet under koronapandemien, eksempelvis å ikke dusje etter trening, nå kan være institusjonalisert i spillerne.

I forlengelsen av Berger og Luckmanns (2015, s. 76) teoretiske perspektiver, kan man se på garderoben som et menneskelig produkt, hvor spillerne har skapt uformelle normer og verdier som utvikles i en institusjonaliseringsprosess. Kulturen i garderoben kan også endres over tid, og påvirkes av spillerne handlinger, normer, språk, aktiviteter og sosiale interaksjoner. Dette viser seg å være i tråd med min empiri, ettersom flere av informantene skildrer en garderobekultur etter koronapandemien som «annerledes», hvor gamle ritualer brytes. I lys av dette kan man argumentere for at nye spillere ikke blir integrert i den gamle kulturen, men tilegner seg de vanene som er institusjonalisert i spillerne under koronapandemien (Berger & Luckmanns, 2015, s. 76). Dette kan utdypes ved begrepet om *internalisering*, hvor den neste generasjonen gjennom sosialisering tilegner seg ferdigheter, normer og verdier slik at det blir en naturlig del av deres handlinger og væremåte (Berger & Luckmann, 2015, s. 76).

5.2 Relasjonen utenfor banen: sosiale sammenkomster

På bakgrunn av mitt empiriske datamateriale kan man argumentere for at sosiale sammenkomster utenfor fotballen har en positiv effekt på samhold, kultur og motivasjon. Informantene trekker blant annet frem «lagfesten» som en arena, der man som spiller blir bedre kjent og får historier om hverandre. Gjennomføringen av lagfesten kan sees i sammenheng med Skjælaaen (2019) sine sosiologiske studier av rusritualer. Ifølge Skjælaaen (2019) er ritualenes symbolske dimensjon det viktigste. At noe fungerer symbolsk innebærer at en ting, et tegn eller en hendelse står for noe *annet* (Skjælaaen, 2019, s. 51). Eksempelvis hvordan informantene tar seg en pils etter en kamp, uavhengig av om de har vunnet eller tapt. Lagfesten har altså en mening utover tingen eller hendelsen i seg selv, og nettopp det er poenget med mange av rusritualene. Ifølge Skjælaaen (2019) er noe av det viktigste med rusritualene hvordan de symboliserer felleskap. Dettets støttes av mitt empiriske datamateriale, hvor det kommer frem at lagfesten ikke bare bidrar til at man bli bedre kjent, men også at man blir kjent.

I analysen kommer det også frem hvordan lagfesten sees på som en aktivitet for «alle». Som spiller i Norsk Tipping-Ligaen er man avhengig av å legge ned flere harde treninger hver eneste uke, og kun 18 blir tatt ut til å spille helgens kamp. Ettersom flere klubber besitter en mye større spillerstall, vil det alltid være noen som ikke får spille, som kun blir sittende på benken, eller som ikke blir tatt ut i det hele tatt. Som informantene belyser, vil lagfesten være en aktivitet der «alle» stiller likt, og hvor ingen blir utelatt eller satt på benken. På denne måten utvider man rommet for felleskap og knytter andre type bånd, hvor rusen forsterker opplevelsen og gjør det til noe annet enn kaffen i garderoben (Skjælaaens, 2019). I lys av dette kan man argumentere for at «lagfesten» er et fristed, der man som spiller faktisk kan føle seg som en del av laget og felleskapet. Lagfesten har derfor en mening utover seg selv, gjennom måten den symboliserer fellesskap på. Som alle andre steder i samfunnet vil det også være spillere i breddefotballen som ikke ønsker å drikke alkohol. Her er det viktig å belyse at lagfesten som rusritual ikke er en aktivitet som knyttes til alkoholen i seg selv, men et symbol hvor spillerne innlemmes i et felleskap ved at de er sammen utenfor fotballen (Skjælaaen, 2019, s. 51).

Empirien viser også at spillere med gode relasjoner, gjør det enklere å «feile» foran hverandre. I tillegg trekkes det fram at «takhøyden» for å si ifra om ting på trening, heves. Man kan argumentere for at lagfesten bidrar til å styrke relasjonen mellom spillerne, hever nivået på trening og slik utvikler lagmedlemmene som fotballspillere. Dette kan sees i sammenheng med Tjora og Martinussen (2021, s. 11) sin beskrivelse om at vi alle er sosiale dyr, og ter oss sosialt

i den forstand at våre handlinger formes av forventningene og responsen fra menneskene rundt oss. Graner (1995) hevder at hver spiller blir påvirket av hva de andre spillerne gjør og ikke gjør. Om spillerne ikke har god nok relasjon til å si ifra på trening, kan tenkes å påvirke nivået på trening og kamp. Dette kan igjen resultere i å ha en innflytelse på samholdet i spillergruppen. På denne måten vil et lavere gruppesamhold, ifølge Carron et al (2005) og Høigaard (2016), lede til mindre trivsel, mer konflikt, mer «dropouts», lavere sosial konformitet og mindre deltakelse. Koronapandemien viste seg også og ha en innflytelse på sosiale sammenkomster utenfor fotballbanen. Informantene beskriver avlyste arrangementer, turer og julebord som «kjipt», og noe som gikk ut over motivasjon deres. Hvordan motivasjonen til informantene har blitt påvirket av koronapandemien, samt hvordan samhold og kultur har styrket denne, dykkes dypere inn i ved neste kapittel.

5.3 Motivasjonen - når spillere møter motgang

Gjennom analysen blir spillergruppen trukket frem som en avgjørende faktor til hvorfor informantene spiller fotball. Det empiriske datamaterialet beskriver spillergruppen som et kameratskap og vennsforhold, der flere av informantene oppgir at de tilbringer tid med spillerne på laget nesten daglig. Man kan argumentere for at spillerne var drevet av en indre glede, hvor spillerne fant en begeistring ved å bruke tid med hverandre. Med indre motivasjon er deltakelsen ofte farget av glede og trivsel (Vallerand & Losier, 1999). I en forlengelse av dette har Ryan og Deci (2000) utviklet selvbestemmelsesteorien (SDT) som en generell teori på de ulike formene for motivasjon. Selvbestemmelsesteorien er humanistisk tilnærmet personligheter og brukes ofte i sammenheng med idrett, helse og fysisk aktivitet. Teorien har som utgangspunkt at mennesket er aktive vesener, som ved hjelp av indre prosesser kan justere, utvikle og påvirke vår egen oppførsel. Teorien om selvbestemmelse består av seks ulike miniteorier, der følgende masterprosjekt har tatt utgangspunkt i organisk integrasjonsteori (OIT) som verktøy for å diskutere hvordan samhold og kultur kan ha påvirket motivasjonen til breddefotballspillerne under koronapandemien.

Som et resultat av koronapandemien ble 2020-sesongen avlyst for breddefotballen. Tidligere forskning viser at utøverens selvtillit ble opprettholdt under nedstengningen ved hjelp av nettbaserte verktøy, der utøverne kunne ha sosial kontakt med hverandre over nett (Lautenbach et al., 2021). Dette er i tråd med masterprosjektets empiri, hvor informantene beskriver en egen «chat» de opprettet under koronapandemien. Her kunne spillerne sende inn bilder når de var på

løpetur eller trente styrke, som viste seg å hjelpe på motivasjonen til breddefotballspillerne. Som nevnt i foreliggende kapitlet, hadde avlyste sosiale sammenkomster en innflytelse på breddefotballspillernes motivasjon. Dette støttes av studien til Lautenbach et al (2021), hvor det kommer frem at motivasjonsaspektet, som tilhører spillernes motivasjon, følelser, kognisjon og vilje, var redusert hos utøverne under koronapandemien.

Det var spesielt under en periode (fase 2) av koronapandemien som viste seg å ha stor innflytelse på motivasjonen til breddefotballspillerne. Analysen viser til at flere av spillerne hadde det vanskelig å motivere seg uten konkrete mål og vanlige treninger. Dette beskrives gjennom informantene som at de mistet «piffen», hvor enkelte valgte å ikke fortsette med fotball som et resultat av lav motivasjon. På denne måten kan man reflektere over at koronapandemien fratok spillerne det de fant som begeistring og glede ved aktiviteten (Ryan & Deci, 2000). Informantene skildrer også at sosial kontakt til medspillere kunne øke motivasjonen. I lys av dette kan man argumentere for at breddefotballspillerne i større grad styres av *integrert regulering*, hvor den regulerende prosessen er fullt integrert i spillerens oppfattelse av seg selv, der behov, verdier og identitet samsvarer med handlingene som utføres. Denne type form for motivasjon har flere fellestrekk med indre motivasjon, men den er fortsatt kontrollert i den forstand at breddefotballspillerne kommer på trening for å oppnå noe, som eksempelvis være med venner, og ikke kun fordi aktiviteten er en glede i seg selv (Ryan & Deci, 2000).

Empirien viste også at gruppementalitet og det at man står sammen som lag og stoler på hverandre var viktig under koronapandemien. Forpliktelsen til å møte opp og at alle spillerne sto sammen om dette, kan sees i lys av Colemans (1990, 2000) teori om sosial kapital. Coleman (1990) beskriver sosial kapital som en egenskap i form av relasjonene mellom individene. Ved at enkelte spillergrupper klarte å opprettholde gruppesamholdet og kulturen gjennom koronapandemien, kan sees på som at de besitter mer sosial kapital enn andre spillegrupper. Coleman (2000) viser til en studie om ungdommer som ikke fullfører skolen, hvor han trekker frem fraværende sosial kapital som en av grunnene til at skolegangen ikke var fullført. I forlengelsen av dette understreker Coleman (2000) at sosial kapital, med faktorene det innebærer som tid, energi, oppmerksomhet, tillit, tilstedeværelse og forventning vil hjelpe ungdommer med å fullføre skolegangen. Nøkkelen i denne ressursen kan derfor sees på som en kollektiv forekomst som produserer tillit, som gjennom koronapandemien viste seg å være et sentralt element for hvorvidt et fotballag skal fungere (Newton og Zmerli, 2008).

I analysen kommer det tydelig frem at samholdet til lagkompisene var den største motivasjonsfaktoren gjennom koronapandemien. Motivasjonen til å drive med fotball under koronapandemien kan derfor sies å gå fra «en handling som er et resultat av tilfredstillessen i handlingen selv», til å bli «en handling som utføres som et resultat av et tilbud om belønning» (Ryan & Deci, 2000; Deci et al., 1991). I lys av dette kan man argumentere for at breddefotballspillerne har flyttet seg fra å være «indre motivert» til å bli mer «ekstern regulert» på selvbestemmelseskontinuumet, som et resultat av koronapandemien. Empirien støttes av tidligere forskning som viser til at nedstengingen under koronapandemien også oppløste autonomien til å bestemme over hvor, når og med hvem man ønsker å trene med (Lautenbach et al, 2021). Dette resulterte i at spillernes indre motivasjon reduseres, og at spillerne opplever en manglende verdi til aktiviteten sin. Det var ikke bare motivasjonen til breddefotballspillerne som endret seg under koronapandemien. Empirien viser at terskelen for å droppe trening ble lavere, noe som også henger igjen etter at breddefotballen åpnet.

For å kunne skap et konsept må man ifølge Tjora (2017) ha en bred analytisk innsikt, i tillegg til å ha noen knagger å henge analysen på. I lys av det foregående kapittelet og mine teoretiske perspektiver, vil jeg avslutningsvis trekke frem masterprosjektets konsept, *garderobesamhold*. Begrepet sees å være et teoretisk konsept og belyser viktigheten av spillernes garderobe, samhold, kultur, ritualene rundt spillergruppen og de sosiale sammenkomstene utenfor fotballbanen. Garderobesamhold kan på den andre siden også fremtre som et begrep om det som ble borte under koronapandemien. På bakgrunn av dette kan man argumentere for at breddefotballen hadde stor innflytelse på spillernes motivasjon, der samhold, kultur og garderobesamhold ble en avgjørende faktor om hvorvidt spillerne spiller, og fortsatte med fotball under og etter koronapandemien.

5.4 Videre forskning

Koronapandemien medførte store globale endringer i menneskers daglige liv og for idrettens aktivitetsnivå (Haugen, 2021). I følgende kvalitative studie har jeg forsøkt å belyse koronapandemiens innflytelse på breddefotballen, samt viktigheten av samhold og kultur for motivasjonen til spillerne gjennom denne perioden. Min empiriske analyse styrkes av tidligere forskning, hvor det kommer frem at samholdet til lagkompisene, og kulturen rundt spillergruppen var den største motivasjonsfaktoren gjennom koronapandemien. Garderobesamholdet kan derfor sies å være avgjørende, og belyser viktigheten av spillernes

garderobe, samhold, kultur, ritualene rundt spillergruppen og de sosiale sammenkomstene utenfor fotballbanen. Koronapandemien synes så og ha påvirket en viktig kilde til identitet, samhörighet og vennskap.

Jeg håper med dette at masterprosjektet har klart å fremme viktigheten av kameratskap og hvordan gode relasjoner både på og utenfor fotballbanen, har trygget flere mennesker gjennom en lang og krevende tid. Som et resultat av at koronapandemien fortsatt er ferskt, gjør forskningsfeltet generelt lite forsket på. I lys av min forskning vil det videre være interessant å se koronapandemien innflytelse på breddefotballen hos kvinner, og om motivasjonen til å spille fotball under pandemien er ulik mellom kvinner og menn.

Litteraturliste

- Abel, M. H. & Totland, T. H. (2021) «Kartlegging av kostholdsvaner og kroppsvekt hos voksne i Norge basert på selvrapporing – Resultater fra Den nasjonale folkehelseundersøkelsen 2020». Rapport 2021. Oslo: Folkehelseinstituttet, 2021.
- Berger, P. L & Luckmann, T. (2015). *Den samfunnsskapede virkelighet*. Bergen: Fagbokforlaget.
- Birch, M., Miller, T., Mauthner, M., & Jessop, J. (2002). Introduction. I M. Mauthner, M Birch, J. Jessop & T, Miller (red.), *Ethics in qualitative research* (s. 1-13). London: Sage.
- Carron, A. V., & Chelladurai, P. (1981). *The dynamics of group cohesion in sport*. *Journal of Sport Psychology*, 3(2), 123–139.
- Coleman, J. (1990). *Foundations of Social Theory*. Cambridge: Harvard University Press.
- Coleman, J. (2000). *Knowledge and Social Capital*. Oxford: Butterworth-Heinemann.
- Collins, R. (2004). *Interaction Ritual Chain*. Princeton; Princeton University press. Doi: 10.1515/9781400851744
- Dalen, E. (2004). *Intervju som forskningsmetode: en kvalitativ tilnærming*. Oslo: universitetsforl.
- Deci, E. L., Vallerand, R. J., Pelletier, L. G. & Ryan, R. M. (1991). *Motivation and education: The self-determination perspective*. *Educational psychologist*, 26 (3-4), 325-346.
- DiCicco-Bloom, B., & Crabtree, B.F. (2006). The qualitative research interview. *Medical Education*, 40.
- Douglas, M. (1987). *Constructive Drinking: Perspectives on Drink from Anthropology*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Durkheim, E. ([1912] 2001). *The Elementary Forms of Religious Life*. Oxford: University Press.
- Festinger, L., Schachter, S., & Back, K. (1950) *Social pressures in informal groups: A study of human factors in housing*. Stanford, CA: Stanford University.
- Fjærli, T. (2008). *Stigespillet: Boligkarriere og selvpresentasjon hos unge voksne*. (Masteroppgave)
- Graner, R. (1995). *Personalgruppens psykologi*. (1. utg.). Oslo: Tano Aschehoug.
- Haavik, Y. (2022). *Breddefotballen må ikke lammes igjen!* Hentet fra: <https://www.fotball.no/tema/nff-nyheter/2022/breddefotballen-ma-ikke-lammes-igjen/>
- Hamoud, M. (2021). *Fotballundersøkelse: om konsekvenser avstandskravet på*

- fotballtreninger har for spillere og lag i seniorbredde i NFF Buskerud. Hentet fra: https://www.fotball.no/globalassets/krets/buskerud/rapport_seniorbredde_nffbuskerud.pdf
- Haugen, T. (2021). *Breddeidretten ble mye hardere rammet av korona-restriksjonene enn toppidretten*. Hentet fra: <https://www.kristiania.no/kunnskap-kristiania/2021/11/breddeidretten-ble-mye-hardere-rammet-av-korona-restriksjonene-enn-toppidretten/>
- Hollembek, J. & Amorose, A. J. (2005). *Perceived coaching behaviors and college athletes' intrinsic motivation: A test of self-determination theory*. *Journal of applied sport psychology*, 17(1), 20-36.
- Holter, H. (1997). *Fra kvalitative metoder til kvalitativ samfunnsforskning*. Oslo: Universitetsforl.
- Høigaard, R. (2016). *Gruppedynamikk i idrett*. Oslo: Cappelen Damm.
- Jensen, J. S. (2014). *What is Religion?* Routledge Press.
- Kusenbach, M. (2003). Street phenomenology: The go-along as ethnographic research tool. *Ethnography*, 4(3), 455–485.
- Kvale, S. (1994). *InterViews: An introduction to qualitative research interviewing*. Sage Publications, Inc.
- Kvale, S. (1997). Interview. En introduktion til det kvalitative forskningsinterview. Hans Reitzels Forlag.
- Kvale, S. & Brinkmann, S. (2015). *Den kvalitative forskningsintervju*. (3. utg.). Oslo: Gyldendal Akademisk.
- Lautenbach, F., Leisterer, S., Walter, N., Kronenberg, L., Manges, T., Leis, O., Pelikan, V., Madsen, C. (2016). *Visjoner, verdier og tilnærming*. Norges fotballforbund. Hentet fra: <https://www.fotball.no/fotballens-verdier/internasjonalt-bistand/visjoner-verdier-og-mal/>
- Madsen, C. (2020). *Her er den nye spilleplanen for Eliteserien 2020*. hentet fra: <https://www.fotball.no/turneringer/eliteserien/2020/spilleplan-eliteserien-2020/>
- Madsen, C. (2021). *Norsk breddefotball – en rapport om nytten og gleden*. Norges fotballforbund. Hentet fra: <https://online.fliphtml5.com/uwwnn/xdgw/#p=1>
- Malchiodi, C. (2021). *Please Don't Take My Collective Effervescence Away*. Hentet fra: <https://www.psychologytoday.com/us/blog/arts-and-health/202108/please-don-t-take-my-collective-effervescence-away>
- McCutcheon, R. (2007). *Studying Religion: An Introduction*. Routledge.

- Newton, K & Zmerli, S. (2008). *Social Trust and Attitudes Toward Democracy*. *Public Opinion Quarterly*, Vol. 72, No. 4, Winter 2008, s. 706–724. hentet fra:
<https://academic.oup.com/poq/article-abstract/72/4/706/1870768>
- Olsvik, Ø., Vatshaug, P, K. & Strindheim, I. (2021). *Rapport om konsekvenser for åpning av ordinær trening i breddefotball for voksne*. Norges Fotballforbund (NFF).
- Pettersen, M. P. (2019). Folk flest er til å stole på. Sosial tillit i Norge fra 2002 til 2016. (Masteravhandling). Universitetet i Sørøst-Norge.
- Popovych, I., Halian, I., Halian, O., Nosov, P., Zinchenko, S. & Panok, V. (2021). *Research on personality determinants of athletes' mental exhaustion during the ongoing COVID-19 pandemic*. *Journal of Physical Education and Sport*. Vol. 21 (4), Art 224, pp. 1769 - 1780, June 2021.
- Reilstad, I, H. (2021). «Herregud, det er lenge siden vi har jubla for 3 poeng». (Masteroppgave).
- Ryan, R. M. & Deci, E. L. (2000). Self-determination theory and the facilitation of intrinsic motivation, social development, and well-being. *American psychologist*, 55(1), 68-78.
- Ryan, R. M. & Deci, E. L. (2002). *An Overview of Self-Determination Theory: An Organismic-Dialectical Perspective*. I R. M. Ryan & E. L. Deci (Red.), *Handbook of Self-Determination Research*. University of Rochester Press:
- Ryen, A. (2002). *Det kvalitative intervjuet: fra vitenskapsteori til feltarbeid*. Bergen: Fagbokforlaget.
- Skjælaaen, Ø. (2019). *Meningen med rus*. Oslo: Res Publica.
- Spradley, J. (1979) *The Ethnographic Interview*. Holt Rinehart & Winston, New York.
- Storsveen, A. (2020) *Stopper all idrett i Norge*. Hentet fra
<https://www.klartale.no/sport/2020/03/12/stopper-all-idrett-i-norge/>
- Thagaard, T. (2011). *Systematikk og innlevelse: En innføring i kvalitativ metode* (3. utg.). Bergen: Fagbokforlaget.
- Tjora, A. (2017). *Kvalitative forskningsmetoder i praksis* (3. utg.). Oslo: Gyldendal Akademisk.
- Tjora, A. (2020). *Sosialkonstruktivisme*. Hentet fra: <https://snl.no/sosialkonstruktivisme>
- Tjora, A & Burner, T (2020) Sosial kontroll. Hentet fra: https://snl.no/sosial_kontroll
- Tjora, A. & Martinussen, W. (2021). *Sosiologiske anføttelser* (1. utg.). Bergen: Fagbokforlaget.
- Tjønndal, A. & Korsvoll, N, H. (2021) *Hvorfor liker folk fotball?* Hentet fra:
<https://www.morgenbladet.no/aktuelt/forskning/2021/03/04/hvorfor-liket-folk-fotball/>

- Vallerand, R. J. & Losier, G. F. (1999). *An integrative analysis of intrinsic and extrinsic motivation in sport*. *Journal of applied sport psychology*, 11(1), 142-169.
- Vigen, M. G. (2021). *Fadderukas fulle fellesskap: En kvalitativ studie av fadderukas betydning for studenters tilhørighet og kompetanse* (Masteroppgave).
- Whiting L. S. (2008). Semi-structured interviews: guidance for novice researchers. *Nursing standard* (Royal College of Nursing (Great Britain): 1987), 22(23), 35–40.
- Wright, R., Decker, S. H., Redfern, A. K. og Smith, D.L. (1992) 'A Snowball's Chance in Hell: Doing Fieldwork With Active Residential Burglars', *Journal of Research in Crime and Delinquency* 29:148–161.
- Wæge, K. (2007). *Elevenes motivasjon for å lære matematikk og undersøkende matematikkundervisning*. (PhD), Norwegian university of science and technology, Trondheim.
- Østerberg, D. (1977). *Samfunnsmotsetninger: Et samfunnsetisk essay*. Oslo: Tanum-Norli.

Vedlegg

Vedlegg 1: Godkjenning fra NSD

09.03.2022

Meldeskjema for behandling av personopplysninger

NSD NORSK SENTER FOR FORSKNINGSDATA

NSD sin vurdering

Prosjekttittel

Breddefotballen under koronapandemien: kultur, samhold og motivasjon

Referansenummer

610635

Behandlingsansvarlig institusjon

Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet / Fakultet for samfunns- og utdanningsvitenskap (SU) / Institutt for sosiologi og statsvitenskap

Prosjektansvarlig (vitenskapelig ansatt/veileder eller stipendiat)

Arve Hjelseth, arve.hjelseth@ntnu.no, tlf: 97603162

Type prosjekt

Studentprosjekt, masterstudium

Kontaktinformasjon, student

Joakim Edvardsen, joakimedvardsen11@gmail.com, tlf: 90807690

Prosjektperiode

01.02.2022 - 07.06.2022

Status

09.03.2022 – vurdert

Vurdering (1)

09.03.2022 - Vurdert

OM VURDERINGEN Personverntjenester har en avtale med institusjonen du forsker eller studerer ved. Denne avtalen innebærer at vi skal gi deg råd slik at behandlingen av personopplysninger i prosjektet ditt er lovlig etter personvernregelverket. Personverntjenester har nå vurdert den planlagte behandlingen av personopplysninger. Vår vurdering er at behandlingen er lovlig, hvis den gjennomføres slik den er beskrevet i meldeskjemaet med dialog og vedlegg.

TYPE OPPLYSNINGER OG VARIGHET

Prosjektet vil behandle alminnelige kategorier av personopplysninger frem til den datoen som er oppgitt i meldeskjemaet.

LOVLIG GRUNNLAG

Prosjektet vil innhente samtykke fra de registrerte til behandlingen av personopplysninger. Vår vurdering er at prosjektet legger opp til et samtykke i samsvar med kravene i art. 4 og 7, ved at det er en frivillig, spesifikk, informert og utvetydig bekreftelse som kan dokumenteres, og som den registrerte kan trekke tilbake. Lovlig grunnlag for behandlingen vil dermed være den registrertes samtykke, jf. personvernforordningen art. 6 nr. 1 bokstav a.

PERSONVERNPRINSIPPER

Personverntjenester vurderer at den planlagte behandlingen av personopplysninger vil følge prinsippene i personvernforordningen om:

- lovlighet, rettferdighet og åpenhet (art. 5.1 a), ved at de registrerte får tilfredsstillende informasjon om og samtykker til behandlingen
- formålsbegrensning (art. 5.1 b), ved at personopplysninger samles inn for spesifikke, uttrykkelig angitte og berettigede formål, og ikke behandles til nye, uforenlige formål
- dataminimering (art. 5.1 c), ved at det kun behandles opplysninger som er adekvate, relevante og nødvendige for formålet med prosjektet
- lagringsbegrensning (art. 5.1 e), ved at personopplysningene ikke lagres lengre enn nødvendig for å oppfylle formålet

DE REGISTRERTES RETTIGHETER

Så lenge de registrerte kan identifiseres i datamaterialet vil de ha følgende rettigheter: innsyn (art. 15), retting (art. 16), sletting (art. 17), begrensning (art. 18), og dataportabilitet (art. 20). Personverntjenester vurderer at informasjonen om behandlingen som de registrerte vil motta oppfyller lovens krav til form og innhold, jf. art. 12.1 og art. 13. Vi minner om at hvis en registrert tar kontakt om sine rettigheter, har behandlingsansvarlig institusjon plikt til å svare innen en måned.

FØLG DIN INSTITUSJONS RETNINGSLINJER

Personverntjenester legger til grunn at behandlingen oppfyller kravene i personvernforordningen om riktighet (art. 5.1 d), integritet og konfidensialitet (art. 5.1. f) og sikkerhet (art. 32). Ved bruk av databehandler (spørreskjemaleverandør, skylagring eller videosamtale) må behandlingen oppfylle kravene til bruk av databehandler, jf. art 28 og 29. Bruk leverandører som din institusjon har avtale med. For å forsikre dere om at kravene oppfylles, må dere følge interne retningslinjer og/eller rådføre dere med behandlingsansvarlig institusjon.

MELD VESENTLIGE ENDRINGER

Dersom det skjer vesentlige endringer i behandlingen av personopplysninger, kan det være nødvendig å melde dette til oss ved å oppdatere meldeskjemaet. Før du melder inn en endring, oppfordrer vi deg til å lese om hvilken type endringer det er nødvendig å melde:

<https://www.nsd.no/personverntjenester/fyll-ut-meldeskjema-for-personopplysninger/melde-endringer-i-meldeskjema>

Du må vente på svar fra oss før endringen gjennomføres.

OPPFØLGING AV PROSJEKTET

Personverntjenester vil følge opp ved planlagt avslutning for å avklare om behandlingen av personopplysningene er avsluttet. Lykke til med prosjektet!

Vedlegg 2: Informasjonsskriv/samtykkeskjema til informanter

Invitasjon til delta som informant i masteroppgaven om breddefotballen under koronapandemien

Vil du delta i forskningsprosjektet

«Breddefotballen under koronapandemien – kultur, samhold og motivasjon»

Dette er et spørsmål til deg om å delta i et forskningsprosjekt hvor formålet er å se på hvordan kultur og samhold har påvirket motivasjonen til breddefotballspillere under koronapandemien. I dette skrivet gir vi deg informasjon om målene for prosjektet og hva deltakelse vil innebære for deg.

Formål

Den 12. mars 2020 ble all norsk idrett inklusiv breddefotballen, stoppet som et resultat av folkehelseinstituttets anbefalinger om å hindre spredning av koronaviruset. Breddefotballen, som innehar en av de største medlemsmassene i norsk idrett, har siden vært nedstengt i totalt 630 dager etter sist tellende kamp. Under denne perioden har spillere i breddefotballen lagt ned talløse treningstimer, med en forhåpning om at meteren skal fjernes og at det kan spilles fotballkamper igjen. Formålet med dette prosjektet er å finne ut hvordan kultur og samhold har påvirket motivasjonen til spillere i breddefotballen under koronapandemien. Følgende masterprosjekt utvikles ved NTNU i Trondheim gjennom studieretninger lektor i kroppsøving og idrettsfag.

Hvem er ansvarlig for forskningsprosjektet?

NTNU Trondheim er ansvarlig for dette forskningsprosjektet, der Joakim Edvardsen er leder for prosjektet.

Hvorfor får du spørsmål om å delta?

Utvalgsriteriet for følgende forskningsprosjekt er at spilleren befinner/befant seg i 3. divisjon for herrer sesongen 2021. Grunnen til at følgende divisjon er valgt er fordi nivået på fotballen krever at laget trener flere ganger i uken, noe som utgjør en stor del av fritiden til enkelte.

Prosjektet vil ta utgangspunkt i å intervju 10 - 15 spillere. Spillerne som intervjues vil innhentes fra flere ulike klubber, noe som vil resultere i et bedre datagrunnlag.

Kontaktopplysninger er hentet ved bruk av Mail til klubbens daglige leder eller trener.

Hva innebærer det for deg å delta?

Hvis du velger å delta i prosjektet, innebærer det et intervju med prosjektleder, enten fysisk eller via Zoom/Teams. Intervjuet er estimert å vare i maks 1 time, men intervjuet kan også vare litt lengre eller kortere. Under intervjuet vil det noteres og samtalen vil også tas opp på lydopptak. Dette gjelder for alle informanter i denne studien. Intervjuet handler i hovedsak om motivasjon, og hvordan kulturen og samholdet i spillergruppen har påvirket motivasjonen til spillerne under koronapandemien. Her er det også verdt å nevne at alle opplysninger om deg selv vil være anonymiserte i følgende oppgave, der verken navn, klubb eller andre identifiserbare kjennskaper vil være med.

Det er frivillig å delta

Det er frivillig å delta i prosjektet. Hvis du velger å delta, kan du når som helst trekke samtykket tilbake uten å oppgi noen grunn. Alle dine personopplysninger vil da bli slettet. Det vil ikke ha noen negative konsekvenser for deg hvis du ikke vil delta eller senere velger å trekke deg.

Ditt personvern – hvordan vi oppbevarer og bruker dine opplysninger

Vi vil bare bruke opplysningene om deg til formålene vi har fortalt om i dette skrivet. Vi behandler opplysningene konfidensielt og i samsvar med personvernregelverket.

Det er bare prosjektleder Joakim Edvardsen som skal behandle, bearbeide og lagre dataene. Opplysningene og datamaterialet vil lagres sikkert på en innelåst fil på PC, der bare prosjektleder har tilgang. I den ferdigstilte masteroppgaven vil ingen opplysninger være identifiserbare.

Hva skjer med opplysningene dine når vi avslutter forskningsprosjektet?

Opplysningene anonymiseres når prosjektet avsluttes/oppgaven er godkjent, noe som etter planen er Juni 2021. Etter dette slettes alle personopplysninger og lydopptak av intervjuet.

Hva gir oss rett til å behandle personopplysninger om deg?

Vi behandler opplysninger om deg basert på ditt samtykke. På oppdrag fra NTNU Trondheim

har NSD – Norsk senter for forskningsdata AS vurdert at behandlingen av personopplysninger i dette prosjektet er i samsvar med personvernregelverket.

Dine rettigheter

Så lenge du kan identifiseres i datamaterialet, har du rett til:

- innsyn i hvilke opplysninger vi behandler om deg, og å få utlevert en kopi av opplysningene
- å få rettet opplysninger om deg som er feil eller misvisende
- å få slettet personopplysninger om deg
- å sende klage til Datatilsynet om behandlingen av dine personopplysninger

Hvis du har spørsmål til studien, eller ønsker å vite mer om eller benytte deg av dine rettigheter, ta kontakt med:

- NTNU Trondheim ved student Joakim Edvardsen (90807690) og veileder Arve Hjelseth (97603162)
- Vårt personvernombud: Thomas Helgesen, NTNU (93079038)

Hvis du har spørsmål knyttet til NSD sin vurdering av prosjektet, kan du ta kontakt med:

- Personverntjenester på epost (personverntjenester@sikt.no) eller på telefon: 53 21 15 00.

Med vennlig hilsen

Arve Hjelseth

Joakim Edvardsen

Samtykkeerklæring

Jeg har mottatt og forstått informasjon om prosjektet *Breddefotballen under koronapandemien Kultur, samhold og motivasjon* og har fått anledning til å stille spørsmål.

Jeg samtykker til:

- å delta i intervju

Jeg samtykker til at mine opplysninger behandles frem til prosjektet er avsluttet

(Signert av prosjektdeltaker, dato)

Vedlegg 3: Intervjuguide

Intervjuguide for dybdeintervju: Fotballspillere

A. Introduksjonsspørsmål om trening og idrett

- Kan du fortelle litt om deg selv?
 - Jobb, studier, aktiviteter på fritiden?
- Når startet du med fotball, og hva fikk deg til å starte?
- Kan du kort ta oss gjennom din fotballkarriere, og si noe om når du merket dette var noe du vill fortsette med?
- Driver du med andre aktiviteter enn fotball?
- Hvorfor spiller du fotball?

B. Kultur, samhold og garderoben

- Hvordan har trening vært organisert under pandemien?
- Kan du fortelle litt om samholdet og kulturen i spillegruppen?
- Har samholdet i gruppen endret seg under pandemien?
- Har garderobekulturen endret seg under koronapandemien?
- Hvordan har garderobekulturen og stemningen generelt vært på trening under pandemien?
- Gjorde fotballklubben noen tiltak for å endre, - eller opprettholde kulturen og samholdet i gruppen som den var før pandemien?
- Hvor ofte tilbringer du tid med spillerne på laget utenfor fotballbanen?
 - Hvis ja, hva har dette vennskapet å si for deg?
- Har det vært lagfester under koronapandemien?
- Hvordan påvirker sosiale sammenkomster utenfor fotballen samholdet i laget?
- Er det noen aktiviteter eller sosiale sammenkomster du ikke liker eller likte under pandemien?
- Er det noen «uskrevne» regler eller ritualer dere gjennomfører på trening eller i kamp?
 - Hvis ja, hvordan påvirker reglene/ritualene samholdet og felleskapet i laget?

C. Motivasjon og koronapandemien

- Beskriv en vanlig treningsuke før og under koronapandemien

- Hvor lav er terskelen for å droppe fotballrelatert aktivitet?
- Kan du si noen sosiale fordeler fotballen gir deg?
- Har motivasjonen for å drive med fotball endret seg under koronapandemien?
- Hva sitter du igjen med rent fotballmessig etter 2021 sesongen?
- Hvordan er din motivasjon inn mot sesongen 2022?
- Hvilke egenskaper tror du er viktig når spillere møter motgang, som under koronapandemien og avlyst sesong.
 - Hvorfor er disse egenskapene viktige?
- Følte du det var riktig at breddefotballen fikk gjennomført sesong, til tross for koronapandemien?

D. Avslutningsspørsmål

- Hvis sesongen skulle bli avlyst på nytt, hvilket konsekvenser ville det hatt for deg og for laget?
- Har du noen tanker om myndighetenes avgjørelse om kun å åpne deler av fotballen?
- Helt til slutt, er det noe vi ikke har snakket om som du mener kan være relevant i sammenheng med breddefotball, kultur, samhold og motivasjon under koronapandemien?

